

ANALIZY * TENDENCJE * OCENY

RYNEK ROLNY

INSTYTUT EKONOMIKI ROLNICTWA
I GOSPODARKI ŻYWNOŚCIOWEJ
PAŃSTWOWY INSTYTUT BADAWCZY

KONKURENCYJNOŚĆ POLSKIEJ GOSPODARKI
ŻYWNOŚCIOWEJ W WARUNKACH GLOBALIZACJI
I INTEGRACJI EUROPEJSKIEJ

EGZEMPLARZ BEZPŁATNY

GRUDZIEŃ 2012

Spis treści

1. Koniunktura w rolnictwie	Jadwiga Seremak-Bulge	3
2. Rynek zbóż	Marcin Krzemiński	5
3. Rynek cukru	Piotr Szajner	12
4. Rynek rzepaku	Ewa Rosiak	15
5. Rynek ziemniaków	Wiesław Dzwonkowski	21
6. Rynek warzyw	Grażyna Stępka Tomasz Smoleński	25
7. Rynek owoców	Bożena Nosecka Irena Strojewska	34
8. Rynek mleka	Jadwiga Seremak-Bulge Teresa Zdziarska	43
9. Rynek wołowiny	Danuta Rycombel	48
10. Rynek wieprzowiny	Jan Małkowski Danuta Zawadzka	51
11. Rynek mięsa drobiowego i jaj	Grzegorz Dybowski	55
12. Rynek baraniny	Danuta Zawadzka	61
13. Rynek ryb	Krzysztof Hryszko	65
14. Rynek żywnościowy	Krystyna Świetlik	71
15. Rynek środków produkcji dla rolnictwa	Aldon Zalewski Arkadiusz Zalewski	77

RYNEK ROLNY

Skład redakcji: Jadwiga Seremak-Bulge (redaktor naczelny),
Lucyna Mieszkowska (sekretarz redakcji), Jan Małkowski, Stanisław Mańko, Bożena Nosecka.
Prenumerata: Barbara Walkiewicz - tel.: (22) 50 54 685

Adres redakcji:

Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – Państwowy Instytut Badawczy
ul. Świętokrzyska 20, skrytka pocztowa 984, 00-950 Warszawa
tel.: (22) 505 46 66, faks: (22) 827 19 60
Nakład: 300 egz.

Biuletyn dostępny jest bezpłatnie na stronie internetowej Instytutu – www.ierigz.waw.pl

Oceny i komentarze prezentowane w biuletynie Rynek Rolny są opracowywane na podstawie najlepszych i sprawdzonych źródeł informacji, i są wyrazem wiedzy oraz poglądów autorów. Nie mogą więc być podstawą roszczeń podmiotów za skutki podejmowanych decyzji, które każdy podejmuje na własne ryzyko i koszt.

Wykorzystując informacje zawarte w biuletynie prosimy o podanie źródła.

1. W listopadzie poprawiły się rynkowe uwarunkowania produkcji rolniczej. Syntetyczny wskaźnik koniunktury w rolnictwie (SWKR) wzrósł o 0,8 pkt. proc. do 100,7 punktu i nieznacznie przekroczył poziom ubiegłoroczny, przede wszystkim pod wpływem podniesienia się wyrównanego wskaźnika potencjalnego popytu, ale również niewielkiej poprawy wyrównanego wskaźnika nożyc cen. Jednocześnie SWKR był najwyższy w ostatnich 6 miesiącach. Wyrównany wskaźnik potencjalnego popytu wzrósł w listopadzie o 1,4 pkt. proc. do 101,2 punktu, ale w porównaniu z październikiem 2011 r. był mniejszy o 0,2 pkt. proc. Zdecydował o tym przede wszystkim wzrost wyrównanego indeksu produkcji przemysłu spożywczego (aż o 3 pkt. proc. w porównaniu z poprzednim miesiącem do 102,6 punktu) oraz poprawa indeksu obrotów towarami rolno-spożywczymi z zagranicą, zwłaszcza po stronie eksportu. W przeciwnym kierunku działał relatywny wzrost cen detalicznych żywności.

Wyrównany wskaźnik nożyc cen wzrósł w ciągu miesiąca o 0,1 pkt. proc. do 100,2 punktu pod wpływem wzrostu wyrównanego indeksu zmian cen skupu surowców rolniczych o 0,1 pkt. proc. do 100,3 punktu, któremu towarzyszył niewielki spadek wyrównanego indeksu cen środków do produkcji rolniczej (o 0,1 pkt. proc.). W październiku spadki cen skupu bydła (o 2,3%), drobiu (o 2,9%), ziemniaków (o 2,4%) i kukurydzy (o 6,6%) zostały zrównoważone przez wzrost cen skupu mleka (o 2,3%), żywca wieprzowego (o 0,3%) oraz pozostałych zbóż (o 0,5-1,1%). W efekcie bieżący wskaźnik zmian cen koszyka skupu wyniósł 100,0 punktów. W tym czasie ceny detaliczne środków produkcji nie zmieniły się, a wyrównany wskaźnik zmian cen detalicznych środków produkcji zmalał w październiku po raz kolejny o 0,1 pkt. proc. do 100,1 punktu i był o 0,2 pkt. proc. niższy niż przed rokiem.

Zmiany cen jakie dokonały się od początku 2012 r. nie były dla rolnictwa korzystne. W okresie od stycznia do października (w porównaniu z grudniem 2011 r.) ceny koszyka skupu zmalały bowiem o 1,3 pkt. proc, a ceny detaliczne środków produkcji wzrosły średnio o 3,2 pkt. proc. Skumulowany wskaźnik nożyc cen wyniósł więc około 95,5 punktu, podczas gdy przed rokiem wyniósł 105,5 punktu.

Ocenia się, że rynkowe uwarunkowania produkcji rolniczej w najbliższych miesiącach będą się poprawiały pod wpływem wzrostu cen skupu większości podstawowych surowców rolniczych, w tym przede wszystkim produktów zwierzęcych, przy słabej dynamice zmian cen środków produkcji.

2. Presja popytu eksportowego wobec znacznego zmniejszenia podaży ziarna w rejonie Morza Czarnego i konkurencyjność cenowa polskiej oferty sprawia, że pomimo dobrych zbiorów ceny zbóż na rynku krajowym osiągają rekordowe poziomy. Przy czym ceny zbóż paszowych często przekraczają ceny zbóż o pa-

rametrach jakościowych wymaganych od zbóż konsumpcyjnych. Wzrost cen krajowych oraz deprecjacja złotego może ograniczyć konkurencyjność cenową polskich eksporterów zbóż.

3. Bardzo wysokie i systematycznie rosnące ceny zbóż i pasz skutkują niską opłacalnością produkcji żywca wieprzowego, mimo rekordowych cen żywca wieprzowego. Sytuację pogarsza załamanie eksportu do krajów trzecich, spowodowane spadkiem konkurencyjności cenowej unijnego i polskiego eksportu. Nieoczekiwany spadek cen żywca wieprzowego na rynku polskim i unijnym towarzyszący rosnącym kosztom pasz może skutkować wydłużeniem spadkowej fazy cyklu świńskiego.

4. Także na rynku drobiu silny wzrost podaży i spadek cen żywca doprowadził do dalszego ograniczenia opłacalności produkcji przede wszystkim kurcząt brojlerów, mających dominujący udział w globalnej produkcji. Wobec bardzo wysokich cen pasz i braku perspektyw ich obniżenia co najmniej do nowych zbiorów spodziewać się więc należy w najbliższych miesiącach ograniczenia wstawień piskląt do tuczu, a w konsekwencji ograniczenia skupu drobiu w pierwszych miesiącach 2013 r.

5. Spowolnienie gospodarcze i wolniejszy wzrost dochodów skutkuje ograniczeniem spożycia przede wszystkim najdroższych mięs, a więc wołowiny i jagnięciny, co prawdopodobnie doprowadzi do odwrócenia tendencji wzrostowej cen na rynku wołowiny i baraniny.

6. Powrót dobrej koniunktury i wzrost cen na światowych rynkach przede wszystkim proszku mlecznego, ale również serów i masła, a także sezonowy spadek podaży mleka skutkuje przyspieszeniem wzrostu cen płaconych rolnikom za mleko surowe. Dynamika wzrostu cen skupu przyspiesza z miesiąca na miesiąc, mimo że kondycja finansowa przedsiębiorstw zajmujących się przetwórstwem mleka jest gorsza niż w roku ubiegłym. Mało jest jednak prawdopodobne, aby w grudniu ceny skupu mleka powróciły do poziomu z grudnia roku ubiegłego.

7. Coraz wyraźniejsze spowolnienie gospodarcze oraz spadek siły nabywczej wynagrodzeń polskich konsumentów i wzrost bezrobocia w drugiej połowie roku skutkuje ograniczeniem krajowego popytu na żywność i wyraźnym spowolnieniem dynamiki podwyżek cen detalicznych. Dla producentów rolnych stanowi to wyraźny sygnał, że bariera popytu na żywność będzie stanowić bardzo istotny czynnik ograniczający dynamikę wzrostu cen przez nich otrzymywanych w 2013 r.

Jadwiga
Seremak-Bulge

Tab. 1. Wskaźniki^a obrazujące zmiany rynkowych uwarunkowań produkcji w rolnictwie

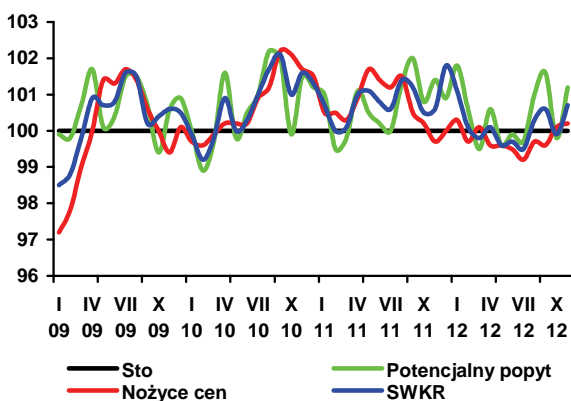
Wyszczególnienie	XI 12	X 12	IX 12	VIII 12	VII 12	VI 12	XI 11
Syntetyczny wskaźnik koniunktury w rolnictwie (SWKR)	100,7	99,9	100,6	100,3	99,5	99,7	100,6
Wyrównany wskaźnik potencjalnego popytu	101,2	99,8	101,6	101,0	99,7	99,9	101,4
Wyrównany wskaźnik nożyc cen	100,2	100,1	99,6	99,7	99,2	99,5	99,7
Wyrównany wskaźnik wzrostu cen skupu	100,3	100,2	99,9	100,1	99,7	100,1	100,1
Wyrównany wskaźnik wzrostu cen środków produkcji	100,1	100,2	100,3	100,4	100,5	100,6	100,3
Wyrównany indeks inflacji i cen żywności	100,2	100,3	100,2	100,0	99,6	99,6	100,6
Wyrównany indeks wynagrodzeń i cen żywności	100,2	99,7	100,6	100,0	98,2	99,0	100,6
Wyrównany indeks produkcji przemysłu spożywczego	102,6	99,6	102,9	102,1	100,5	100,7	101,3

^a średnie ruchome 6 – miesięczne

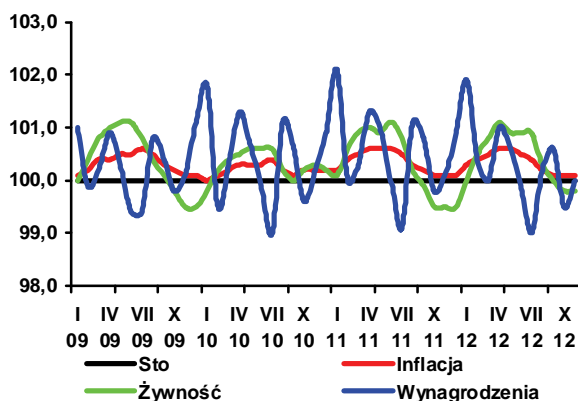
Wskaźnik zmian cen skupu liczony jest jako średnia arytmetyczna ważona dla koszyka produktów notowanych co miesiąc przez GUS i publikowanych w biuletynach statystycznych GUS. Są to zboża ogółem w tym , pszenica i żyto, ziemniaki, żywiec ogółem w tym żywiec wołowy, wieprzowy, i drób, oraz mleko.

Źródło: Obliczenia własne na podstawie danych GUS.

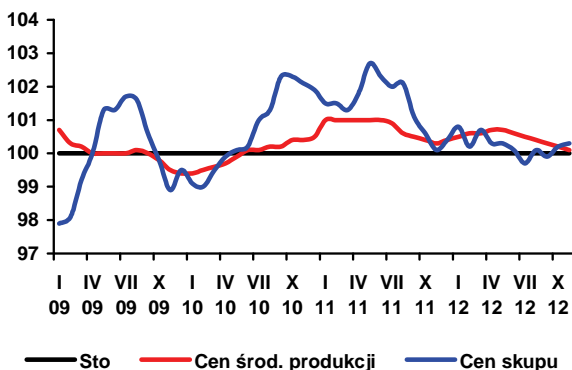
Rys. 1. Wyrównane wskaźniki koniunktury w rolnictwie

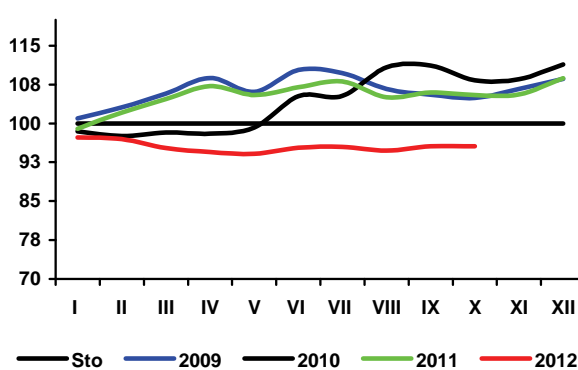
Rys. 2. Wyrównane wskaźniki zmian cen

Rys. 3. Wyrównane wskaźniki zmian cen

Rys. 4. Skumulowany wskaźnik nożyc cen

W związku z napiętą sytuacją podażowo-popytową na świecie, ceny zbóż powoli zwiększają się. Sezonowy spadek cen krajowych w okresie zbiorów nie był tak wyraźny jak przed rokiem. Można mieć pewność, że krajowe ceny zbóż w najbliższym czasie przekroczą rekordowe poziomy. Według danych MRiRW pod koniec listopada cena pszenicy paszowej przekroczyła 1000 zł/t, a żyta i kukurydzy zbliżyły się odpowiednio do 800 i 900 zł/t.

Na światową sytuację podażowo-popytową na rynku zbóż w bieżącym sezonie wpłynął znaczący spadek produkcji w USA, Rosji, na Ukrainie i w południowej Europie. Według USDA, w porównaniu z poprzednim sezonem, obniżyła się światowa produkcja kukurydzy (z 880 do 840 mln ton), a także jęczmienia (131 mln ton) i owsa (do 21,1 mln ton). Zwiększyły się tylko zbiory żyta (do 14,1 mln ton), a produkcja pszenicy spadła z 696 do 651 mln ton.

Szacunki zbiorów zbóż w Polsce w 2012 r. są natomiast dobre. O ponad połowę większe są zbiory kukurydzy, szacowane na rekordowym poziomie 3,60 mln ton. Wzrosła również produkcja żyta, jęczmienia i owsa, jednocześnie produkcja pszenicy i pszenżyta spadła. W produkcji wysoki jest udział zbóż jarych, co było konsekwencją przesiewów po mroźnej zimie.

W UE łączna produkcja zbóż wynosi 272 mln ton, wobec 284 mln ton w sezonie poprzednim. Spadły zbiory pszenicy, kukurydzy i owsa, a wzrosły jedynie jęczmienia i żyta. Więcej zebrano pszenicy we Francji, a mniej w W. Brytanii i Hiszpanii. Zbiory zbóż paszowych zwiększyły się we Francji i Niemczech, a obniżyły w Hiszpanii, na Węgrzech i w Rumunii.

Sytuacja na rynku sprzyja wysokim cenom ziarna na świecie. W listopadzie ceny zbóż wzrastały, ale w ostatnim tygodniu doszło do niewielkiego spadku cen. Tendencje cenowe mają podobny przebieg w Europie i USA, przy czym za oceanem ceny zbóż są wyższe.

Wysokie ceny ziarna utrzymują się także w kraju i przekraczają poziom sprzed roku. W okresie zbiorów kukurydzy wystąpił przejściowy spadek jej cen, jednak obecnie ceny te powracają do poprzedniego poziomu. W dalszej części sezonu sytuację może nieznacznie poprawić prognozowane zwiększenie zbiorów kukurydzy i jęczmienia w Argentynie. Przewidywany jest jednak spadek produkcji zbóż w Australii.

W ciągu czterech pierwszych miesięcy obecnego sezonu w Polsce skupiono 3,94 mln ton zbóż podstawowych, tzn. o 14% więcej niż przed rokiem. Niższy niż przed rokiem był tylko skup pszenicy (o 10%). Skup żyta i jęczmienia przekroczył poziom z całego poprzedniego sezonu, a skup pszenżyta jest dwukrotnie wyższy niż

przed rokiem. Można przypuszczać, że w bieżącym sezonie do skupu trafi większa część krajowej produkcji, chociaż nadal będzie on stosunkowo niski.

W wyniku dobrych zbiorów w Polsce, wzrasta zainteresowanie naszym ziarnem, zwłaszcza że jego ceny są nadal niższe niż na zachodzie Europy. W trzecim kwartale 2012 r. wywieziono z kraju ponad 1 mln ton ziarna, w tym ponad 460 tys. ton pszenicy, ponad 170 tys. ton jęczmienia i prawie 160 tys. ton żyta. Jest to znacząco więcej niż w całym I półroczu 2012 r. W tym czasie import ziarna zmniejszył się do ok. 190 tys. ton, podczas gdy w I półroczu 2012 r. było to ponad 1 mln ton. Sprowadza się głównie pszenicę i kukurydzę.

W porównaniu do okresu sprzed roku, w trzecim kwartale 2012 r. obniżyła się produkcja mąki żytniej, przy spadku przemiałów. Więcej wyprodukowano makaronów, mieszanek paszowych dla zwierząt, pieczywa i mąki pszennej.

Według notowań MRiRW pod koniec listopada 2012 r. ceny zbóż były wyższe niż pod koniec czerwca. Wyraźnie niższe były ceny żyta i owsa, a także jęczmienia konsumpcyjnego i browarnianego. W porównaniu z okresem sprzed roku tańsze były jedynie konsumpcyjne odmiany owsa i żyta, a najbardziej podrożały pszenica i kukurydza paszowa (odpowiednio o 41 i 28%). Wszystkie zboża paszowe są droższe od zbóż konsumpcyjnych. Pod koniec listopada za jedną tonę pszenicy konsumpcyjnej można było kupić 987 kg pszenicy paszowej, a w przypadku żyta i jęczmienia konsumpcyjnego i paszowego relacje te wynosiły odpowiednio tylko 0,916 i 0,884.

W październiku obniżyły się ceny zbytu mąki i kaszy, ale wzrosły na poziomie detalu. Nie zmieniły się ceny chleba mieszanego i razowego. W obecnym sezonie udział ceny zboża w cenie pieczywa ocenia się na ok. 16%. Wysokie ceny są również przyczyną spadku spożycia przetworów zbożowych, które w I półroczu 2012 r. wyniosło w wadze produktu 6,52 kg miesięcznie na osobę, wobec 6,66 kg przed rokiem.

Wysokie ceny zbóż skutkują zwiększaniem się do rekordowych poziomów cen paszowych mieszanek przemysłowych, które we wrześniu były o ok. 13% wyższe niż przed rokiem, a w porównaniu z czerwcem br. wzrosły o 6%, przy czym szybciej rosną ceny koncentratów.

**Marcin
Krzemiński**

Tab. 1. Ceny skupu i ceny targowiskowe zbóż (zł/tonę)

Okresy		Pszenica	Żyto	Kukurydza	Jęczmień	Pszenica	Żyto	Jęczmień	Owies	Cena interwenc. według kursu NBP
		Skup				Targowiska				
2010	I-XII	594,0	406,9	590,1	492,8	649,1	485,8	578,8	492,2	X
2011	I-XII	822,1	759,9	692,4	758,1	955,1	787,9	880,9	762,8	X
2011	I-VI	937,0	776,1	900,1	782,4	984,2	786,5	912,2	855,5	X
2012	I-VI	850,6	818,4	808,2	822,2	926,6	825,0	888,1	759,1	X
	VII	861,6	735,9	766,7	755,4	1040,5	803,6	937,6	903,3	X
	VIII	754,8	683,9	655,1	755,7	981,4	777,8	884,1	865,8	X
	IX	767,7	750,7	697,3	735,0	903,5	787,4	820,3	819,6	X
	X	753,5	826,2	681,8	729,8	883,0	791,9	813,3	797,7	X
	XI	747,5	785,6	670,5	734,7	874,9	786,2	817,7	793,7	448,18
	XII	759,1	799,9	686,1	749,4	872,3	789,2	824,0	781,7	453,52
2012	I	782,5	780,4	717,3	788,6	871,1	787,8	834,5	785,6	443,48
	II	794,5	811,7	728,3	805,8	885,6	813,9	846,6	793,2	423,88
	III	802,5	820,9	744,3	816,2	906,9	827,0	884,7	826,8	419,12
	IV	898,3	815,7	814,5	857,7	957,3	837,8	928,3	847,5	423,03
	V	933,4	828,1	855,4	838,1	971,7	848,5	916,2	861,4	434,46
	VI	906,9	850,5	829,4	835,8	966,8	834,8	918,0	857,8	X
	VII	908,3	779,8	806,1	842,7	947,3	797,7	882,0	826,5	X
	VIII	897,0	730,9	800,9	819,4	947,7	779,2	860,5	821,9	X
	IX	915,0	723,0	805,8	820,0	959,1	796,2	864,9	849,3	X
	X	925,1	726,4	819,9	827,0	963,4	798,4	865,7	861,5	X
	XI ^a	1005,2	785,5	891,1	877,1	962,0	748,4	874,2	705,3	418,96

^a dane MRiRW za trzeci tydzień miesiąca, ceny skupu dotyczą ziarna paszowego

Źródło: Dane GUS, MRiRW, szacunki własne

Tab. 2. Skup zbóż (tys. ton)

Okresy ^a	Pszenica	W tym paszowa	Żyto	Jęczmień	W tym paszowy	Pszenżyto	Zboża podstawowe	W tym paszowe	Kukurydza	
2010	I-XII	4516,9	1894,9	666,1	716,8	307,6	607,8	6577,2	3104,7	897,3
2011	I-XII	4799,9	2162,0	468,1	654,4	352,0	434,3	6429,8	3111,3	1403,8
2011	I-VI	1620,9	646,8	148,4	180,8	133,4	159,0	2133,6	990,3	371,2
2012	I-VI	1814,4	848,8	110,0	125,8	87,7	102,9	2174,0	1084,7	522,9
2010/11		4487,8	1927,3	499,9	634,4	333,6	532,9	6221,1	2979,1	1000,7 ^b
2011/12		4993,4	2364,0	429,8	599,4	306,3	378,2	6470,1	3205,6	1555,5
	VII	177,0	69,4	15,2	132,9	56,0	14,8	342,0	145,9	32,6
	VIII	1134,0	529,0	100,6	179,0	69,2	108,7	1547,4	747,9	10,2
	IX	820,3	421,4	81,8	69,6	42,5	69,2	1051,0	574,8	75,1
	X	379,3	184,2	71,7	38,8	23,2	35,0	528,4	252,4	470,7
	XI	360,7	179,0	29,7	27,4	15,3	22,5	444,1	224,6	324,1
	XII	307,7	132,2	20,6	25,9	12,4	25,0	383,2	175,4	119,8
2012	I	281,9	124,0	16,4	21,1	11,3	18,6	342,4	158,9	73,6
	II	322,3	144,9	18,7	22,1	13,0	19,3	385,2	181,0	95,6
	III	354,3	167,9	21,4	22,5	13,5	18,3	420,8	205,9	108,6
	IV	276,8	129,8	16,0	15,3	11,6	13,9	324,7	164,2	81,0
	V	322,4	158,3	21,1	25,6	21,7	18,7	392,2	211,4	86,2
	VI	256,8	124,0	16,5	19,2	16,6	14,1	308,7	163,3	78,0
	VII	282,6	116,7	87,0	164,5	79,5	34,6	570,4	251,3	66,7
	VIII	1104,6	401,0	279,6	329,5	187,7	188,5	1936,4	919,5	71,7
	IX	539,5	208,5	94,8	106,4	64,1	67,8	821,8	403,7	132,1
	X	426,6	.	63,5	.	.	.	614,0	.	.

^a tabela opracowana na podstawie danych miesięcznych, ^b od października do września,

Źródło: Dane GUS.

Tab. 3. Przemysłowa produkcja niektórych wyrobów zbożowych (tys. ton)^a

Okresy		Przemiał zbóż ogółem	Mąka pszenna	Mąka żytnia	Pieczywo świeże	Makarony	Mieszanki dla zwierząt
2010	I-XII	2015,1	1471,2	143,1	914,0	148,5	6716,7
2011	I-XII	1893,2	1419,4	140,7	977,6	148,5	6599,9
2009 ^b	I-XII	2780,7	2232,6	217,6	1670,3	181,3	7254,9
2010 ^b	I-XII	2759,5	2230,2	200,9	1674,9	177,2	7905,9
2010	I-VI	990,4	726,7	72,8	443,2	73,4	3246,9
2011	I-VI	916,4	675,8	69,6	475,2	75,8	3304,3
	VII	150,8	113,6	11,30	82,4	10,66	552,1
	VIII	170,6	126,3	12,39	83,4	11,52	553,5
	IX	173,2	129,0	12,16	83,0	12,69	542,9
	X	163,9	122,7	12,06	85,9	10,16	543,7
	XI	172,2	130,7	12,37	82,6	12,32	551,9
	XII	146,0	121,2	10,81	85,2	12,53	551,5
2012	I	147,2	109,5	12,33	78,8	12,68	545,6
	II	158,6	127,7	12,02	80,0	12,25	523,8
	III	168,5	136,2	12,03	84,1	12,72	584,8
	IV	142,1	116,0	12,73	80,8	9,67	615,3
	V	142,1	119,2	12,17	84,3	11,32	613,5
	VI	138,4	114,6	11,34	84,9	11,26	581,2
	VII	144,7	118,0	11,64	85,2	11,98	564,5
	VIII	159,6	129,9	11,57	88,0	12,04	575,6
	IX	157,5	129,4	10,07	86,9	11,90	542,9
	X	.	134	11,0	.	12,9	.

^a firmy zatrudniające 50 i więcej pracowników, ^b firmy zatrudniające 10 więcej pracowników

Źródło: Dane GUS.

Tab. 4. Eksport i import ziarna zbóż (tys. ton)

Okresy		Eksport					Import				
		pszenica ^a	żyto	jęczmień	kukurydza	zboża razem ^b	pszenica ^a	żyto	jęczmień	kukurydza	zboża razem ^b
2010	I-XII	1019,7	400,8	187,7	168,6	2057,2	693,0	6,7	140,8	294,0	1169,9
2011	I-XII	795,1	101,8	132,8	373,3	1530,6	835,1	47,1	230,5	476,8	1609,3
2011	I-VI	198,8	22,5	14,8	35,5	311,2	361,9	14,5	144,1	321,3	854,6
2012	I-VI	104,3	14,4	8,9	169,6	315,1	528,3	56,1	140,8	327,9	1063,7
2010/11		845,0	208,6	172,9	118,0	1523,3	654,2	19,4	217,8	481,6	1413,0
2011/12		700,5	93,7	126,9	507,4	1534,5	1001,4	88,7	227,1	483,5	1818,5
	VII	5,96	3,25	20,24	12,13	43,2	138,31	0,81	30,88	25,04	195,6
	VIII	76,32	18,09	23,96	3,57	134,1	98,68	4,24	18,04	24,80	148,3
	IX	197,22	29,56	23,39	8,98	289,8	69,06	9,21	13,16	25,64	118,0
	X	97,96	12,64	24,05	85,52	234,2	48,04	6,60	7,04	22,48	85,1
	XI	143,52	8,56	9,00	142,54	317,3	58,74	4,34	7,98	43,15	115,1
	XII	75,27	7,19	17,37	85,08	200,7	60,36	7,43	9,23	14,47	92,5
2012	I	29,96	2,26	2,06	57,57	95,6	67,36	7,29	15,44	21,44	112,6
	II	24,24	1,35	1,75	32,96	67,5	66,77	9,08	22,60	36,77	135,9
	III	27,56	2,42	2,01	42,92	78,3	60,39	10,54	30,40	41,17	144,7
	IV	16,34	1,37	1,32	26,62	47,3	117,63	7,19	24,77	63,23	214,4
	V	2,09	3,91	1,42	5,67	14,3	163,59	13,35	23,99	95,88	300,4
	VI	4,46	5,81	1,04	5,69	17,8	64,28	9,65	26,36	75,09	177,0
	VII	129,39	10,38	27,01	32,81	204,7	39,48	4,37	22,80	31,91	99,4
	VIII	121,74	61,73	68,96	52,68	338,6	32,76	0,62	6,88	21,00	62,8
	IX	212,21	83,58	75,53	64,01	465,9	18,79	0,17	3,12	3,86	27,2

^a razem z pszenicą durum, ^b razem z owsem, pszenżytem, gryką i prosem

Źródło: Dane CIHZ, CAAC i MF, za 2012r. dane wstępne.

Tab. 5. Eksport i import produktów pierwotnego przetwórstwa zbóż (tys. ton)

Okresy		Eksport					Import				
		mąka pszenna	pozostałe mąki	kasze grysik granulki	ziarno obrobione inaczej	słód	mąka pszenna	pozostałe mąki	kasze grysik granulki	ziarno obrobione inaczej	Słód
2010	I-XII	77,2	10,9	14,8	7,3	46,7	47,0	15,7	26,9	47,1	219,9
2011	I-XII	78,1	11,6	24,0	6,2	57,1	45,2	17,2	29,0	42,5	207,5
2011	I-VI	36,8	7,0	13,5	3,3	30,3	22,4	9,4	14,7	22,8	105,9
2012	I-VI	32,9	4,1	13,0	1,5	24,7	27,9	7,4	15,5	14,8	108,0
2010/11		74,0	12,5	21,5	7,6	51,7	49,6	17,3	28,7	44,8	210,5
2011/12		74,2	8,7	23,4	4,4	51,5	50,7	15,2	29,8	34,4	209,6
	VII	6,33	0,80	1,41	0,46	4,26	3,61	1,49	1,87	4,51	17,83
	VIII	7,03	0,63	1,88	0,18	4,88	4,25	1,46	2,01	4,11	16,19
	IX	7,17	0,56	1,65	0,29	4,70	4,15	1,67	2,32	3,68	18,96
	X	5,69	0,90	1,71	0,39	5,14	3,83	1,08	2,45	2,80	18,34
	XI	7,85	0,69	1,93	0,87	6,12	3,98	1,14	2,65	1,92	16,80
	XII	7,21	1,02	1,84	0,73	1,74	2,95	0,97	3,02	2,64	13,49
2012	I	6,12	1,08	2,52	0,21	2,37	3,44	1,18	2,09	1,89	15,04
	II	6,87	0,93	2,12	0,23	2,85	4,03	1,01	1,97	2,05	10,42
	III	6,05	0,95	2,75	0,29	3,51	5,06	1,23	3,09	3,04	18,37
	IV	4,52	0,83	2,43	0,24	5,66	5,11	1,19	2,61	2,65	19,36
	V	4,37	0,83	2,05	0,34	4,19	5,15	1,26	3,14	3,06	23,48
	VI	4,62	0,99	2,33	0,20	6,09	5,79	1,19	2,25	1,95	26,62
	VII	4,74	1,10	2,16	0,29	6,01	4,99	1,40	2,17	2,33	24,77
	VIII	7,43	1,04	2,53	0,71	4,81	4,88	1,17	2,19	2,18	18,75
	IX	7,07	1,01	2,90	0,76	5,03	3,58	0,95	2,13	2,49	14,10

Źródło: Dane CIHZ, CAAC i MF, za 2012r. dane wstępne.

Tab. 6. Eksport i import pasz i produktów wtórnego przetwórstwa zbóż (tys. ton)

Okresy		Eksport					Import				
		ciasto makaron.	wyroby spożywcze ^a	chleb, pieczywo cukiernicze	pasze dla zwierząt gospod.	pasze dla zwierząt domowych	ciasto makaron.	wyroby spożywcze ^a	chleb, pieczywo cukiernicze	pasze dla zwierząt gospod.	pasze dla zwierząt domowych
2010	I-XII	27,4	84,6	240,0	136,3	163,1	61,0	19,3	98,3	332,7	124,7
2011	I-XII	27,9	90,9	262,2	133,4	176,1	63,6	24,1	106,0	377,7	139,4
2011	I-VI	13,3	48,1	128,4	66,1	87,8	29,8	13,0	50,9	188,9	66,4
2012	I-VI	14,1	42,1	134,7	63,3	92,8	32,5	9,9	53,5	195,6	68,7
2010/11		25,6	90,1	253,8	138,7	174,2	63,2	23,4	105,1	360,8	133,4
2011/12		28,7	84,9	268,4	130,7	181,2	66,4	21,0	108,7	384,4	141,7
	VII	1,88	7,60	21,52	10,66	12,33	5,15	2,01	7,92	30,74	11,32
	VIII	2,13	7,40	22,56	10,18	13,75	5,01	1,77	8,15	34,95	13,41
	IX	2,38	6,63	22,21	10,92	14,42	5,04	1,70	8,43	36,53	13,47
	X	2,55	7,43	21,64	12,18	17,33	6,51	1,66	8,74	29,62	11,22
	XI	2,73	6,92	23,27	12,13	14,81	6,16	1,83	10,01	31,41	12,74
	XII	2,88	6,79	24,73	11,26	15,71	5,97	2,12	10,20	25,52	10,83
2012	I	2,87	6,93	20,10	9,08	16,00	5,88	1,52	9,29	31,68	13,07
	II	2,63	7,11	20,90	10,06	15,48	5,84	1,75	8,14	31,50	12,44
	III	2,89	8,52	22,90	11,02	16,54	5,31	2,25	9,23	32,79	12,84
	IV	2,68	6,23	24,67	10,58	14,66	5,86	1,55	8,88	33,02	11,54
	V	2,17	6,93	22,93	11,91	15,48	4,51	1,54	9,85	35,74	11,39
	VI	2,47	6,69	26,35	10,77	15,14	5,15	1,72	10,35	34,51	10,26
	VII	2,35	6,18	23,75	11,03	15,53	6,02	1,50	9,23	31,55	12,03
	VIII	2,26	6,38	22,90	10,84	16,45	4,02	1,74	11,15	31,87	13,59
	IX	1,60	6,49	23,71	10,17	16,27	4,33	1,45	9,88	27,14	11,70

^a uzyskane przez spęcznianie lub prażenie ziarna zbóż

Źródło: Dane CIHZ, CAAC i MF, za 2012r. dane wstępne.

Tab. 7. Ceny producenta i ceny detaliczne wybranych produktów zbożowych (zł/kg)

Okresy		Mąka poznańska		Kasza jęczmienna		Chleb mieszany		Chleb razowy	
		cena producenta	cena detaliczna	cena producenta	cena detaliczna	cena producenta	cena detaliczna	cena producenta	cena detaliczna
2010	I-XII	1,01	1,92	1,32	3,64	3,24	3,86	4,25	4,95
2011	I-XII	1,36	2,29	1,76	4,10	3,58	4,42	4,80	5,59
2011	I-VI	1,40	2,25	1,78	4,00	3,55	4,36	4,77	5,50
2012	I-VI	1,26	2,34	1,87	4,34	3,71	4,52	4,83	5,76
	VII	1,37	2,32	1,75	4,14	3,59	4,44	4,82	5,63
	VIII	1,34	2,32	1,74	4,16	3,61	4,44	4,83	5,65
	IX	1,34	2,34	1,73	4,20	3,62	4,46	4,83	5,67
	X	1,32	2,33	1,72	4,22	3,62	4,48	4,85	5,71
	XI	1,28	2,34	1,72	4,22	3,62	4,50	4,84	5,72
	XII	1,27	2,32	1,72	4,26	3,62	4,50	4,85	5,70
2012	I	1,23	2,32	1,84	4,30	3,67	4,50	4,83	5,70
	II	1,20	2,35	1,83	4,32	3,66	4,50	4,81	5,75
	III	1,21	2,35	1,83	4,32	3,69	4,50	4,81	5,77
	IV	1,28	2,34	1,86	4,36	3,70	4,52	4,83	5,78
	V	1,33	2,36	1,92	4,36	3,75	4,52	4,85	5,76
	VI	1,32	2,37	1,93	4,32	3,76	4,52	4,87	5,79
	VII	1,33	2,38	1,89	4,32	3,77	4,52	4,88	5,80
	VIII	1,37	2,39	1,86	4,32	3,78	4,52	4,88	5,80
	IX	1,38	2,39	1,90	4,36	3,79	4,50	4,91	5,82
	X	1,36	2,40	1,88	4,40	3,79	4,50	4,92	5,82

Źródło: Dane GUS.

Tab. 8. Ceny detaliczne mieszanek i koncentratów (zł/tonę)

Okresy		Mieszanka dla bydła dorosłego (B)	Mieszanka dla loch (L)	Mieszanka dla prosiąt	Mieszanka dla tuczników (T2)	Mieszanka dla kurcząt (DKA-Starter)	Mieszanka dla kur niosek	Koncentrat Provit dla tuczników
2010	I-XII	1171,0	1254,3	1831,6	966,4	1444,6	1259,1	2004,8
2011	I-XII	1522,7	1597,3	2203,0	1336,6	1799,3	1579,1	2275,6
2011	I-VI	1465,0	1530,7	2118,9	1272,3	1712,2	1517,2	2255,4
2012	I-VI	1566,9	1646,1	2259,3	1369,3	1851,9	1606,6	2365,6
	VII	1520,2	1594,4	2193,9	1344,2	1801,9	1580,5	2270,2
	VIII	1524,0	1590,2	2199,9	1346,4	1805,5	1587,8	2269,5
	IX	1509,9	1602,4	2199,1	1333,2	1804,1	1580,9	2265,0
	X	1512,5	1603,9	2218,5	1335,2	1799,4	1578,4	2274,7
	XI	1541,5	1598,4	2205,5	1331,8	1796,2	1574,1	2286,2
	XII	1528,1	1594,4	2201,2	1329,0	1788,7	1573,0	2287,9
2012	I	1521,5	1594,0	2202,8	1330,1	1789,8	1572,9	2297,4
	II	1530,8	1610,2	2225,7	1337,0	1820,8	1580,2	2316,1
	III	1547,3	1632,5	2237,1	1343,2	1835,2	1585,0	2328,5
	IV	1560,5	1658,7	2262,7	1363,2	1856,2	1603,1	2377,1
	V	1607,3	1683,1	2296,1	1405,0	1894,4	1633,0	2414,2
	VI	1634,0	1716,3	2331,2	1437,4	1914,9	1665,6	2460,2
	VII	1646,7	1740,7	2354,5	1454,2	1943,4	1688,2	2510,5
	VIII	1662,5	1765,0	2384,3	1482,0	1980,2	1716,4	2583,2
	IX	1700,5	1813,3	2414,2	1513,0	2005,8	1741,4	2673,4
	X	1722,8	1827,8	2421,7	1520,5	2012,2	1754,3	2712,4

Źródło: Dane GUS.

Tab. 9. Relacje cen pasz przemysłowych do cen zbóż i cen skupu żywca i mleka^a

Miesiące	Mieszanka T2 / ceny targ. Żyta	DKA – Starter / ceny targ. pszenicy	Provit / ceny targ. żyta	Ceny skupu mleka / mieszanka B	Ceny skupu trzody / Provit	Ceny skupu trzody / mieszanka T2	Ceny skupu drobiu / DKA – Starter
V	1,585	1,724	2,760	0,787	1,940	3,380	2,210
VI	1,620	1,743	2,772	0,787	2,011	3,441	2,250
VII	1,673	1,732	2,825	0,785	2,101	3,549	2,403
VIII	1,731	1,840	2,918	0,790	2,097	3,535	2,426
IX	1,693	1,997	2,877	0,803	2,212	3,758	2,489
X	1,686	2,038	2,872	0,814	2,233	3,805	2,417
XI	1,694	2,053	2,908	0,823	2,275	3,904	2,344
XII	1,684	2,051	2,899	0,846	2,435	4,191	2,426
2012 I	1,688	2,055	2,916	0,835	2,259	3,902	2,375
II	1,643	2,056	2,846	0,829	2,306	3,994	2,296
III	1,624	2,024	2,816	0,817	2,233	3,871	2,240
IV	1,627	1,939	2,837	0,765	2,225	3,881	2,203
V	1,656	1,950	2,845	0,725	2,220	3,815	2,175
VI	1,722	1,981	2,947	0,697	2,284	3,910	2,277
VII	1,823	2,052	3,147	0,687	2,207	3,810	2,321
VIII	1,902	2,089	3,315	0,679	2,203	3,839	2,252
IX	1,900	2,091	3,358	0,677	2,211	3,906	2,219
X	1,904	2,089	3,397	0,684	2,186	3,900	2,147

^a relacje cen wyrażonych w zł/l dla mleka i zł/kg dla pozostałych towarów

Źródło: Obliczenia własne na podstawie danych GUS.

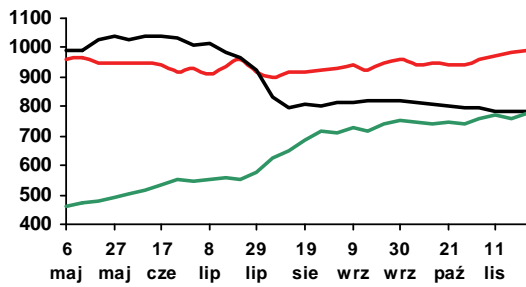
Tab. 10. Ceny zbóż za granicą (EUR/tonę)

Miesiące	Pszenica konsumpcyjna			Jęczmień paszowy			Kukurydza paszowa		
	Niemcy	Czechy	Węgry	Francja	Niemcy	Czechy	Słowacja	Węgry	Czechy
IV	252	254	258	188	190	181	192	210	224
V	258	234	237	203	201	176	208	220	218
VI	240	247	194	183	204	187	235	227	228
VII	202	234	178	185	197	172	221	225	219
VIII	205	207	185	202	187	165	225	235	215
IX	207	203	174	197	193	159	215	171	213
X	187	207	164	188	181	160	163	154	146
XI	187	172	159	183	183	146	141	147	145
XII	180	176	161	183	178	150	148	147	145
2012 I	190	176	167	200	182	156	151	160	162
II	203	181	188	202	195	165	158	167	173
III	204	184	188	204	203	170	176	168	180
IV	219	187	186	208	219	178	179	174	191
V	218	205	193	207	208	165	191	171	208
VI	215	199	195	197	204	169	174	179	190
VII	252	220	226	239	220	201	186	213	207
VIII	248	230	233	231	221	203	181	243	217
IX	255	238	234	234	228	211	174	224	228
X	256	237	237	231	225	206	218	227	217
XI	269	278	234	234	232	236	217	227	259

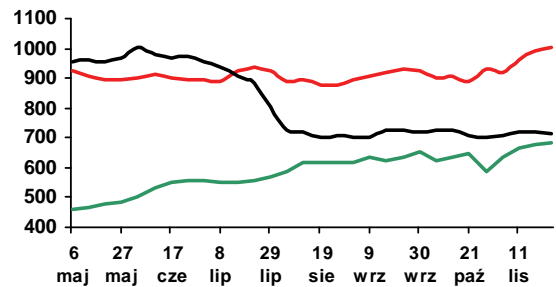
Źródło: Dane MRiRW.

Tygodniowe notowania cen wybranych zbóż i produktów zbożowych (zł/tonę)

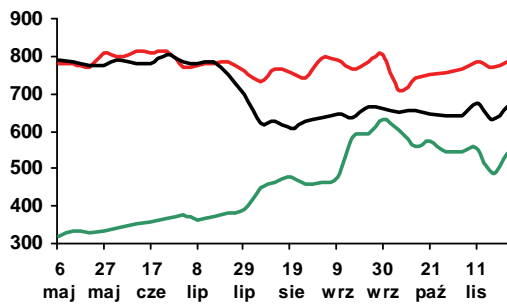
Rys. 1. Pszenica konsumpcyjna

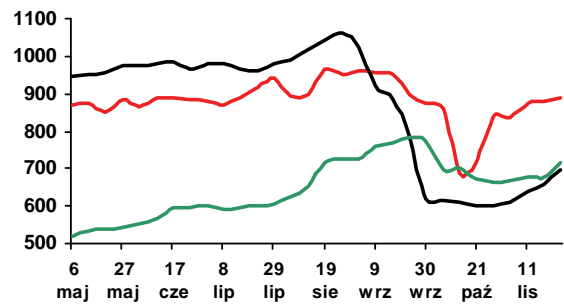
Rys. 2. Pszenica paszowa

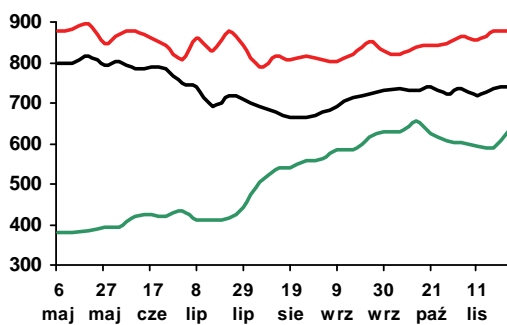
Rys. 3. Żyto paszowe

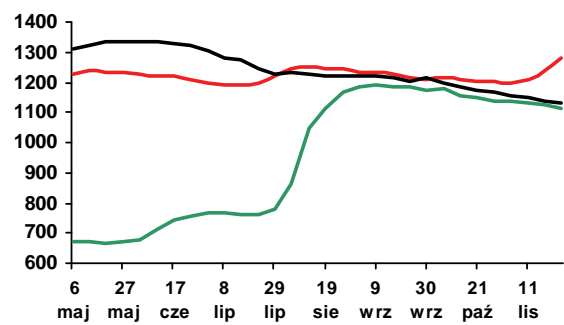
Rys. 4. Kukurydza paszowa

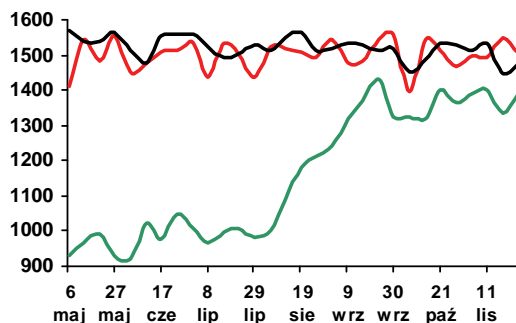
Rys. 5. Jęczmień paszowy

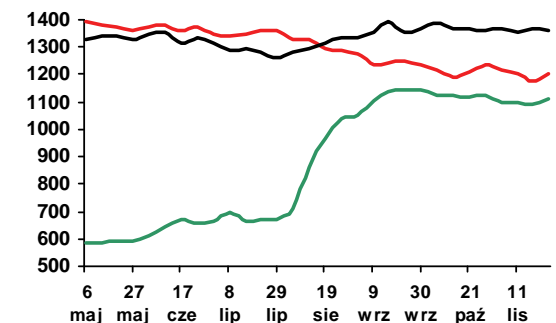
Rys. 6. Mąka pszenna piekarnicza (typ 750)

Rys. 7. Mąka pszenna detaliczna (typ 500)

Rys. 8. Mąka żytnia piekarnicza (typ 500/580)

Legenda:

2012 — 2011 — 2010 —

Źródło: Biuletyn „Rynek zbóż” 2010-12; ZSRIR, MRiRW.

Piotr Szajner

Zbiory buraków cukrowych w sezonie 2012/2013 prawdopodobnie wyniosły ok. 11,7 mln ton. Jakość dostarczanego do cukrowni surowca jest dobra, a polaryzacja cukru wynosi ok. 17,5%. Produkcja cukru wyniesie więc ok. 1850 tys. ton i będzie o 445 tys. ton większa od kwoty produkcyjnej. Podobnie jak w poprzednim sezonie wystąpi problem z zagospodarowaniem cukru pozakwotowego. Cukier pozakwotowy będzie przede wszystkim eksportowany do krajów trzecich.

Komisja Europejska może zezwolić także na sprzedaż części nadwyżek na rynek UE. Działania te nie rozwiążą ostatecznie problemu nadwyżki podaży. Koncerny cukrownicze prawdopodobnie zdecydują się więc zaliczyć część cukru pozakwotowego na poczet produkcji w kampanii 2013/2014. W rezultacie kontraktacja surowca na przyszły sezon może być mniejsza.

Cena minimalna skupu buraków cukrowych wynosi 26,29 EUR/tonę. Kurs euro stosowany do przeliczenia ceny minimalnej i płatności cukrowych w bieżącym sezonie wynosi odpowiednio 4,1345 zł i 4,1038 zł. Aprecjacja złotego spowodowała, że cena minimalna buraków cukrowych wynosi 108,70 zł/tonę i jest o 5% niższa niż przed rokiem. Wartość płatności cukrowej wyniesie ok. 52,50 zł/tonę i będzie o 6,3% niższa niż w 2011 r. Spadek ceny minimalnej, nie oznacza jednak, że spadną średnie ceny skupu. Wysokie ceny cukru na światowym i krajowym rynku oraz wysoka jakość surowca pozytywnie wpływają na ceny płacone rolnikom. Istotnym stymulatorem są także regionalne porozumienia branżowe zawarte między koncernami cukrowniczymi i plantatorami buraków oraz rozporządzenie MRiRW¹ dotyczące warunków skupu. Wyjściowe ceny skupu w poszczególnych koncernach cukrowniczych wahają się od 137-162 zł/tonę. W niektórych koncernach w zależności od zawartych porozumień plantatorzy mogą uzyskać dopłaty, jeżeli ceny zbytu cukru przekroczą poziom 444,4-454,4 EUR/tonę. Uzyskaną nadwyżką niektóre koncerny cukrownicze będą dzieliły się z plantatorami w proporcji 50:50. W konsekwencji w 2012 r. może poprawić się dochodowość uprawy buraków cukrowych, bowiem w 2011 r. średnie ceny wyniosły 144 zł/tonę.

W październiku br. nieznacznie spadły ceny cukru. Ceny zbytu cukru paczkowanego zmalały o 1,4% do 3,44 zł/kg, a cukru w workach 50 kg o 0,7% do 3,25 zł/kg. Ceny te były około 2-krotnie wyższe od ceny referencyjnej (404,4 EUR/tonę) przeliczonej na

walutę krajową (1,66 zł/kg). Ceny detaliczne od początku roku utrzymują się na poziomie 3,95-3,98 zł/kg. W październiku br. średnia cena detaliczna spadła o 0,3% do 3,97 zł/kg pod wpływem dużej podaży z kampanii 2012/2013. W kolejnych miesiącach spadkowa tendencja cen może się utrwać, jeśli ceny światowe nadal będą maleć.

Wysokie ceny cukru są główną przyczyną malejącego spożycia. W pierwszym półroczu br. średnie miesięczne spożycie cukru w gospodarstwach domowych wyniosło 1,06 kg/osobę i było o 7% mniejsze niż w analogicznym okresie 2011 r. Utrzymują się duże różnice konsumpcji w poszczególnych typach gospodarstw domowych. Najwięcej cukru konsumuje się w rodzinach rolników (1,62 kg/osobę) oraz emerytów (1,44 kg/osobę), a najmniej w rodzinach osób pracujących na własny rachunek (0,84 kg/osobę).

W okresie trzech kwartałów br. eksport cukru wyniósł 432 tys. ton, w tym 243 tys. ton sprzedano na rynek unijny. Cukier pozakwotowy był eksportowany za pośrednictwem firm zarejestrowanych w UE, w tym do Niemiec (69 tys. ton). Niemieckie koncerny cukrownicze posiadają ok. 60% udział w krajowej produkcji cukru. Duży był także eksport do Syrii (54 tys. ton), Izraela (37 tys. ton) oraz do krajów WNP (65 tys. ton). Ceny uzyskiwane w eksporcie wahały się od 780 EUR/tonę w sprzedaży do UE do 480 EUR/tonę na rynkach państw trzecich.

Import cukru wyniósł ok. 226 tys. ton, z tego w ostatnich dwóch miesiącach poprzedniej kampanii (czerwiec-sierpień) sprowadzono 126 tys. ton. W imporcie przeważa cukier trzcinowy do rafinacji z krajów rejonu Afryki, Karaibów i Pacyfiku: Kuba (74 tys. ton), Zambia (28 tys. ton), Jamajka (22 tys. ton). Cukier importowano także z państw UE (29 tys. ton), w tym z Francji 9 tys. ton. Ceny w imporcie unijnego cukru wynosiły: 850 EUR/tonę, a cukier do rafinacji z krajów trzecich importowano po 550 EUR/tonę.

W listopadzie br. ceny cukru na rynku światowym spadły, a powodem tego jest rosnąca podaż i zapasy końcowe. Ceny cukru białego wynoszą ok. 530 USD/tonę, a cukru surowego ok. 440 EUR/tonę. Obecny poziom cen utrzyma się przez dłuższy okres, gdyż notowania terminowe cen cukru białego na maj 2013 r. wynoszą 520 USD/tonę, a na połowę 2014 r. 540 USD/tonę.

¹ Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 10 marca 2011 r. w sprawie warunków zakupu i dostawy buraków cukrowych przeznaczonych do produkcji cukru w ramach kwoty produkcyjnej cukru. Dz. U. z dn. 15 marca 2011 r., nr 57, poz. 292.

Tab. 1. Ceny w handlu zagranicznym cukrem (EUR/tonę)

Miesiące	Eksport			Import			
	Ogółem	UE-27	kraje trzecie	ogółem	UE-27	kraje trzecie	
2010	IX	518,02	521,16	448,39	578,21	571,02	690,08
	X	527,29	526,17	-	757,49	754,80	866,58
	XI	540,11	518,74	591,66	588,54	586,22	809,48
	XII	734,20	864,72	601,08	819,68	817,19	1047,17
2011	I	588,16	570,42	640,43	662,80	659,73	764,85
	II	594,53	593,63	-	675,53	670,47	841,76
	III	616,42	615,10	-	666,18	721,08	605,23
	IV	674,44	673,59	-	666,87	666,77	709,06
	V	709,47	709,10	-	604,25	596,67	857,64
	VI	707,04	706,79	-	426,32	738,14	377,00
	VII	689,73	692,17	672,20	577,95	863,04	426,79
	VIII	719,60	737,02	606,13	539,12	779,13	497,82
	IX	735,70	769,85	589,11	509,57	708,57	479,06
	X	674,54	777,54	535,75	670,54	668,99	698,71
	XI	663,06	794,50	538,38	722,44	748,36	673,11
	XII	737,19	773,03	669,49	697,50	698,56	696,09
2012	I	642,12	775,24	492,89	860,90	871,14	823,83
	II	612,50	769,80	497,14	756,09	777,29	713,70
	III	704,23	800,05	488,41	640,40	811,77	613,28
	IV	726,18	836,13	482,28	654,71	876,85	615,00
	V	568,45	826,64	475,14	731,64	882,70	707,75
	VI	645,29	793,82	448,22	793,78	935,52	753,79
	VII	614,50	779,73	466,39	592,27	807,38	579,61
	VIII	643,76	821,51	496,03	407,53	818,43	379,05
	IX	606,56	658,72	470,50	737,88	835,18	575,51

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB na podstawie wstępnych danych MF i CAAC (Centrum Analityczne Administracji Celnej).

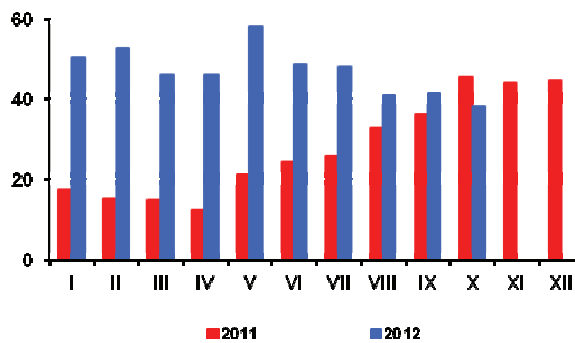
Tab. 2. Ceny cukru w Polsce (zł/kg)

Miesiące	Ceny zbytu		Cena referencyjna ^a	Cena detaliczna	
	workowany	paczkowy			
2010	X	2,19	2,48	1,61	2,99
	XI	2,28	2,50	1,60	2,95
	XII	2,44	2,64	1,60	2,88
2011	I	2,49	2,98	1,58	3,07
	II	2,98	3,53	1,59	3,39
	III	2,97	4,15	1,62	4,79
	IV	2,80	3,99	1,61	5,01
	V	2,93	3,43	1,59	4,63
	VI	2,89	3,35	1,61	4,26
	VII	2,93	3,54	1,61	4,05
	VIII	2,88	3,40	1,67	3,97
	IX	2,96	3,45	1,75	3,87
	X	3,24	3,50	1,76	3,90
	XI	3,34	3,56	1,79	3,94
	XII	3,30	3,46	1,80	3,95
2012	I	3,23	3,51	1,77	3,95
	II	3,21	3,55	1,69	3,96
	III	3,28	3,54	1,67	3,96
	IV	3,30	3,53	1,68	3,98
	V	3,29	3,53	1,73	3,97
	VI	3,23	3,53	1,74	3,97
	VII	3,22	3,51	1,69	3,97
	VIII	3,28	3,54	1,65	3,96
	IX	3,27	3,49	1,67	3,98
	X	3,25	3,44	1,66	3,97

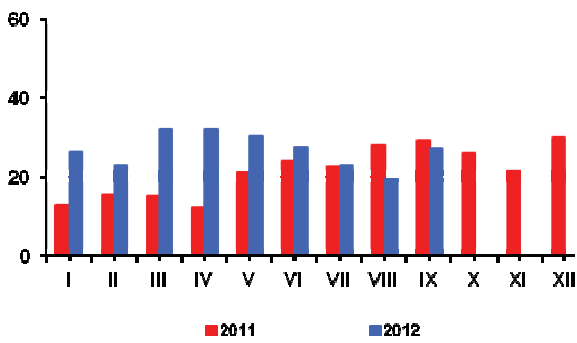
^a cenę referencyjną 404,4 EUR/tonę przeliczono na polską walutę wg miesięcznych kursów NBP, bez VAT

Źródło: Dane GUS.

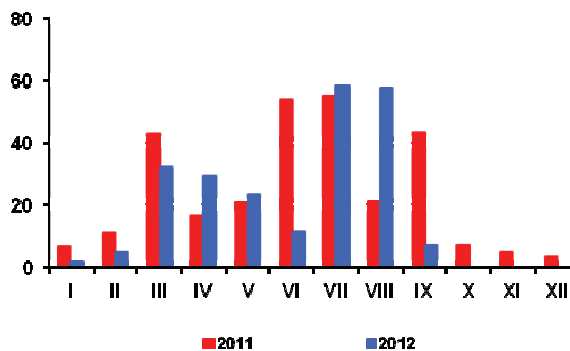
Rys. 1. Eksport ogółem (tys. ton)

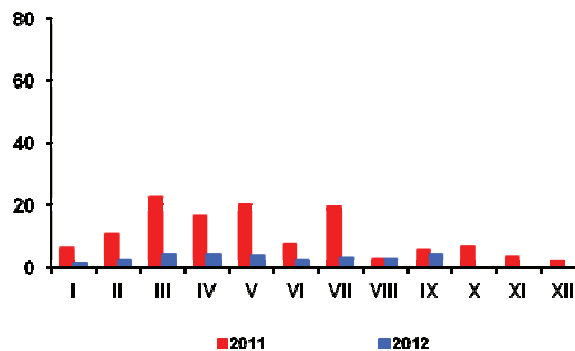
Rys. 2. Eksport do UE-27 (tys. ton)

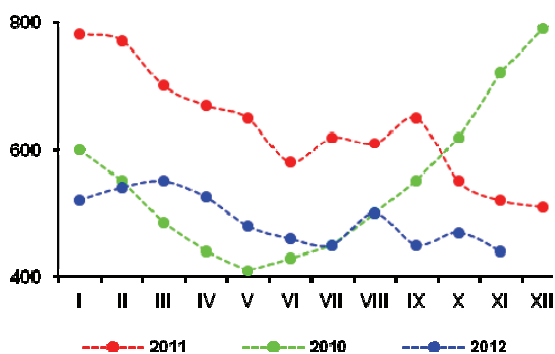
Rys. 3. Import ogółem (tys. ton)

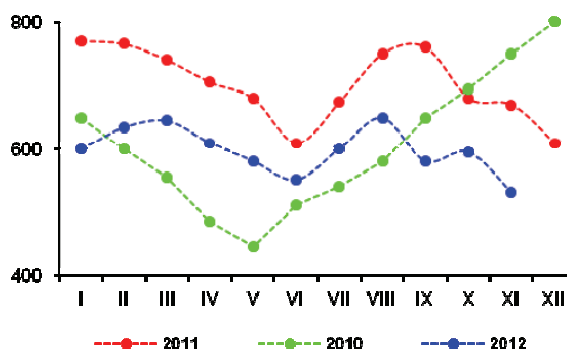
Rys. 4. Import z UE-27 (tys. ton)

Rys. 5. Ceny cukru surowego na giełdzie w Nowym Jorku, Kontrakt Nr 11 (USD/tonę)

Rys. 6. Ceny cukru białego na giełdzie w Londynie, Kontrakt Nr 5 (USD/tonę)

Rys. 3. Produkcja cukru w okresie kampanii (tys. ton)

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB, dane MRiRW, MF, F.O Licht's „International Sugar and Sweetener Report”, GUS.

Szacunki światowych zbiorów rzepaku w sezonie 2012/13 obniżono do 60,8 mln ton, z powodu mniejszych niż oczekiwano zbiorów rzepaku w Kanadzie i prawdopodobnego ich spadku wiosną 2013 r. w Australii.

Pomimo przewidywanego wzrostu produkcji o 1,1%, światowe zasoby rzepaku w sezonie 2012/13 zmniejszą w porównaniu z sezonem poprzednim o 1,7% do 65,9 mln ton, z uwagi na niski stan jego zapasów na początku sezonu. Zmniejszenie zasobów spowoduje spadek światowego przerobu rzepaku o 1,2% do 58,1 mln ton i w ślad za tym produkcji oleju i śrutę rzepakową. Zapasy rzepaku na koniec sezonu wyniosą 5,1 mln ton, a więc pozostaną równie niskie jak przed rokiem.

W październiku zmalały ceny większości surowców i produktów oleistych na rynku europejskim. W portach europejskich za rzepak płacono średnio 623 USD/tonę (cif Hamburg), tj. o 27 USD/tonę (o 4,2%) mniej niż przed miesiącem, lecz nadal o 16 USD/tonę (o 2,6%) więcej niż przed rokiem. Olej rzepakowy kosztował średnio 1217 USD/tonę (fob ex-mill Holandia) i był o 54 USD/tonę (o 4,2%) tańszy niż przed miesiącem i o 58 USD/tonę (o 4,5%) tańszy niż przed rokiem. Cena śrutę rzepakową wyniosła średnio 359 USD/tonę (fob ex-mill Hamburg) i była o 16 USD/tonę (o 4,3%) niższa niż przed miesiącem, ale o 116 USD/tonę (o 47,7%) wyższa niż przed rokiem. W połowie listopada ceny rzepaku, oleju i śrutę rzepakową kształtowały się następująco: 611,1178 i 362 USD/tonę.

Na rynku krajowym za rzepak w listopadzie płacono średnio 1982 zł/tonę, tj. o 1,0% mniej niż przed miesiącem, ale ceny produktów jego przerobu wzrosły. Cena oleju rzepakowego niekonfekcjonowanego zwiększyła się o 0,4% do 4275 zł/tonę, a śrutę rzepakową o 1,6% do 1073 zł/tonę. W relacji do listopada poprzedniego roku ceny rzepaku i śrutę rzepakową były wyższe odpowiednio o 1,4% i 61,4%, a cena oleju rzepakowego była o 3,4% niższa.

We wrześniu wzrósł krajowy przerób rzepaku. Duże i średnie zakłady przemysłu tłuszczowego (liczące 50 i więcej osób stałej załogi) wyprodukowały 54 tys. ton surowego oleju rzepakowego, tj. o 7,5% więcej niż

w poprzednim miesiącu i o 15,8% więcej niż w tym samym miesiącu poprzedniego roku, a w pierwszych dziewięciu miesiącach br. łącznie 370 tys. ton, tj. o 6,7% mniej niż w analogicznym okresie poprzedniego roku. Produkcja rafinowanego oleju rzepakowego w pierwszych dziewięciu miesiącach br. wyniosła 385 tys. ton i była o 12,8% większa niż przed rokiem, a produkcja margaryn wzrosła o 3,6% do 290 tys. ton.

Eksport i import surowców i produktów oleistych we wrześniu był mniejszy niż w poprzednim miesiącu. Wyjątkiem był tylko wzrost importu oleju rzepakowego i margaryn. Od stycznia do września 2012 r. wywieziono: 176 tys. ton rzepaku (o 52% więcej niż w tym samym okresie 2011 r.), 80 tys. ton oleju rzepakowego (o 31% mniej), 338 tys. ton śrutę rzepakową (o 5% więcej) i 96 tys. ton margaryn (o 4% więcej). Przywieziono: 2532 tys. ton śrut oleistych (o 25% więcej niż w pierwszych dziewięciu miesiącach 2011 r.), 391 tys. ton olejów roślinnych (o 5% więcej), 484 tys. ton nasion oleistych (o 31% więcej), w tym 382 tys. ton rzepaku (o 42% więcej) oraz 84 tys. ton margaryn (o 65% więcej).

Ceny detaliczne tłuszczów roślinnych od początku roku systematycznie rosną, ale wolniej niż w roku poprzednim. W październiku oleje roślinne nieco więcej podrożały niż margaryny. Za margaryny płacono w październiku br. o 2,4% więcej niż w grudniu 2011 r., a za oleje roślinne o 2,1% więcej. W tym czasie ceny masła zmalały o 7,1%, a ceny „pozostałych tłuszczów zwierzęcych” (śłoniny, smalcu) wzrosły o 8,8%.

Średni poziom cen tłuszczów roślinnych w pierwszych dziesięciu miesiącach br. był o 4,6% wyższy niż w analogicznym okresie poprzedniego roku. Tłuszcze roślinne podrożały więcej niż cała żywność łącznie z napojami bezalkoholowymi (4,4%), w tym więcej niż tłuszcze zwierzęce (4,1%).

Ewa Rosiak

Tab. 1. Krajowy bilans olejów roślinnych (tony)

Okres	Produkcja oleju rzepakowego surowego ^a	Import olejów ogółem	Eksport olejów ogółem	Zużycie krajowe		Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystarczalności ^b w %
				ogółem	na 1 mieszkańca		
2010 I-XII	817 513	384 287	247 093	954 707	25,04	30,2	85,6
2011 I-XII	695 565	515 142	182 015	1028692	27,0	26,2	67,6
2011 IX	47 016	56 245	18 474	84 787	2,22	39,3	55,5
X	46 522	50 241	22 530	74 233	1,95	48,4	62,7
XI	51 199	47 393	16 012	82 580	2,17	31,3	62,0
XII	57 387	44 191	21 057	80 521	2,11	36,7	71,3
2012 I	50 717	46 668	13 987	83 398	2,19	27,6	60,8
II	47 406	36 663	10 125	73 944	1,94	21,4	64,1
III	57 936	55 300	10 474	102 762	2,69	18,1	56,4
IV	33 882	48 100	4 756	77 226	2,03	14,0	43,9
V	34 494	38 436	6 049	66 881	1,75	17,5	51,6
VI	25 062	40 047	7 266	57 843	1,52	29,0	43,3
VII	15 585	35 884	7 120	44 349	1,16	45,7	35,1
VIII	50 762	47 892	11 467	87 187	2,29	22,6	58,2
IX	54 445	42 300	28 926	67 819	1,78	53,1	80,3
Zmiany w %							
<u>IX 2012</u> <u>VIII 2012</u>	7,3	-11,7	152,3	-22,2	-22,2	x	x
<u>IX 2012</u> <u>IX 2011</u>	15,8	-24,8	56,6	-20,0	-20,0	x	x
<u>IX 2012</u> <u>XII 2011</u>	-5,1	-4,3	37,4	-15,8	-15,8	x	x

^a produkcja wg miesięcy dotyczy przedsiębiorstw zatrudniających 50 osób i więcej, ^b produkcja / zużycie krajowe
Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i CAAC.

Tab. 2. Krajowy bilans oleju rzepakowego (tony)

Okres	Produkcja oleju rzepakowego surowego ^a	Import	Eksport	Zużycie krajowe		Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystarczalności ^b w %
				ogółem	na 1 mieszkańca		
2010 I-XII	817 513	39 521	231 490	625 544	16,39	28,3	130,7
2011 I-XII	695 565	85 490	164 628	616 427	16,15	23,7	112,8
2011 IX	47 016	12760	17140	42636	1,12	36,5	110,3
X	46 522	10702	19207	38017	1,00	41,3	122,4
XI	51 199	7999	14430	44768	1,17	28,2	114,4
XII	57 387	6233	16088	47532	1,25	28,0	120,7
2012 I	50 717	6234	11430	45521	1,19	22,5	111,4
II	47 406	6335	8947	44794	1,17	18,9	105,8
III	57 936	8510	7066	59380	1,56	12,2	97,6
IV	33 882	10897	3282	41497	1,09	9,7	81,6
V	34 494	8639	5372	37761	0,99	15,6	91,3
VI	25 062	8376	6366	27072	0,71	25,4	92,6
VII	15 585	7120	5548	17 157	0,45	35,6	90,8
VIII	50 762	8993	10318	49437	1,30	20,3	102,7
IX	54 445	10365	21448	43 362	1,14	39,4	125,6
Zmiany w %							
<u>IX 2012</u> <u>VIII 2012</u>	7,3	15,3	107,9	-12,3	-12,3	x	x
<u>IX 2012</u> <u>IX 2011</u>	15,8	-18,8	25,1	1,7	1,7	x	x
<u>IX 2012</u> <u>XII 2011</u>	-5,1	66,3	33,3	-8,8	-8,8	x	x

^a produkcja wg miesięcy dotyczy przedsiębiorstw zatrudniających 50 osób i więcej, ^b produkcja / zużycie krajowe
Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i CAAC.

Tab. 3. Krajowy bilans śrut oleistych (tony)

Okres	Produkcja śruty rzepakowej ^a	Import śrut ogółem	Eksport śrut ogółem	Zużycie krajowe	Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystarczalności ^b w %
2010 I-XII	1 226 270	2 653 153	669 183	3 210 240	54,6	38,2
2011 I-XII	1 043 348	2 950 882	505 004	3 489 226	48,4	29,9
2011 IX	70 524	146 935	48 750	168 709	69,1	41,8
X	69783	298 204	42 049	325 938	60,3	21,4
XI	76799	296 241	46 829	326 211	61,0	23,5
XII	86081	333 807	49 605	370 283	57,6	23,2
2012 I	30 760	10 222	10 486	30 496	0,80	34,1
II	31 799	10 768	10 634	31 933	0,84	33,4
III	36 109	9 080	13 229	31 960	0,84	36,6
IV	28 390	7 901	10 514	25 777	0,68	37,0
V	29 875	8 992	10 329	28 538	0,75	34,6
VI	34 105	9 513	10 934	32 684	0,86	32,1
VII	30 770	8 102	8 655	30 217	0,79	28,1
VIII	35 402	9 570	10 987	33 985	0,89	31,0
IX	32 292	10 009	10 439	31 862	0,84	32,3
Zmiany w %						
<u>IX 2012</u> <u>VIII 2012</u>	-8,8	4,6	-5,0	-6,2	x	x
<u>IX 2012</u> <u>IX 2011</u>	-4,8	31,0	-12,7	7,6	x	x
<u>IX 2012</u> <u>XII 2011</u>	15,6	28,4	-2,2	27,1	x	x

^a wyliczenia IERiGŻ-PIB, ^b produkcja / zużycie krajowe

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i CAAC.

Tab. 4. Krajowy bilans śruty rzepakowej (tony)

Okres	Produkcja ^a	Import	Eksport	Zużycie krajowe	Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystarczalności ^b w %
2010 I-XII	1 226 270	13 697	627 199	612 768	51,1	200,1
2011 I-XII	1 043 348	15 309	440 599	618 058	42,2	168,8
2011 IX	70 524	1 857	41 527	30 854	58,9	228,6
X	69 783	1 753	35 419	36 117	50,8	193,2
XI	76 799	625	40 012	37 412	52,1	205,3
XII	86 081	525	43 378	43 228	50,4	199,1
2012 I	76 076	1 202	51 346	25 932	67,5	293,4
II	71 109	1 168	41 952	30 325	59,0	234,5
III	86 904	721	58 687	28 938	67,5	300,3
IV	50 823	2 075	40 093	12 805	78,9	396,9
V	51 741	2 391	249	53 883	0,5	96,0
VI	37 593	2 298	13 554	26 337	36,1	142,7
VII	23 378	1 213	31 801	-7 211	136,0	-324,2
VIII	76 143	1 495	51 088	26 550	67,1	286,8
IX	81 668	1 236	49 486	33 418	60,6	244,4
Zmiany w %						
<u>IX 2012</u> <u>VIII 2012</u>	7,3	-17,3	-3,1	25,9	x	x
<u>IX 2012</u> <u>IX 2011</u>	15,8	-33,4	19,2	8,3	x	x
<u>IX 2012</u> <u>XII 2011</u>	-5,1	135,4	14,1	-22,7	x	x

^a wyliczenia IERiGŻ-PIB, ^b produkcja / zużycie krajowe

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i CAAC.

Tab. 5. Krajowy bilans margaryny (tony)

Okres	Produkcja ^a	Import	Eksport	Zużycie krajowe		Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystar- czalności ^b w %
				ogółem	na 1 mieszkańca		
2010 I-XII	389 803	66 583	118 429	337 957	8,86	30,4	115,3
2011 I-XII	397 287	78 471	128 506	347 252	9,10	32,3	114,4
2011 IX	33 927	7 641	11 959	29 609	0,78	35,2	114,6
X	35 159	8 030	12 856	30 333	0,80	36,6	115,9
XI	37 530	11 479	12 426	36 583	0,96	33,1	102,6
XII	27 944	7 798	10 676	25 066	0,66	38,2	111,5
2012 I	30 760	10 222	10 486	30 496	0,80	34,1	100,9
II	31 799	10 768	10 634	31 933	0,84	33,4	99,6
III	36 109	9 080	13 229	31 960	0,84	36,6	113,0
IV	28 390	7 901	10 514	25 777	0,68	37,0	110,1
V	29 875	8 992	10 329	28 538	0,75	34,6	104,7
VI	34 105	9 513	10 934	32 684	0,86	32,1	104,3
VII	30 770	8 102	8 655	30 217	0,79	28,1	101,8
VIII	35 402	9 570	10 987	33 985	0,89	31,0	104,2
IX	32 292	10 009	10 439	31 862	0,84	32,3	101,3
Zmiany w %							
<u>IX 2012</u> VIII 2012	-8,8	4,6	-5,0	-6,2	-6,2	x	x
<u>IX 2012</u> IX 2011	-4,8	31,0	-12,7	7,6	7,6	x	x
<u>IX 2012</u> XII 2011	15,6	28,4	-2,2	27,1	27,1	x	x

^a produkcja wg miesięcy dotyczy przedsiębiorstw zatrudniających 50 osób i więcej, ^b produkcja / zużycie krajowe
Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i CAAC.

Tab. 6. Ceny skupu (zł/tonę)

Okres	Rzepak ^a	Pszenvica	Relacja cen
2010 I-XII	1277,6	599,3	2,13
2011 I-XII	1839,1	821,1	2,24
2011 X	1970,0	753,5	2,61
XI	1954,0	747,5	2,61
XII	1922,0	759,1	2,53
2012 I	2007,0	782,5	2,56
II	1962,0	794,5	2,47
III	1985,0	802,5	2,47
IV	2060,0	898,3	2,29
V	2077,0	933,4	2,23
VI	2012,0	906,9	2,22
VII	1946,8	908,3	2,14
VIII	1944,2	897,0	2,17
IX	1990,2	915,0	2,18
X	2003,0	925,1	2,17
Zmiany w %			
<u>X 2012</u> IX 2011	0,6	1,1	x
<u>X 2012</u> X 2011	1,7	22,8	x
<u>X 2012</u> XII 2011	4,2	21,9	x

^a ceny roczne oraz za VII, VIII i IX – dane GUS, pozostałe miesięczne – dane MRiRW
Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i MRiRW.

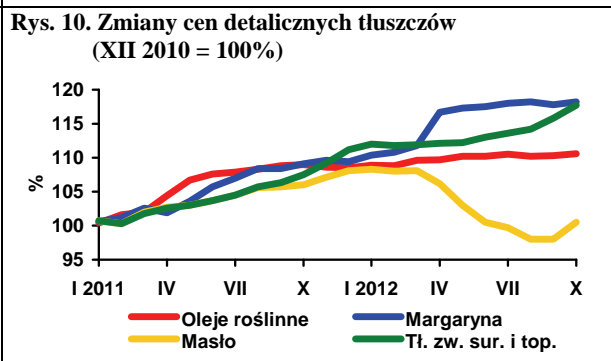
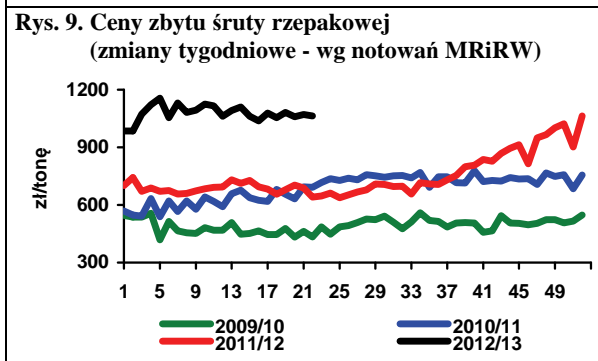
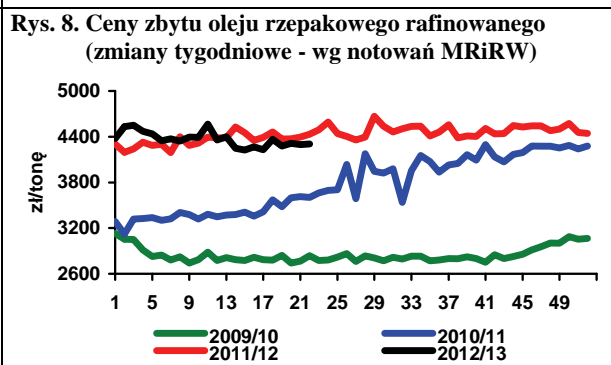
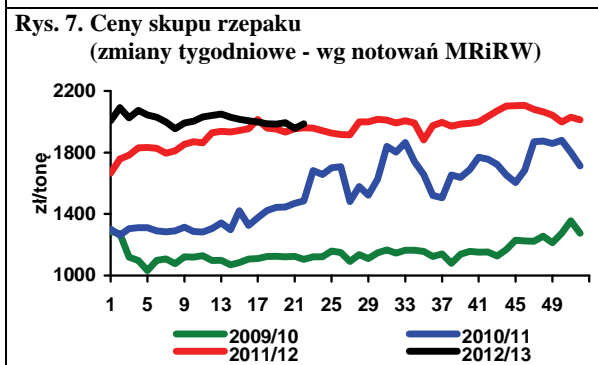
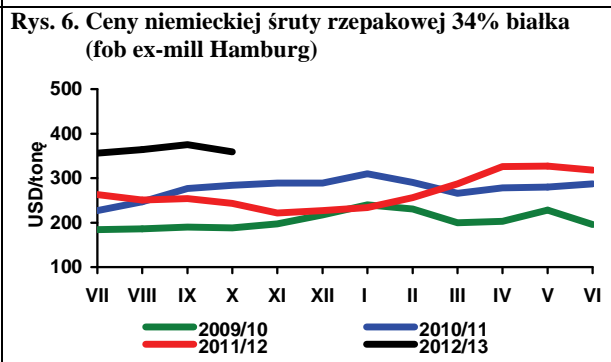
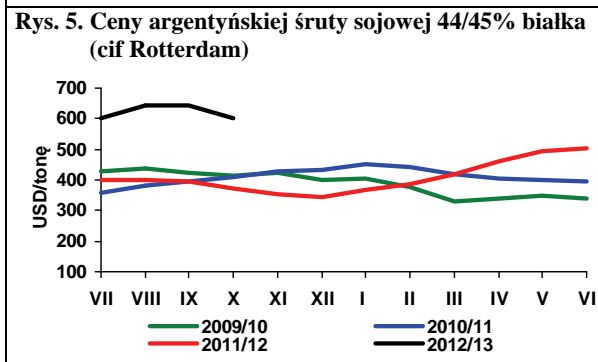
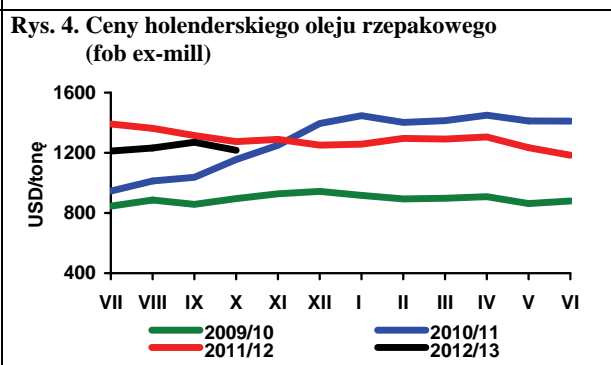
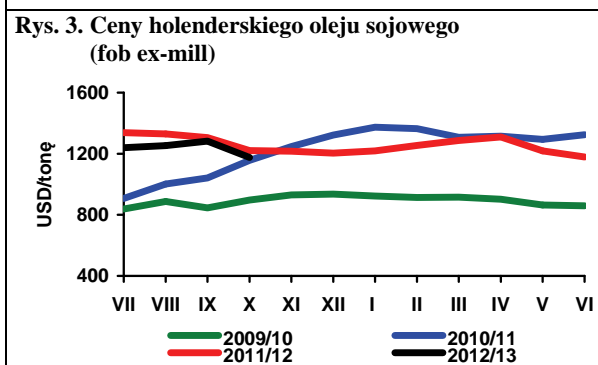
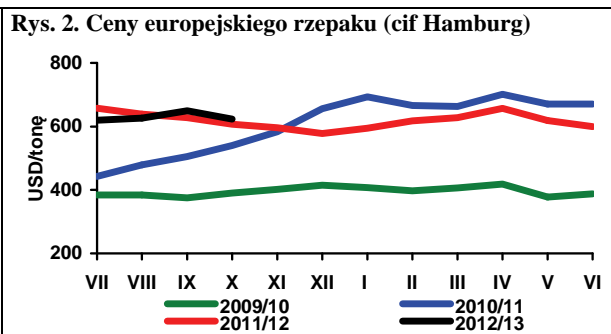
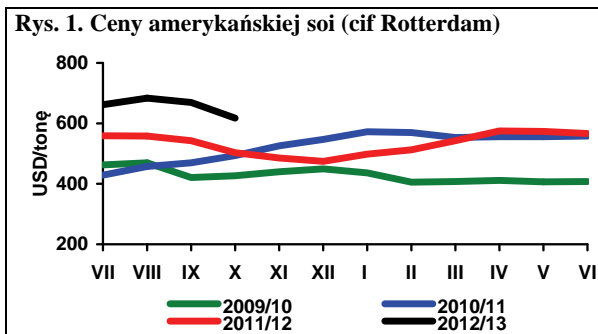
Tab. 7. Ceny tłuszczów roślinnych i zwierzęcych (zł/litr/kg)

Okres	Ceny zbytu				Ceny detaliczne			
	olej rzepakowy za 1 l	masmix za 1 kg	masło w op. 200 g ^a	smalec w op. 250 g	olej rzepakowy za 1 l	masmix w op. 400 g	masło w op. 200 g ^b	smalec w op. 250 g
2010 I-XII	4,21	7,09	15,05	4,58	5,85	13,68	20,65	5,68
2011 I-XII	5,29	7,06	16,91	5,18	6,70	13,75	22,40	6,08
2011 X	5,40	7,16	17,7	6,26	6,88	13,95	23,10	7,20
XI	5,4	7,16	17,7	6,26	6,88	13,95	23,10	7,20
XII	5,58	7,15	17,82	6,39	6,88	14,05	23,15	7,64
2012 I	5,57	7,41	17,65	6,34	6,89	14,13	23,20	7,84
II	5,57	7,35	17,19	6,44	6,87	14,20	23,20	7,92
III	5,54	7,31	16,73	6,46	6,92	14,18	22,70	7,96
IV	5,52	7,27	16,03	6,43	6,92	14,15	22,00	7,92
V	5,47	7,25	15,11	6,44	6,94	14,13	21,55	7,92
VI	5,54	7,23	15,04	6,49	7,01	14,13	20,90	7,92
VII	5,50	7,28	15,05	6,50	7,04	14,08	20,75	7,88
VIII	5,48	7,21	15,08	6,52	7,04	14,15	20,35	7,92
IX	5,46	7,20	15,39	6,56	7,04	14,13	20,40	7,96
X	5,50	7,20	15,70	6,60	7,05	14,15	21,05	8,08
Zmiany w %								
<u>X 2012</u> IX 2011	0,7	0,0	2,0	0,6	0,1	0,2	3,2	1,5
<u>X 2012</u> X 2011	1,1	1,0	-10,4	8,9	2,2	2,0	-7,9	21,0
<u>X 2012</u> XII 2011	-1,4	0,7	-11,9	3,3	2,5	0,7	-9,1	5,8

^a do XII 2011 r. masło świeże i chłodnicze o zawartości tłuszczu nie przekraczającej 85% masy, od I 2012 r. masło świeże o zawartości tłuszczu nie przekraczającej 85% masy

^b masło świeże o zawartości tłuszczu 82,0-82,5% masy

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych Oil World, GUS i MRiRW.

Ceny ziemniaków na europejskich rynkach osiągnęły coraz wyższe, dawno nie notowane poziomy. Jest to związane ze znaczącym spadkiem zbiorów ziemniaków w zdecydowanej większości krajów europejskich. W krajach NEPG (North Western European Potato Growers), obejmujących pięciu czołowych europejskich producentów ziemniaków (Belgię, Francję, Holandię, Niemcy i Wielką Brytanię) produkcja ziemniaków jest szacowana na 22,3 mln ton, tj. o 17% mniej niż w 2011 r. i o 10% poniżej średniej z ostatnich pięciu lat. Największy spadek produkcji notuje się w Wielkiej Brytanii (o prawie 33%), w Belgii (o 22%), we Francji (o prawie 20%), a w Holandii i Niemczech odpowiednio o 12 i 11%. W konsekwencji ceny ziemniaków w tych krajach są rekordowe. W Wielkiej Brytanii średnia cena wszystkich ziemniaków (z uwzględnieniem kontraktacji) w końcu listopada osiągnęła poziom 290 EUR/tonę, a obrocie wolnorynkowym przekroczyła 400 EUR/tonę. Niższe ceny są w Belgii i we Francji oraz w Niemczech, gdzie wahają się w przedziale 230-250 EUR/tonę. W Holandii, w zależności od asortymentu, w końcu listopada ceny te mieściły się w przedziale 250-290 EUR/tonę.

W Belgii, która zwykle dysponowała nadwyżkami ziemniaków podaż krajowa w bieżącym sezonie jest mniejsza od przewidywanego zużycia w przetwórstwie przemysłowym. Nieco lepsza jest sytuacja w Niemczech, gdzie zbiory wyniosły ok. 10,6 mln ton ziemniaków i były tylko nieznacznie niższe od średniej wieloletniej. W sytuacji znaczących niedoborów ziemniaków w wielu krajach, w bieżącym sezonie Niemcy prawdopodobnie będą największym eksporterem. Tylko we wrześniu sprzedaż ziemniaków z Niemiec do innych krajów wyniosła 247 tys. ton. Również w Europie Południowej miał miejsce kilkunastoprocentowy spadek produkcji ziemniaków, wynikający z systematycznego ograniczania areału ich uprawy. W takich krajach jak Hiszpania czy Włochy rolnicy koncentrują się na uprawie ziemniaków bardzo wczesnych i wczesnych, które w pierwszej połowie sezonu są sprzedawane na rynki krajów Europy Północnej. W drugiej połowie sezonu potrzeby wewnętrzne Europy Południowej zaspokajane są głównie dostawami ziemniaków francuskich, niemieckich czy holenderskich.

W dalszej części sezonu ceny ziemniaków w Europie Zachodniej nadal będą bardzo wysokie, ale dynamika ich wzrostu w ostatnim okresie wyhamowała. Ceny ziemniaków do przetwórstwa w ostatnich tygodniach w kontraktach terminowych na kwiecień 2013 r. ustabilizowały się na poziomie ok. 300 EUR/tonę.

Ceny ziemniaków w Polsce wciąż są niskie, zwłaszcza w porównaniu z ich poziomem w Europie Zachodniej, chociaż w skupie i na rynkach hurtowych już trzeci miesiąc z kolei następuje ich wzrost. W październiku średni poziom cen skupu ziemniaków wyniósł 26,2 zł/dt i był o 9,6% wyższy w porównaniu z analogicznym okresem 2011 r. Na rynkach hurtowych ceny wzrosły do 39 zł/dt, a w listopadzie do 43 zł/dt i były o ponad 16% wyższe w porównaniu z listopadem ubiegłego roku. W obrocie targowiskowym w drugiej połowie listopada ceny przekroczyły poziom ubiegłoroczny. Wzrost cen ziemniaków prawdopodobnie byłby większy, gdyby w sytuacji niedoborów na rynkach zachodnioeuropejskich, można było zwiększyć ich eksport, a który z powodu problemów fitosanitarnych jest bardzo niewielki.

W pierwszych trzech miesiącach bieżącego sezonu eksport ziemniaków z Polski wyniósł zaledwie 11 tys. ton, z tego 80% stanowiła sprzedaż na mało wymagający rynek mołdawski i rumuński. Średnia cena uzyskana w eksporcie wyniosła 331 zł/tonę. W tym okresie sprowadzono ok. 9,7 tys. ton ziemniaków, głównie z Belgii i Holandii, w średniej cenie 904 zł/tonę, a więc 3-krotnie wyższej niż średni poziom cen ziemniaków wyeksportowanych. Import ziemniaków z rynków pozaeuropejskich był niewielki i w okresie III kwartału br. wyniósł niespełna 25 ton. W ostatnich miesiącach na rekordowym poziomie utrzymuje się eksport przetworów spożywczych z ziemniaków, w tym zwłaszcza frytek. Wyższa niż przed rokiem jest również sprzedaż skrobi ziemniaczanej na rynki zagraniczne. Zmniejszył się natomiast import przetworów spożywczych oraz produktów skrobiowych.

**Wiesław
Dzwonkowski**

Tab. 1. Skup ziemniaków i produkcja skrobi ziemniaczanej (tony)

Wyszczególnienie	Skup ziemniaków			Produkcja skrobi ziemniaczanej		
	2010	2011	2012	2010	2011	2012
I	.	.	.	-	-	-
II	.	.	.	-	-	-
III	.	.	.	-	-	-
IV	79 400	36 000	45 700	-	-	-
V	41 000	36 900	48 500	-	-	-
VI	35 600	12 700	41 700	-	-	-
VII	29 100	26 500	37 700	-	-	-
VIII	45 500	61 800	88 700	117	910	3 071
IX	149 000	289 100	282 800	12 923	35 524	32 852
X	297 900	302 700	324 000	32 774	42 123	
XI	166 200	183 100		15 603	28 881	
XII	70 400	69 200		16	5 506	
RAZEM	609 100 ^b	959 400 ^b	545 100	61 433	112 944	35 923

^a krochmal surowy nieodwodniony w przeliczeniu na 80% suchej masy, ^b okres VII-XII

Źródło: Dane GUS.

Tab. 2. Eksport ziemniaków i ich przetworów (tony)

Miesiące	Ziemniaki			Produkty skrobiowe				Przetwory spożywcze		
	wczesne	sadzeniaki	pozostałe	skrobia ziemn.	skrobie pozostałe	syrop skrobiowy	dekstryny	frytki	chipsy	Susze
2007 I-XII	1 522	1 651	20 097	25 523	151	46 386	11 390	90 153	14 190	5 429
2008 I-XII	2 733	2 631	32 484	34 764	520	52 220	6 447	99 533	14 272	6 325
2009 I-XII	2 673	2 078	35 609	47 156	151	46 568	3 991	108 414	18 167	7 706
2010 I-XII	1 637	1 803	39 794	54 626	134	44 623	10 058	118 614	20 716	7 388
2011 I-XII	2 914	1 703	69 426	34 546	14 325	46 229	10 374	131 809	22 333	9 297
2011 I	88	24	23 340	2 097	557	4 284	690	8 393	1 572	742
II	219	-	15 975	1 982	328	3 744	849	9 119	1 981	782
III	261	624	13 693	1 687	550	4 435	1 034	10 579	1 945	739
IV	115	815	3 880	1 666	1 651	3 836	778	10 867	1 783	740
V	271	240	2 056	1 124	1 480	3 971	665	10 319	1 711	564
VI	1 087	-	2 020	2 084	1 169	4 280	681	11 339	2 269	600
2011 VII	582	-	4 210	2 222	1 660	3 990	920	10 844	1 923	318
VIII	47	-	184	1 018	13	5 131	1 004	13 014	1 874	338
IX	41	-	597	3 125	1 705	3 201	1 166	11 815	1 595	1 034
X	62	-	1 269	6 270	1 466	3 048	809	10 035	1 531	1 392
XI	63	-	1 135	6 227	2 006	3 980	1 001	11 668	1 805	1 355
XII	78	-	1 067	5 044	1 740	2 329	777	13 817	2 344	693
2012 I	13	385	580	4 499	1 841	3 340	846	10 631	2 280	986
II	13	371	732	5 018	1 060	3 168	911	9 877	3 506	2 011
III	173	690	5 567	5 045	1 220	4 151	1 318	11 625	2 765	1 155
IV	50	1 020	3 285	3 807	1 332	3 413	1 304	10 724	3 102	997
V	137	1	656	4 232	1 028	3 372	1 307	13 281	2 259	737
VI	381	1	1 287	3 977	1 029	3 632	1 247	13 380	2 498	1 530
VII	140	1	1 203	3 235	1 173	3 595	1 472	14 551	2 829	1 084
VIII	181	-	3 236	7 283	788	3 885	1 314	16 853	2 398	813
IX	383	1	5 746	7 349	586	3 661	1 414	14 878	2 493	1 169

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych CIHZ, MF, MRiRW i GUS.

Tab. 3. Import ziemniaków i ich przetworów (tony)

Miesiące	Ziemniaki			Produkty skrobiowe				Przetwory spożywcze		
	wczesne	sadzeniaki	pozostałe	skrobia ziemn.	skrobie pozostałe	syrop skrobiowy	dekstryny	frytki	chipsy	Susze
2007 I-XII	79 048	32 086	66 176	9 295	50 721	152 471	86 443	50 624	5 065	2 987
2008 I-XII	51 815	14 610	19 541	11 184	34 691	95 504	68 731	40 163	4 342	1 853
2009 I-XII	42 996	15 660	80 878	10 347	61 991	147 459	75 593	42 315	3 556	1 996
2010 I-XII	48 353	29 761	157 323	9 828	81 482	180 352	63 478	41 595	5 714	875
2011 I-XII	49 240	20 173	174 105	11 235	97 528	242 516	77 888	52 352	8 596	3 103
2011 I	919	534	15 492	571	4 988	12 687	5 519	3 205	605	219
II	789	1 233	14 050	1 323	7 427	12 218	5 399	3 535	807	337
III	4 797	6 935	25 887	1 354	9 163	25 078	7 058	5 060	1 102	340
IV	7 131	7 495	27 408	1 423	8 682	20 702	6 173	4 627	879	440
V	24 675	3 101	42 759	913	8 273	27 833	6 173	6 705	726	239
VI	10 625	271	24 818	640	9 437	21 779	5 943	7 226	835	242
2011 VII	169	537	16 426	1 024	8 311	18 156	6 613	6 509	504	291
VIII	23	-	1 819	993	7 345	20 975	6 326	3 737	849	266
IX	20	-	1 212	914	10 028	26 761	7 897	3 163	711	280
X	13	-	1 132	755	8 357	17 844	6 785	3 236	409	152
XI	16	67	1 685	678	8 298	20 121	7 154	2 719	513	158
XII	64	-	1 416	647	7 220	18 361	6 851	2 631	655	140
2012 I	160	189	794	940	6 828	21 104	6 754	2 799	259	212
II	657	442	3 781	1 101	4 926	19 133	7 297	3 027	226	220
III	2 042	6 411	7 691	1 055	5 479	27 276	8 301	3 048	958	381
IV	4 004	6 051	9 477	1 203	6 630	20 917	7 310	3 181	859	158
V	18 874	914	25 070	1 414	6 504	24 813	7 349	3 600	732	258
VI	4 808	201	15 955	987	6 239	23 126	7 814	3 382	762	173
VII	160	129	4 926	1 711	5 738	18 466	6 643	2 515	649	160
VIII	25	23	2 255	407	5 617	21 468	7 729	2 911	872	278
IX	13	22	2 125	951	5 579	15 258	6 996	2 731	898	304

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych CIHZ, MF, MRiRW i GUS.

Tab. 4. Ceny oraz relacje cen ziemniaków i ich przetworów

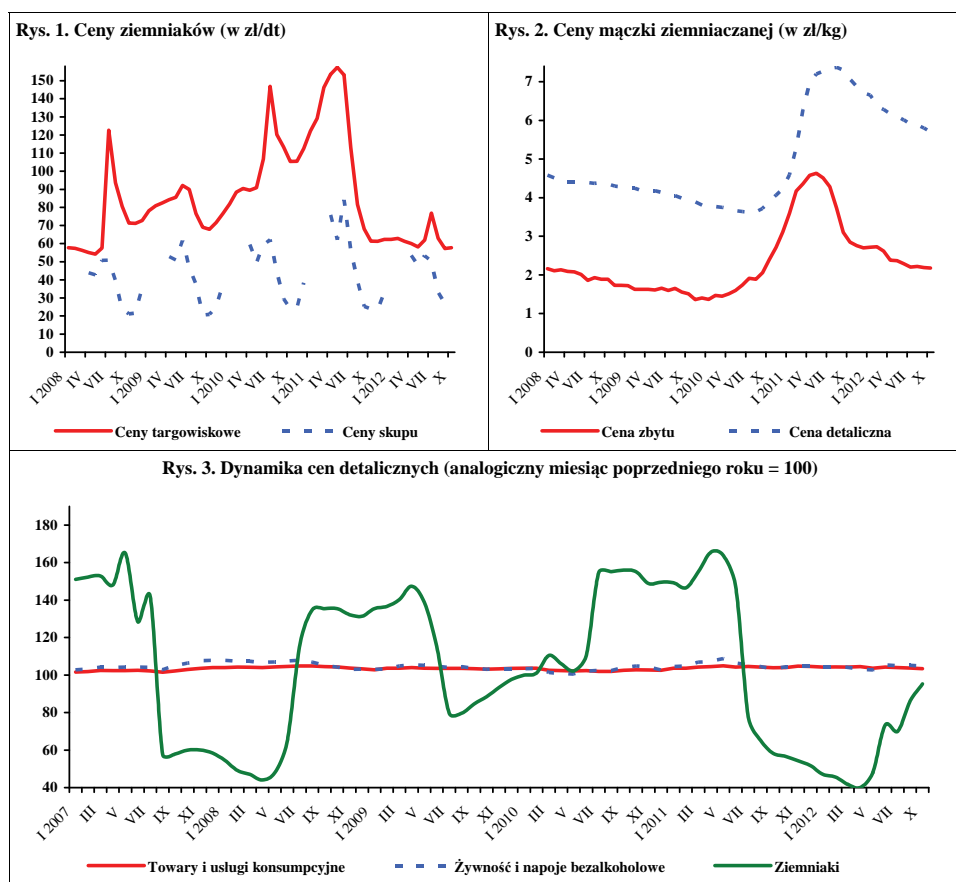
Wyszczególnienie	Rodzaj	X	VIII	IX	X	Wskaźnik zmian cen	
	Ceny	2011	2012	2012	2012	roczny	miesięcz.
	zł/dt	zł/dt	zł/dt	zł/dt	zł/dt	%	%
Ziemniaki	skupu	23,9	33,1	26,9	26,2	109,6	97,4
	targowiskowa	61,4	60,3	57,3	57,4	93,5	100,2
	detaliczna (zł/kg)	0,77	0,75	0,72	0,73	94,8	101,4
	importowa	53,3	94,9	107,1	.	157,1	112,9
	eksportowa	35,7	27,1	28,0	.	33,3	103,3
Relacje cen	skup / targowisko	0,39	0,55	0,47	0,46	117,3	97,2
	targowisko / detal	0,80	0,80	0,80	0,79	98,6	98,8
	skup / detal	0,31	0,44	0,37	0,36	115,6	96,1
Skrobia ziemniaczana	zbytu (zł/kg)	2,85	2,22	2,19	2,18	76,5	99,5
	detaliczna (zł/kg)	7,07	5,89	5,80	5,69	80,5	98,1
Frytki	detaliczna (zł/kg)	9,64	9,28	9,22	9,16	95,0	99,3
Chipsy	detaliczna (zł/kg)	34,60	35,20	35,30	35,10	101,4	99,4
Kopytka	detaliczna (zł/kg)	9,46	9,62	9,64	9,58	101,3	99,4

Źródło: Dane GUS.

Tab. 5. Ceny ziemniaków na targowiskach

Wyszczególnienie		2011		2012		wsk. zmian cen	
		październik	sierpień	wrzesień	październik	roczny	miesięczny
		zł/dt	zł/dt	zł/dt	zł/dt	%	%
1	Dolnośląskie	68,1	63,3	62,9	59,1	86,8	93,9
2	Kujawsko-pomorskie	58,6	57,9	56,5	56,8	96,8	100,4
3	Lubelskie	62,1	70,6	59,3	55,4	89,3	93,5
4	Lubuskie	75,5	71,9	70,9	73,2	96,9	103,1
5	Łódzkie	46,0	47,3	45,9	49,5	107,5	107,6
6	Małopolskie	58,4	59,6	53,8	56,5	96,8	105,0
7	Mazowieckie	63,1	69,1	57,5	58,1	92,2	101,1
8	Opolskie	55,9	61,4	60,7	59,4	106,2	97,8
9	Podkarpackie	64,7	68,0	59,3	58,9	91,0	99,3
10	Podlaskie	59,2	64,1	54,4	49,5	83,6	91,1
11	Pomorskie	67,6	71,9	67,5	66,4	98,2	98,4
12	Śląskie	62,6	60,4	59,6	61,7	98,6	103,6
13	Świętokrzyskie	46,5	52,4	47,2	45,5	97,8	96,4
14	Warmińsko-mazurskie	82,9	76,5	67,0	62,0	74,7	92,5
15	Wielkopolskie	61,0	56,7	53,7	55,6	91,1	103,4
16	Zachodniopomorskie	72,6	73,6	67,7	69,7	96,0	103,0
maksimum		82,9	76,5	70,9	73,2	x	
minimum		46,0	47,3	45,9	45,5		
różnica w %		80,2	61,7	54,4	60,7		

Źródło: Dane GUS.

Źródło: Dane GUS.

W listopadzie 2012 r. w porównaniu z październikiem spośród warzyw kierowanych na rynek produktów świeżych i do przetwórstwa wzrosły ceny skupu: cebuli (o 4-13% zależnie od kierunku zagospodarowania), buraków (o 4-9%), pomidorów szklarniowych (o 35%), marchwi do produkcji kostki (o 4%), brokułów różyczkowanych (o 13%) i kalafiorów różyczkowanych (o 24%). Niższe natomiast były ceny na rynku produktów świeżych i w przetwórstwie kapusty białej (o 8-19%) i pieczarek (o 7%). Marchew na rynku warzyw świeżych była nieco tańsza, a w przetwórstwie o 4% droższa. Firmy eksportujące podniosły ceny ziemniaków (o 17%), papryki czerwonej (o 6%) i selerów (o 5%), a obniżyły - kapusty pekińskiej (o 22%), kapusty białej i marchwi. W handlu hurtowym podrożały: ogórki spod osłon (o 51%), pomidory spod osłon (o 27%), kapusta biała (o 14%), marchew, buraki i cebula.

W listopadzie 2012 r. w relacji do listopada ubiegłego roku w skupie warzyw do bezpośredniego spożycia, do przetwórstwa i na eksport odnotowano wzrost cen: cebuli (w zależności od przeznaczenia o 41-60%), kapusty białej (o 26-109%), marchwi (o 13-44%), buraków (o 10-25%), ziemniaków (o 55%), kapusty czerwonej (o 17%), selerów (o 8%), brokułów i kalafiorów różyczkowanych (o 13-16%). W skupie na eksport obniżyły się ceny pietruszki (o 18%), porów (o 11%) i kapusty pekińskiej (o 8%). W tym okresie w handlu hurtowym więcej płacono za cebulę (o 45%), kapustę białą (o 26%) oraz marchew i buraki (po 10%), a mniej za pomidory spod osłon (o 15%).

W październiku 2012 r. w porównaniu z wrześniem br. nastąpił spadek cen detalicznych większości warzyw świeżych, a najbardziej cebuli (o 12%) i porów (o 11%), a w mniejszym stopniu: kapusty białej, marchwi, buraków, selerów, kalafiorów i pieczarek. Wzrosły natomiast ceny pomidorów (o 32%) i ogórków gruntowych (o 48%). Ceny detaliczne przetworów warzywnych były zbliżone do cen z poprzedniego miesiąca.

W porównaniu z październikiem 2011 r. zwiększyły się ceny detaliczne większości warzyw: kapusty białej (o 29%), pomidorów (o 27%) oraz w mniejszym stopniu (o 6-9%): selerów, porów, marchwi i pieczarek. Najbardziej obniżyły się ceny detaliczne: papryki (o 15%) i kalafiorów (o 11%), a w mniejszym stopniu (o 2-4%) cebuli, buraków i ogórków gruntowych. Spośród przetworów warzywnych najbardziej wzrosły ceny detaliczne szpinaku mrożonego (o 6%), keczupu i groszku konserwowego (po 5%), a ceny pozostałych przetworów zmieniły się w niewielkim (spadek lub wzrost ceny do 3%).

We wrześniu 2012 r. w stosunku do września 2011 r. średnie i duże zakłady przetwórcze wyprodukowały mniej o 45% konserw warzywnych, o 30% marynat i o 24% soku pomidorowego. Spadek produkcji warzyw mrożonych był nieznaczny.

Grażyna Stępka

Tomasz Smoleński

We wrześniu 2012 r. eksport warzyw świeżych wyniósł 40,2 tys., a jego wartość - 21,2 mln EUR. W stosunku do września 2011 r. eksport warzyw zwiększył się o 5%, a jego wartość o 11%. Zwiększył się eksport marchwi (o 68%), i kapusty (o 43%), ogórków (o 33%) i kalafiorów (o 20%), a zmniejszył się cebuli (o 12%) i pomidorów (o 7%). W tym czasie eksport przetworów warzywnych wyniósł 47,3 tys. t, a jego wartość 30,0 mln EUR, co oznacza wzrost wolumenu sprzedaży o 14%, a wartości wpływów z eksportu o 5%. Więcej sprzedano konserw warzywnych (o 23%), marynat (o 5%) i mrożonek (o 3%), a mniej suszy (o 7%).

Import warzyw świeżych we wrześniu 2012 r. wyniósł 5,5 tys. t, a jego wartość - 4,4 mln EUR. W stosunku do września ubiegłego roku zakup warzyw świeżych obniżył się o 31%, a jego wartość o 22%. Mniej zaimportowano: czosnku (o 74%), papryki (o 56%), ogórków (o 27%), marchwi (o 16%) i cebuli (o 15%), a więcej kapusty (o 74%) i pomidorów (o 7%). W tym samym okresie zakupiono 17,4 tys. t przetworów warzywnych o wartości 16,2 mln EUR, tj. o 6% mniej i o wartości o 8% niższej niż we wrześniu 2011 r. Na spadek importu przetworów warzywnych wpłynął znacznie niższy zakup mrożonek (o 39%) i marynat (o 35%). Więcej natomiast zakupiono suszy (o 24%), koncentratu pomidorowego (o 14%) i konserw (o 10%).

W ciągu 3 kwartałów 2012 r. eksport świeżych warzyw wyniósł 341,7 tys. t, a jego wartość 171,8 mln euro. Import odpowiednio: 299,8 tys. t i 257,5 mln euro. Wartość importu wyższa była od wpływów z eksportu o 85,7 mln euro i zmniejszyła się w relacji do roku 2011 o 73 tys. euro. W tym okresie sprzedano 420,5 tys. t przetworów warzywnych o wartości 266,5 mln euro, a zakupiono 158,7 tys. t o wartości 150,3 mln euro. Dodatkowo saldo wyniosło 116,2 mln euro i zwiększyło się o 118 tys. euro w relacji do 2011 r.

Tab. 1. Średnie miesięczne ceny skupu warzyw przeznaczonych do konsumpcji bezpośredniej (zł/kg)

Miesiące	Cebula ^a	Cebula ^b	Kapusta biała	Marchew	Buraki ćwikłowe	Ogórki do konserwowania ^c	Ogórki do kwaszenia ^c	Pomidory gruntowe ^c	Pomidory szklarniowe	Kalafiori gruntowe (szt.)	Pieczarki
2011 IX	0,51	1,46	0,23	0,59	0,46	1,28	0,73	0,82	1,65	1,98	4,96
X	0,50	1,14	0,26	0,57	0,46	-	-	-	2,42	2,11	5,07
XI	0,45	1,10	0,23	0,58	0,45	-	-	-	4,13	-	5,32
XII	0,46	1,07	0,25	0,61	0,47	-	-	-	5,38	-	5,53
2011 I-XII	1,04	1,80	1,06	0,95	0,96	1,17	0,74	0,82	3,65	1,67	4,87
2012 I	0,51	1,10	0,28	0,68	0,47	-	-	-	8,20	-	5,01
II	0,51	1,06	0,33	0,80	0,51	-	-	-	6,15	-	4,73
III	0,47	1,06	0,35	0,87	0,49	-	-	-	5,45	-	5,11
IV	0,46	1,06	0,32	0,88	0,47	-	-	-	7,63	-	5,30
V	0,52	1,10	0,33	1,34	0,51	-	-	-	5,85	-	5,02
VI	0,66	1,67	0,40	2,09	0,55	-	-	-	4,12	-	4,87
VII	1,27	2,03	0,40	1,86	0,55	1,13	1,15	-	2,58	1,27	5,46
VIII	0,73	1,70	0,40	0,96	0,51	1,39	1,10	1,24	1,81	2,13	6,08
IX	0,74	1,40	0,49	0,76	0,48	1,70	1,15	1,45	2,10	1,60	5,88
X	0,64	1,28	0,52	0,74	0,50	-	-	1,55	3,07	1,76	5,77
XI	0,72	1,23	0,48	0,73	0,52	-	-	-	4,15	-	5,39
Wskaźnik zmian w %											
<u>XI 2012</u> X 2012	113	96	92	99	104	x	x	x	135	x	93
<u>XI 2012</u> XI 2011	160	112	209	126	116	x	x	x	100	x	101

^a z notowań spółdzielni ogrodniczych, ^b cena targowiskowa z notowań ZSRIR MRiRW, ^c ceny średnie roczne są średnimi arytmetycznymi z wszystkich notowań w ciągu roku, , a nie średnimi ze średnich miesięcznych

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB ze spółdzielni ogrodniczych.

Tab. 2. Średnie miesięczne ceny skupu warzyw kierowanych do przetwórstwa (zł/kg)

Miesiące	Cebula obierana	Kapusta biała	Marchew na kostkę	Buraki	Pietruszka	Fasola szparag. ^a	Brokuly różyczk. ^a	Kalafiori różyczk. ^a	Ogórki do konserw. ^a	Pomidory do mrożenia ^a	Pomidory do tłoczenia ^a
2011 IX	0,67	0,27	0,25	0,28	-	0,66	1,44	0,96	-	0,54	0,36
X	0,59	0,26	0,25	0,22	-	0,67	1,42	0,95	-	-	0,33
XI	0,51	0,23	0,23	0,20	0,60	-	1,42	0,95	-	-	-
XII	0,53	0,23	0,23	0,20	0,57	-	-	-	-	-	-
2011 I-XII	0,89	0,76	0,35	0,32	0,68	0,70	1,54	1,07	1,24	0,54	0,35
2012 I	0,48	0,25	0,25	0,20	-	-	-	-	-	-	-
II	0,48	0,26	0,25	0,20	-	-	-	-	-	-	-
III	0,47	0,25	-	-	-	-	-	-	-	-	-
IV	0,46	0,27	-	-	-	-	-	-	-	-	-
V	0,54	0,29	-	-	-	-	-	-	-	-	-
VI	0,62	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
VII	0,63	-	-	-	-	0,73	1,65	-	1,33	-	-
VIII	0,68	0,37	-	0,20	-	0,73	1,62	1,10	1,41	0,52	0,33
IX	0,69	0,39	0,25	0,23	-	0,72	1,44	0,95	-	0,50	0,33
X	0,69	0,36	0,25	0,23	-	-	1,42	0,89	-	0,60	0,33
XI	0,72	0,29	0,26	0,25	0,65	-	1,60	1,10	-	-	-
Wskaźnik zmian w %											
<u>XI 2012</u> X 2012	104	81	104	109	x	x	113	124	x	x	x
<u>XI 2012</u> XI 2011	141	126	113	125	108	x	113	116	x	x	x

^a ceny średnie roczne są średnimi arytmetycznymi z wszystkich notowań w ciągu roku, a nie średnimi ze średnich miesięcznych

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB z zakładów przetwórczych.

Tab. 3. Średnie miesięczne ceny skupu warzyw przeznaczonych na eksport (zł/kg)

Miesiące	Pomidory spod osłon	Ogórki krótkie	Kapusta pekińska	Kapusta biała	Kapusta czerwona	Papryka czerwona	Marchew	Pietruszka	Seler	Cebula	Por	Buraki czerwone	Ziemniaki
2011 IX	1,94	0,47	0,83	0,23	0,39	3,47	0,45	1,75	0,85	0,39	1,32	0,39	0,23
X	2,54	-	0,78	0,22	0,33	3,51	0,41	1,52	0,76	0,32	1,35	0,34	0,23
XI	3,00	-	0,66	0,22	0,36	-	0,41	1,58	0,78	0,28	1,35	0,30	0,22
XII	-	-	0,72	0,24	0,35	-	0,39	1,75	0,81	0,27	1,35	0,29	0,26
2011 I-XII	2,72	0,70	1,32	0,86	0,90	3,49	0,73	1,99	1,44	0,78	1,72	0,80	0,58
2012 I	-	-	0,89	0,23	0,34	-	0,46	-	0,74	0,26	1,36	0,33	0,24
II	-	-	1,03	0,22	0,41	-	0,64	-	0,77	0,25	1,30	0,37	0,24
III	-	-	1,05	0,20	0,36	-	0,69	-	0,83	0,23	1,88	0,33	-
IV	-	-	1,02	0,19	0,36	-	0,65	-	0,90	0,25	2,36	0,33	-
V	5,35	-	1,00	0,24	0,37	-	0,82	-	0,90	0,26	-	0,27	-
VI	3,23	0,80	1,45	0,53	-	-	1,28	-	-	0,47	-	0,25	0,53
VII	2,50	0,76	0,84	0,38	-	-	1,40	-	-	0,88	-	0,38	0,45
VIII	2,37	0,85	0,95	0,44	-	2,95	0,84	-	1,20	0,59	1,90	0,34	0,30
IX	2,65	0,93	0,91	0,43	-	2,88	0,62	-	0,90	0,45	1,38	0,33	0,28
X	3,34	-	0,78	0,40	-	3,02	0,61	-	0,80	0,43	1,20	0,33	0,29
XI	-	-	0,61	0,38	0,42	3,20	0,59	1,30	0,84	0,43	1,20	0,33	0,34
Wskaźnik zmian w %													
<u>XI 2012</u> X 2012	x	x	78	95	x	106	97	x	105	100	100	100	117
<u>XI 2012</u> XI 2011	x	x	92	173	117	x	144	82	108	154	89	110	155

^a cena za sztukę

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB z firm eksportujących.

Tab. 4. Produkcja wybranych przetworów warzywnych w firmach średnich i dużych (tony)

Miesiące	Sok pomidorowy	Warzywa mrożone	Konserwy warzywne	Marynaty
2011 VI	3 668	24 673	20 610	2 904
VII	2 457	33 754	19 818	12 577
VIII	3 195	64 549	20 094	16 863
IX	3 086	73 970	34 777	7 734
X	2 301	63 343	28 035	6 302
XI	3 147	53 611	14 000	4 397
XII	2 320	39 253	10 923	3 395
2011 I-XII	37 436	509 365	200 484	70 162
2012 I	2 280	39 531	8 938	3 457
II	2 571	38 528	9 243	2 842
III	3 803	43 003	12 645	3 820
IV	2 787	32 119	8 508	2 259
V	3 202	30 813	8 245	1 686
VI	2 622	30 959	12 904	1 368
VII	1 821	39 597	17 555	10 990
VIII	3 511	54 158	19 826	12 993
IX	2 339	73 404	19 251	5 422
Wskaźnik zmian w %				
<u>IX 2012</u> IX 2011	76	99	55	70

Źródło: Dane GUS.

Tab. 5. Eksport wybranych warzyw i ich przetworów

Wyszczególnienie	2011												2012									IX 2012 IX 2011 (%)
	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I-XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX						
Warzywa ogółem	25816	32661	38334	36470	30718	31433	414376	29909	31200	33983	33643	48230	36406	45697	42393	40243	105					
Cebula	5887	7654	9749	9427	10616	10588	114988	10283	9577	9481	8185	8788	8092	7774	7720	8562	88					
Kapusta	1066	1505	2901	4025	2066	2220	51274	2530	3381	4131	5903	8667	6753	6168	5713	4153	143					
Marchew	1062	877	1306	1939	2357	3570	29344	2574	2641	1829	1647	1764	771	3235	3219	2199	168					
Ogórki	3700	3561	1002	316	344	436	13339	447	351	533	992	913	1387	3369	3074	1332	133					
Pomidory	6593	10109	11834	9947	3626	2120	74399	914	866	865	6807	18131	8550	14707	11990	11053	93					
Kalafiorzy	3337	2856	2829	1972	750	321	16519	318	599	657	398	518	4025	4717	2115	3408	120					
Przetwory ogółem	30494	35843	41389	47511	53395	45106	495296	47597	53564	62477	45657	42025	42341	38436	41066	47296	114					
Susze	1716	1829	2120	3280	3260	2047	24854	2188	1998	2205	1616	2095	2161	2190	1954	1976	93					
Marynaty	2048	2353	2909	2958	4028	3264	35334	2231	2623	3264	3514	2724	2378	2538	2977	3065	105					
Konserwy	2369	2697	3823	6070	6633	6323	49030	3852	7425	10340	4810	3521	3803	4360	4070	4717	123					
-kapusta kwasz.	322	391	592	1062	1448	2531	10837	1092	4273	6796	930	743	621	633	407	572	97					
Mrożonki	20149	24636	27745	30176	33820	28910	327424	34595	35871	40569	30677	27982	28043	24306	26923	28587	103					
Pieczarki i ich przetwory	12633	15094	16015	18257	19045	20246	212660	19076	19694	22953	18562	18734	16214	15224	15105	16552	103					
Warzywa ogółem	13166	15412	19124	17051	12573	12142	201044	10732	11242	14084	18954	33716	20204	22205	19496	21207	111					
Cebula	2115	2568	3261	3069	3343	3066	40251	2887	2445	2715	2422	2163	2468	2511	2289	3075	94					
Kapusta	176	263	494	530	373	312	15941	387	500	649	854	1320	1196	852	715	651	132					
Marchew	321	205	312	345	511	819	6735	610	680	431	372	478	379	1243	795	509	163					
Ogórki	1188	960	476	296	301	411	7000	340	312	861	962	892	825	1371	1171	669	140					
Pomidory	5037	6055	7677	7049	2860	1808	51886	876	765	930	7162	18855	7134	10092	7533	8086	105					
Kalafiorzy	1422	1246	1593	1140	471	153	8675	184	363	429	325	421	2127	2240	1099	1817	114					
Przetwory ogółem	22101	24792	28428	30420	34677	28406	346224	29479	31630	36448	29869	28039	27459	25546	28056	29972	105					
Susze	2589	2636	3190	3257	3781	2755	35862	3538	3042	3350	2558	2991	2987	3031	2877	3164	99					
Marynaty	1843	2023	2673	2453	3614	2732	29009	1775	2090	2737	2966	2283	1943	2117	2491	2673	100					
Konserwy	2535	2816	3715	5145	5600	4326	44410	3270	4332	4979	4363	3468	3504	3652	3930	4542	122					
-kapusta kwasz.	231	223	322	574	686	761	5754	420	952	1233	465	400	303	397	213	349	108					
Mrożonki	11139	13402	14456	15037	16638	14571	180495	16466	17178	19855	15226	13597	13178	11848	13674	14787	102					
Pieczarki i ich przetwory	19391	22215	23371	25494	26487	28361	303316	26743	27331	31982	26955	28138	23344	22573	21689	24273	104					

Źródło: Opracowanie IERIGŻ-PIB na podstawie danych CAAC (Centrum Analityczne Administracji Celnej).

Tab. 6. Import wybranych warzyw i ich przetworów

Wyszczególnienie	2011												2012									IX 2012 IX 2011	
	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I-XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX							
	tony	tony	tony	tony	tony	tony	tony	tony	tony	tony	tony	tony	tony	tony	tony	tony	tony	tony					
Warzywa ogółem	28573	9270	8015	12228	32348	42892	473656	44078	40001	57020	49244	48121	32360	15872	7575	5506	69						
Cebula	10390	2435	2090	2396	2965	4475	89501	3345	3191	5938	3275	8012	12828	6389	3607	1783	85						
Kapusta	0	136	26	24	139	85	15774	52	205	814	2161	1757	1430	471	47	46	174						
Marchew	3096	1055	272	221	279	393	40704	2040	3563	4935	4669	4255	6103	848	153	229	84						
Ogorki	519	39	637	2614	5046	5706	37973	6129	4328	3964	2506	1211	418	372	274	463	73						
Pomidory	4403	1166	742	1264	10244	16100	123090	16899	13478	17776	15086	15308	4136	2303	1333	791	107						
Papryka	3622	1872	1914	2091	4341	4349	45823	4242	4451	4865	4976	4748	3212	3617	610	850	44						
Czosnek	563	676	629	297	347	669	6275	134	321	439	963	821	663	614	417	166	26						
Przetwory ogółem	14414	19136	18466	16633	18612	15490	212016	14432	15966	19449	16596	18027	17598	19546	19716	17406	94						
Mrożonki	1979	2527	3950	3237	3524	2997	39940	2980	3687	3766	3104	2938	2526	1833	3434	2402	61						
Susze	1890	1937	1292	1007	1255	760	17976	1035	888	1458	1207	1813	1132	2474	3298	1602	124						
Marynaty	642	1120	1430	1123	1630	1627	15830	1394	1045	1498	1564	1269	1516	907	777	936	65						
Konserwy	2968	4349	3539	4286	5253	3685	46102	2300	2659	5277	2374	2817	2988	3024	3942	3888	110						
-kukurydza konserw.	1183	2498	1599	2063	3007	1923	21160	802	1119	2349	855	1072	880	858	1516	2124	133						
Koncentrat pomid.	5416	6825	6054	4402	4963	4747	64586	4696	5205	5210	6110	6744	6917	9504	6696	6884	114						
Warzywa ogółem	12504	6238	5623	8922	25469	35616	346231	38909	40192	54512	43120	41358	20051	10280	4738	4379	78						
Cebula	1554	475	486	417	467	578	17473	632	495	1789	592	1127	1118	561	338	289	60						
Kapusta	0	30	4	4	99	29	7137	31	88	358	1002	564	151	73	11	48	1200						
Marchew	735	296	142	125	194	248	11913	504	932	1511	1307	1770	2943	393	73	164	115						
Ogorki	241	28	332	1813	4259	3993	29721	4759	5253	4732	2076	908	186	192	82	209	63						
Pomidory	2681	1056	936	1695	8399	15557	114012	16879	14545	20131	16190	16537	4057	1929	1537	1191	127						
Papryka	4067	2164	1409	1689	3980	5146	61065	5623	6802	8354	6591	8262	6492	4212	566	666	47						
Czosnek	1259	739	595	393	355	945	11030	199	504	634	1262	1225	1049	1041	765	328	55						
Przetwory ogółem	13251	18142	17726	15958	18239	15564	204327	14911	14462	19519	16243	17371	16744	17585	17201	16236	92						
Mrożonki	1501	1775	2955	2536	2730	2474	30671	2459	2249	2824	2412	2475	2006	1511	2339	2029	69						
Susze	2287	3154	2662	2254	2663	2117	35286	2659	1946	3470	2972	2799	2289	2947	2742	2066	78						
Marynaty	634	1078	1324	1214	1578	1505	15248	1464	968	1298	1394	1166	1368	898	801	876	66						
Konserwy	3508	4830	4363	4561	5835	4456	52238	2981	3314	5898	3164	3632	3794	3809	5031	4647	107						
-kukurydza konserw.	1140	2389	1501	1818	2776	1798	19241	772	1095	2297	997	1091	917	896	1630	2295	153						
Koncentrat pomid.	3885	5055	4304	3055	3568	3374	46788	3349	3770	3833	4246	5043	5012	6717	4877	4817	112						

Źródło: Opracowanie IERIGŻ-PIB na podstawie danych CAAC (Centrum Analityczne Administracji Celnej).

Tab. 7. Średnie miesięczne ceny eksportowe wybranych warzyw i ich przetworów (EUR/kg)

Miesiące	Cebula	Kapusta	Marchew	Ogórki	Pomidory	Kalafioły	Pieczarki	Ogórki konser.	Kapusta kwaszona	Mrożona fasola
2011 VII	0,36	0,16	0,30	0,32	0,75	0,42	1,56	0,81	0,70	0,50
VIII	0,33	0,17	0,23	0,27	0,62	0,44	1,48	0,80	0,57	0,53
IX	0,33	0,16	0,24	0,49	0,65	0,56	1,49	0,80	0,55	0,51
X	0,34	0,13	0,18	0,95	0,73	0,58	1,14	0,78	0,53	0,49
XI	0,32	0,18	0,22	0,90	0,79	0,63	1,42	0,76	0,46	0,48
XII	0,29	0,14	0,23	0,98	0,86	0,48	1,43	0,75	0,29	0,49
2011 I-XII	0,36	0,26	0,24	0,79	0,82	0,62	1,43	0,78	0,59	0,52
2012 I	0,28	0,15	0,24	0,76	0,96	0,58	1,46	0,70	0,38	0,45
II	0,26	0,15	0,26	0,89	0,88	0,60	1,42	0,74	0,22	0,45
III	0,29	0,16	0,24	1,61	1,08	0,65	1,43	0,74	0,18	0,42
IV	0,30	0,14	0,22	0,97	1,05	0,82	1,45	0,77	0,50	0,47
V	0,25	0,15	0,27	0,98	1,04	0,81	1,49	0,75	0,54	0,50
VI	0,30	0,18	0,49	0,60	0,84	0,53	1,44	0,79	0,49	0,44
VII	0,32	0,14	0,38	0,41	0,69	0,47	1,49	0,77	0,63	0,47
VIII	0,30	0,13	0,25	0,38	0,63	0,52	1,46	0,79	0,52	0,50
IX	0,36	0,16	0,23	0,50	0,73	0,53	1,49	0,80	0,61	0,49
Wskaźnik zmian w %										
<u>IX 2012</u> <u>VIII 2012</u>	120	123	92	132	116	102	102	101	117	98
<u>IX 2012</u> <u>IX 2011</u>	113	89	105	56	92	84	105	105	133	102

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych CAAC.

Tab. 8. Średnie miesięczne ceny hurtowe warzyw krajowych (zł/kg)

Miesiące	Cebula	Kapusta biała	Marchew	Buraki ćwikłowe	Ogórki gruntowe	Pomidory gruntowe	Ogórki spod osłon	Pomidory spod osłon	Kalafioły gruntowe ^a
2011 VII	1,54	0,53	1,04	0,81	1,23	-	1,18	2,11	1,75
VIII	1,10	0,46	0,79	0,73	1,22	1,01	1,47	1,38	1,78
IX	0,62	0,43	0,79	0,62	2,23	0,97	1,51	1,87	2,34
X	0,50	0,50	0,68	0,52	4,33	0,96	4,42	2,70	2,47
XI	0,47	0,38	0,71	0,58	-	-	5,50	4,01	-
XII	0,46	0,29	0,69	0,59	-	-	8,89	5,16	-
2011 I-XII	1,10	1,22	1,08	1,11	2,63	0,98	3,61	4,58	2,05
2012 I	0,44	0,30	0,70	0,59	-	-	10,00	-	-
II	0,45	0,33	0,80	0,66	-	-	11,61	-	-
III	0,44	0,33	0,82	0,64	-	-	6,63	-	-
IV	0,44	0,33	0,77	0,61	-	-	4,87	8,29	-
V	0,47	0,37	1,05	0,59	3,74	-	5,16	5,94	-
VI	0,78	0,44	1,89	0,74	2,17	-	1,73	4,07	2,31
VII	1,03	0,44	1,63	0,63	1,39	2,50	1,23	2,63	1,54
VIII	0,88	0,45	1,23	0,65	2,22	1,90	1,38	1,89	2,60
IX	0,67	0,47	0,90	0,61	2,18	1,54	2,12	1,97	1,97
X	0,67	0,42	0,75	0,62	3,75	1,89	3,66	2,67	1,73
XI	0,68	0,48	0,78	0,64	-	-	5,52	3,39	-
Wskaźnik zmian w %									
<u>XI 2012</u> <u>X 2012</u>	101	114	104	103	x	x	151	127	x
<u>XI 2012</u> <u>XI 2011</u>	145	126	110	110	x	x	100	85	x

^a ceny za sztukę

Źródło: Notowania ZSIR MRiRW i dane Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB.

Tab. 9. Średnie miesięczne ceny zbytu przetworów warzywnych (zł/kg)

Miesiące	Ogórki konserwowe ^a	Koncentrat pomidorowy 30%	Fasola szparagowa mrożona	Kalafiory mrożone	Mieszanki warzywne mrożone ^b	Kecup	Sok pomidorowy ^a
2011 VIII	3,01	12,12	3,40	3,93	3,42	6,84	1,86
IX	3,07	12,44	3,48	3,91	3,62	6,85	1,87
X	3,10	12,25	3,32	3,82	3,64	6,87	1,90
XI	3,12	12,27	3,41	3,83	3,71	6,71	1,90
XII	3,11	12,23	3,40	3,74	3,66	6,73	1,88
2011 I-XII	3,13	12,27	3,53	3,95	3,61	6,64	1,86
2012 I	3,23	11,74	3,40	3,76	3,69	6,48	1,93
II	3,27	11,83	3,37	3,71	3,65	6,53	1,96
III	3,24	11,93	3,34	3,64	3,63	6,50	2,00
IV	3,26	11,99	3,37	3,62	3,60	6,56	2,00
V	3,24	12,12	3,41	3,58	3,60	6,61	2,02
VI	3,19	12,47	3,42	3,57	3,52	6,59	2,01
VII	3,20	12,49	3,40	3,48	3,53	6,65	2,00
VIII	3,19	12,52	3,42	3,45	3,49	6,66	2,00
IX	3,24	12,44	3,30	3,40	3,63	6,62	1,98
X	3,27	12,43	3,32	3,42	3,66	6,61	1,96
Wskaźnik zmian w %							
<u>X 2012</u> IX 2012	101	100	101	101	101	100	99
<u>X 2012</u> X 2011	105	101	100	90	101	96	103

^a zł/litr, ^b groszek i marchewka

Źródło: Dane GUS.

Tab. 10. Średnie miesięczne ceny detaliczne wybranych warzyw (zł/kg)

Miesiące	Cebula	Kapusta biała	Marchew	Buraki ćwikłowe	Selery	Pory	Papryka	Pomidory	Ogórki gruntowe	Kalafiory*	Pieczarki
2011 VIII	2,30	1,83	1,78	1,65	4,58	5,13	5,76	2,63	2,17	2,63	7,20
IX	1,81	0,88	1,63	1,42	3,54	4,50	4,94	2,77	3,03	3,21	7,19
X	1,50	0,79	1,52	1,35	3,16	4,08	5,38	3,61	4,61	3,36	7,14
XI	1,41	0,76	1,51	1,32	2,99	4,05	6,93	5,31	-	4,28	7,16
XII	1,40	0,76	1,50	1,30	2,93	4,03	-	6,66	-	5,16	7,67
2011 I-XII	2,24	1,94	2,05	1,94	4,83	5,45	9,29	5,59	3,08	4,78	7,11
2012 I	1,38	0,74	1,55	1,29	2,88	4,18	10,60	8,07	-	6,00	7,63
II	1,38	0,74	1,70	1,32	2,95	4,65	11,15	8,02	-	6,56	7,41
III	1,36	0,75	1,89	1,33	3,01	5,78	12,67	8,35	-	6,56	7,55
IV	1,34	0,77	2,01	1,33	3,10	6,26	11,58	8,83	-	5,88	7,63
V	1,34	0,79	2,30	1,37	3,41	6,75	11,99	7,85	-	5,65	7,42
VI	1,87	0,94	3,54	1,95	4,14	7,97	14,87	5,96	3,97	3,97	7,34
VII	2,39	2,12*	3,40	1,81	4,60	7,47	9,83	4,25	2,67	2,73	7,57
VIII	1,99	2,16*	2,22	1,52	4,21	6,17	5,67	3,68	2,41	3,23	7,81
IX	1,63	1,05	1,79	1,38	3,70	4,98	4,50	3,47	2,97	3,03	7,73
X	1,44	1,02	1,62	1,32	3,43	4,43	4,55	4,59	4,41	3,00	7,60
Wskaźnik zmian w %											
<u>X 2012</u> IX 2012	88	97	91	96	93	89	101	132	148	99	98
<u>X 2012</u> X 2011	96	129	107	98	109	109	85	127	96	89	106

^a cena w zł/szt

Źródło: Dane GUS.

Tab. 11. Średnie miesięczne ceny detaliczne przetworów warzywnych (zł/kg)

Miesiące	Ogórki konserwowe	Koncentrat pomidorowy ^b	Szpinak mrożony	Kalafiory mrożone	Mieszanki warzywne mrożone	Keczup	Sok pomidorowy ^a	Groszek konserwowy	Kukurydza konserwowa	Sok wielowarzywny ^a
2011 VIII	5,56	14,35	7,70	9,32	8,10	9,95	3,85	5,90	8,89	4,27
IX	5,52	14,25	7,70	9,30	8,12	9,80	3,85	5,90	8,97	4,26
X	5,73	14,30	7,74	9,32	8,10	9,85	3,85	5,92	9,00	4,25
XI	5,58	14,35	7,88	9,30	8,16	9,90	3,83	5,93	8,94	4,22
XII	5,50	14,15	7,88	9,42	8,30	9,90	3,82	5,75	8,49	4,23
2011 I-XII	5,53	14,10	7,63	9,25	8,05	9,82	3,84	5,89	8,78	4,27
2012 I	5,61	14,25	7,92	9,50	8,32	9,90	3,82	5,93	8,83	4,24
II	5,62	14,35	7,96	9,54	8,30	9,90	3,81	6,03	8,97	4,20
III	5,60	14,30	8,00	9,52	8,34	9,95	3,83	6,00	9,09	4,21
IV	5,52	14,25	7,90	9,50	8,32	9,95	3,82	5,98	8,80	4,21
V	5,56	14,50	7,98	9,52	8,38	9,95	3,82	6,05	9,14	4,20
VI	5,57	14,65	8,10	9,50	8,42	10,00	3,85	6,08	9,17	4,22
VII	5,58	14,75	8,18	9,50	8,36	10,15	3,85	6,08	9,20	4,21
VIII	5,61	14,80	8,18	9,50	8,38	10,15	3,85	6,08	9,17	4,21
IX	5,62	14,75	8,14	9,44	8,40	10,20	3,86	6,18	9,17	4,18
X	5,57	14,55	8,18	9,38	8,36	10,30	3,85	6,20	9,29	4,12
Wskaźnik zmian w %										
X 2012 IX 2012	99	99	100	99	100	101	100	100	101	99
X 2012 X 2011	97	102	106	101	103	105	100	105	103	97

^a w zł/l, ^b cena koncentratu pomidorowego w zł/kg: do 2008 r. po przeliczeniu opakowania puszka 0,07 kg, od 2009 r. po przeliczeniu opakowania słoik 0,20 kg

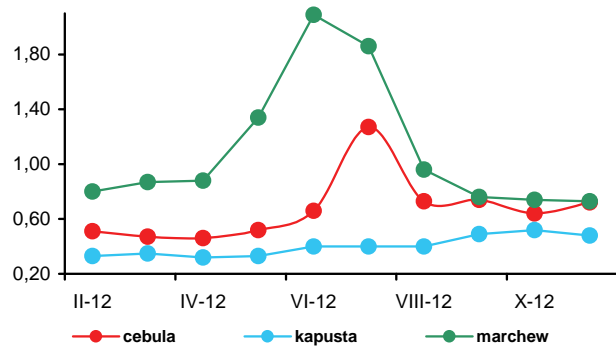
Źródło: Dane GUS.

Tab. 12. Relacje cen hurtowych w Polsce i w Niemczech (%)

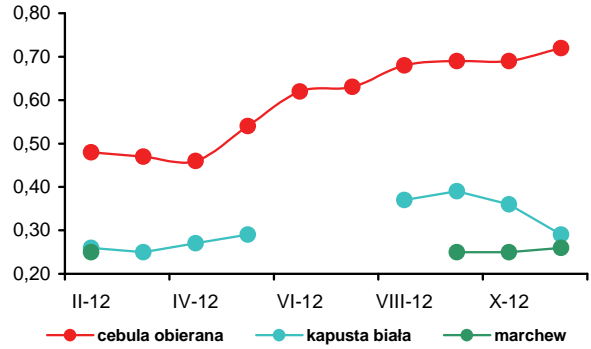
Miesiące	Cebula	Kapusta biała	Marchew	Buraki	Ogórki	Kalafiory
2011 I	48	80	44	31	-	-
II	45	83	45	31	-	-
III	69	75	47	32	-	-
IV	68	74	38	35	-	-
V	59	78	40	29	38	-
VI	63	68	45	34	29	45
VII	58	59	39	29	35	48
VIII	41	61	40	30	40	50
IX	45	68	39	31	48	-
X	44	67	40	32	-	-
XI	42	57	38	29	-	-
XII	48	55	39	30	-	-
2012 I	51	58	42	32	-	-
II	54	50	44	38	-	-
III	44	45	40	39	-	-
IV	54	42	38	41	44	48
V	49	38	45	45	48	54
VI	42	45	54	48	42	58
VII	48	48	62	45	54	61
VIII	54	68	68	49	49	59
IX	49	58	62	48	-	-

Źródło: Na podstawie danych MRiRW, GUS, i Markt Woche Grosshandelsabgabepreise Obst und Gemüse – Agramarkt Informations-Gesellschaft mbH (AMI) z poszczególnych miesięcy

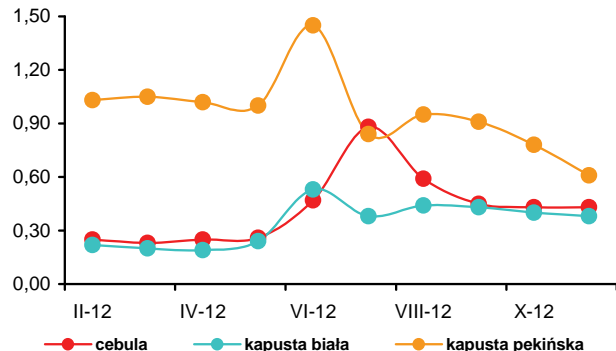
Rys. 1. Ceny skupu warzyw w spółdzielniach ogrodniczych (zł/kg)

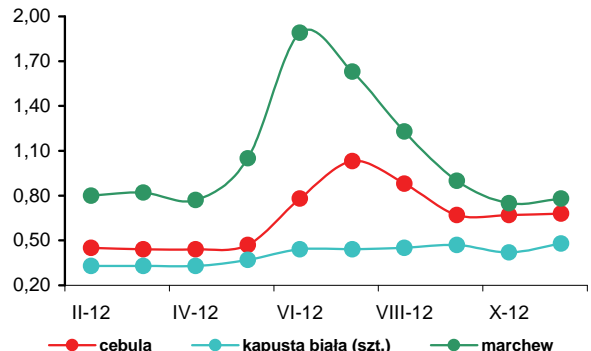
Rys. 2. Ceny skupu warzyw w zakładach przetwórczych (zł/kg)

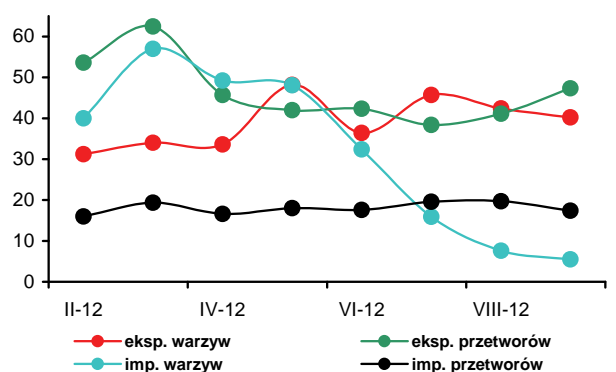
Rys. 3. Ceny skupu warzyw przeznaczonych na eksport (zł/kg)

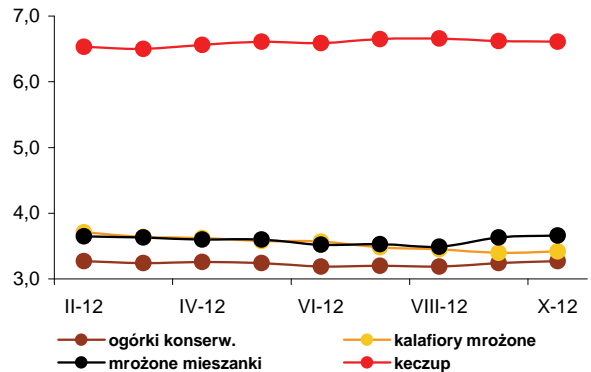
Rys. 4. Ceny hurtowe warzyw krajowych (zł/kg)

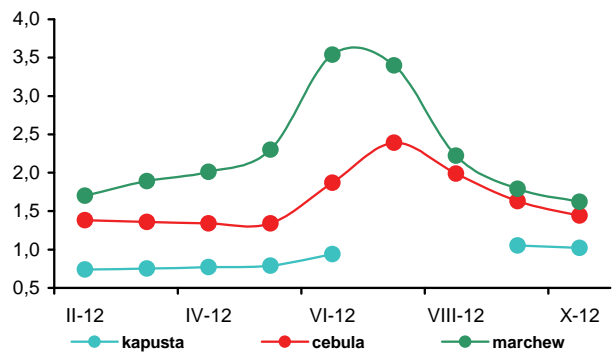
Rys. 5. Eksport i import warzyw świeżych i przetworzonych (tys. ton)

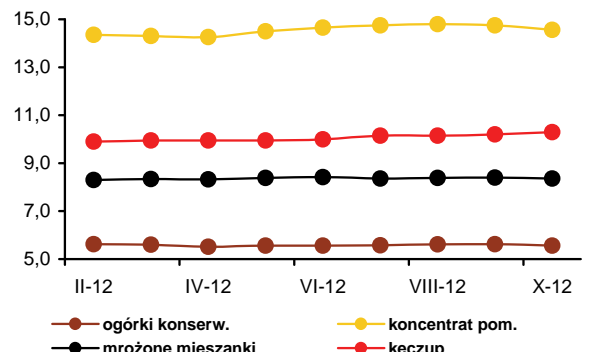
Rys. 6. Ceny zbytu przetworów warzywnych (zł/kg)

Rys. 7. Ceny detaliczne warzyw świeżych (zł/kg)

Rys. 8. Ceny detaliczne przetworów warzywnych (zł/kg)

Bożena Nosecka

Irena Strojewska

W listopadzie 2012 r. średnie ceny jabłek na rynkach hurtowych były o 3% niższe niż w listopadzie roku poprzedniego. Ceny skupu jabłek oferowane przez zakłady przetwórcze potaniały o 39%. Nie zmieniły się ceny oferowane przez firmy eksportowe oraz przez spółdzielnie ogrodnicze. Ceny gruszek płacone producentom były wyższe od 4 do 44%. Na rynkach hurtowych droższe niż w listopadzie 2011 r. były cytryny (o 31%), truskawki (o 16%), banany (o 13%), mandarynki (o 10%) i pomarańcze (o 9%). Potaniały nieznacznie winogrona.

W porównaniu do października 2012 r. ceny jabłek na rynkach hurtowych i w spółdzielniach ogrodniczych spadły o 3%, a płacone przez firmy eksportowe wzrosły o 5%. Na rynkach hurtowych wyższe były ceny truskawek, gruszek i winogron, a tańsze były banany, mandarynki i cytryny. Nie zmieniły się ceny pomarańcz.

W październiku 2012 r. w relacji do października roku poprzedniego średnie ceny detaliczne owoców i ich przetworów wzrosły o 6,7%, przy wzroście cen żywności o 4,7%. Ceny owoców strefy umiarkowanej obniżyły się o 0,8%. Owoce południowe podrożały o 15,1%, a przetwory owocowe (bez owoców suszonych) o 7,2%. O spadku cen owoców strefy umiarkowanej zdecydowało obniżenie cen jabłek (o 6,5%). Wyższe były ceny pozostałych owoców, a zwłaszcza śliwek (wzrost o 13,2%) i pozostałych owoców pestkowych (o 4,2%). W październiku wyższe niż we wrześniu 2012 r. były ceny detaliczne śliwek (o 38%), winogron (o 9%) i bananów (o 2%). Obniżyły się natomiast ceny jabłek (o 10%), cytryn (o 8%), mandarynek (o 6%), pomarańcz (o 2%) i gruszek (o 1%).

W firmach średnich i dużych produkcja pitnych soków owocowych i owocowo-warzywnych we wrześniu 2012 r. w relacji do września roku poprzedniego obniżyła się o 3% do 37,9 tys. ton. Niższa była produkcja wszystkich soków pitnych: warzywnych, owocowych

i owocowo-warzywnych, a najbardziej spadła produkcja soków z owoców cytrusowych (o 20%). Produkcja soków zagęszczonych wzrosła o 52%. Niższa była produkcja owoców mrożonych (o 61%), dżemów (o 18%) oraz kompotów i owoców pasteryzowanych (o 2%). W miesiącach I-IX 2012 r. produkcja pitnych soków owocowych i owocowo-warzywnych zmniejszyła się w relacji do tego samego okresu roku poprzedniego o 9% do 296,6 tys. ton. Najbardziej obniżyła się produkcja soków pitnych wytwarzanych z owoców cytrusowych (o 12%). Produkcja soków zagęszczonych wzrosła ponad dwukrotnie, owoców mrożonych o 3%, kompotów i owoców pasteryzowanych o 2%, a dżemów nie zmieniła się. W październiku 2012 r. wyższe niż w październiku 2011 r. były średnie ceny zbytu wszystkich soków objętych analizą, w tym najbardziej (o 14%) wzrosły ceny soku jabłkowego. Potaniały dżemy produkowane z czarnej porzeczki (o 10%) i z truskawek (o 2%).

We wrześniu 2012 r. wielkość eksportu owoców świeżych była o 26%, a przetworów owocowych o 27% większa niż we wrześniu roku poprzedniego. O wzroście eksportu owoców świeżych zdecydowało zwiększenie sprzedaży gruszek (o 217%), jabłek (o 35%), a także truskawek. W grupie przetworów owocowych najbardziej zwiększył się eksport zagęszczonego soku jabłkowego (93%) i mrożonych owoców (o 30%). W wyniku wzrostu przeciętnych cen eksportowych wpływy z eksportu owoców świeżych zwiększyły się bardziej niż wolumenu sprzedaży. Natomiast z powodu spadku cen koncentratu soku jabłkowego, wpływy z eksportu przetworów owocowych wzrosły mniej niż wolumenu sprzedaży. Łączne wpływy z eksportu owoców i ich przetworów zwiększyły się w relacji do września 2011 r. o 25% do 142,5 mln euro. Wolumen importu owoców świeżych (o 9%) był niższy, a decydujące było zmniejszenie przywozu bananów (o 32%) owoców cytrusowych (o 21%), a także winogron (o 11%). Przywóz przetworów owocowych wzrósł o 5%. Wyższy był także import owocowych soków zagęszczonych i puszkowanych ananasów, a niższy pozostałych przetworów. Wartość importu owoców i ich przetworów pozostała na poziomie 112,0 mln euro. Dodatnie saldo obrotów owocami i ich przetworami wyniosło 30,5 mln euro wobec 2,61 mln euro we wrześniu 2011 r. W okresie I-IX 2012 r. dodatnie saldo handlu owocami i ich przetworami wyniosło 325,7 mln euro, wobec 24,4 mln euro w analogicznym okresie roku poprzedniego. Wzrost salda spowodowany był zwiększeniem o 26% wartości eksportu przy obniżeniu o 10% wartości importu.

Tab. 1. Średnie miesięczne ceny skupu owoców przeznaczonych do konsumpcji bezpośredniej (zł/kg)^a

Miesiące	Jabłka	Gruszki	Truskawki	Wiśnie	Morele	Brzoskwinie	Śliwki
2011 IX	1,17	1,89	-	-	5,00	2,30	1,52
X	1,36	1,80	-	-	-	3,05	3,27
XI	1,30	2,45	-	-	-	-	-
XII	1,31	2,33	-	-	-	-	-
2011 I-XII	1,86	2,58	3,93	2,69^a	3,71	2,35	2,01^a
2012 I	1,40	2,34	-	-	-	-	-
II	1,47	2,52	-	-	-	-	-
III	1,52	2,64	-	-	-	-	-
IV	1,62	3,07	-	-	-	-	-
V	1,65	-	-	-	-	-	-
VI	2,17	-	5,42	-	-	-	-
VII	1,97	-	-	3,67	5,94	2,60	3,16
VIII	1,59	2,02	-	-	6,68	3,16	2,06
IX	1,45	1,92	-	-	-	3,01	2,42
X	1,35	1,98	-	-	-	-	3,05
XI	1,31	2,56	-	-	-	-	-
Wskaźniki zmian cen (%)							
<u>XI 2012</u> X 2012	97	129	x	x	x	x	x
<u>XI 2012</u> XI 2011	101	104	x	x	x	x	x

^a ceny średnie roczne są średnimi arytmetycznymi z wszystkich notowań w ciągu roku, a nie średnimi ze średnich miesięcznych
Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB ze spółdzielni ogrodniczych.

Tab. 2. Średnie miesięczne ceny skupu owoców kierowanych do przetwórstwa (zł/kg)^a

Miesiące	Jabłka przemysłowe	Truskawki bez szypułki	Truskawki z szypułką	Porzeczki czerwone	Porzeczki czarne	Maliny	Aronia	Wiśnie do mrożenia	Wiśnie do tłoczenia	Śliwki do mrożenia
2011 IX	0,42	-	-	-	-	2,26	0,90	-	-	1,10
X	0,51	-	-	-	-	2,53	-	-	-	1,08
XI	0,70	-	-	-	-	-	-	-	-	-
XII	0,74	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2011 I-XII	0,57	4,01^a	3,22^a	1,62^a	4,17^a	2,28^a	0,77^a	2,46^a	1,87^a	1,00^a
2012 I	0,66	-	-	-	-	-	-	-	-	-
II	0,65	-	-	-	-	-	-	-	-	-
III	0,67	-	-	-	-	-	-	-	-	-
IV	0,65	-	-	-	-	-	-	-	-	-
V	0,66	-	-	-	-	-	-	-	-	-
VI	0,65	4,65	3,71	1,35	1,98	2,42	-	-	-	-
VII	0,43	4,20	-	1,52	1,68	2,26	-	3,09	2,88	-
VIII	0,39	-	-	-	-	2,57	0,88	-	-	1,73
IX	0,37	-	-	-	-	3,23	1,21	-	-	2,28
X	0,39	-	-	-	-	3,63	-	-	-	-
XI	0,43	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Wskaźniki zmian cen (%)										
<u>XI 2012</u> X 2012	110	x	x	x	x		x	x	x	x
<u>XI 2012</u> XI 2011	61	x	x	x	x		x	x	x	x

^a ceny średnie roczne są średnimi arytmetycznymi z wszystkich notowań w ciągu roku, a nie średnimi ze średnich miesięcznych
Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB z zakładów przetwórczych.

Tab. 3. Średnie miesięczne ceny skupu owoców przeznaczonych na eksport (zł/kg)

Miesiące	Jabłka deserowe	Gala (70 mm+)	Golden Delicious (70 mm+)	Idared (70 mm+)	Jonagold (70 mm+)	Jonagored (70 mm+)	Szampion (70 mm+)	Gruszka deserowa	Gruszka Lukaszówka	Truskawki	Czeresnie	Śliwki
2011 X	0,83	1,10	1,04	0,89	0,81	0,87	0,82	1,58	1,50	-	-	1,93
XI	0,92	1,25	1,15	0,93	0,90	0,91	0,88	1,62	1,63	-	-	-
XII	1,05	1,50	1,41	1,02	0,97	0,97	0,98	1,85	1,82	-	-	-
2011 I-XII	1,58	1,79	1,88	1,86	1,73	1,79	1,59	1,92	1,93	4,84	5,13	1,53
2012 I	1,15	1,68	1,55	1,12	1,08	1,08	1,09	2,12	2,07	-	-	-
II	1,36	1,90	1,73	1,33	1,24	1,25	1,25	2,80	-	-	-	-
III ^a	1,43	1,91	1,84	1,42	1,36	1,36	1,36	2,25	-	-	-	-
IV ^a	1,36	1,88	1,73	1,33	1,27	1,27	1,26	-	-	-	-	-
V ^a	1,42	1,93	1,77	1,43	1,38	1,38	1,39	-	-	-	-	-
VI ^a	1,93	2,23	2,13	2,01	1,87	1,89	1,91	-	-	7,29	6,50	-
VII	2,04	2,20	2,18	2,09	2,02	2,15	2,01	-	-	4,78	6,25	-
VIII	1,09	-	-	-	-	-	-	2,01	-	-	-	-
IX	0,84	1,26	-	1,0	0,91	0,91	0,89	1,91	2,01	-	-	2,46
X	0,88	1,35	1,07	0,91	0,85	0,84	0,85	2,00	2,00	-	-	2,85
XI	0,92	1,58	1,35	0,90	0,83	0,83	0,83	2,33	2,14	-	-	-
Wskaźniki zmian cen (%)												
<u>XI 2012</u> X 2012	105	117	126	99	98	99	98	117	107	x	x	x
<u>XI 2012</u> XI 2011	100	126	117	97	92	91	94	144	131	x	x	x

^a jabłka z przechowalni z kontrolowaną atmosferą

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB z firm eksportujących.

Tab. 4. Produkcja wybranych przetworów owocowych w firmach średnich i dużych (tony)

Miesiące	Sok pitny jabłkowy	Soki pitne z owoców cytrusowych	Pozostałe soki pitne warzywne, owocowe i owocowo-warzywne ^a	Soki zagęszczone	Owoce mrożone	Dżemy	Kompoty i owoce pasteryzowane
2011 VIII	6 059	7 558	22 279	12 426	38 107	5 293	5 140
IX	7 876	8 798	24 571	31 067	27 643	4 889	5 744
X	6 154	8 717	22 663	49 203	14 535	4 230	4 915
XI	7 808	9 880	25 019	28 823	11 088	3 807	4 707
XII	6 321	10 915	20 098	15 439	10 231	3 410	4 776
2011 I-XII	77 228	108 923	257 353	149 686	302 807	51 569	60 369
2012 I	4 574	6 477	18 002	3 299	12 101	3 971	4 889
II	4 451	6 190	19 503	2 128	10 520	4 439	4 968
III	6 572	10 604	21 101	6 878	9 454	5 579	5 905
IV	6 440	9 003	19 593	3 783	8 744	4 111	5 061
V	6 904	8 518	11 386	9 930	11 331	5 112	5 417
VI	6 422	7 842	17 260	9 660	57 517	4 837	4 860
VII	4 475	5 566	18 664	15 447	93 908	4 333	6 279
VIII	6 798	8 368	23 949	34 868	52 096	4 323	4 793
IX	7 606	7 007	23 306	52 897	20 200	3 496	4 714
Wskaźniki zmian (%)							
<u>IX 2012</u> VIII 2012	112	84	97	152	39	81	98
<u>IX 2012</u> IX 2011	97	80	95	170	73	72	82

^a łącznie z pojedynczymi sokami warzywnymi (bez soku pomidorowego), b/ ze względu na zmiany w klasyfikacji GUS dane z 2011 r. nie są porównywalne z danymi w latach poprzednich

Źródło: Dane GUS.

Tabela 5. Eksport wybranych owoców i ich przetworów

Wyszczególnienie	2011												2012*					IX 2012 IX 2011 (%)
	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I-XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX		
Owoce świeże	35 289	35 547	41 483	52 480	71 204	93 127	776 358	130 270	154 344	147 653	117 817	118 064	62 116	65 041	44 782	52 321	126	
Jabłka	5 863	9 523	20 917	35 914	49 867	63 614	533 585	108 661	135 272	131 934	103 700	102 094	37 099	14 649	15 048	28 203	135	
Gruszki	251	883	2 182	5 334	4 836	3 255	25 228	2 675	2 924	2 417	3 537	2 456	818	421	1 883	6 917	317	
Truskawki	1 036	245	41	65	30	5	14 293	89	23	199	238	476	8 059	1 710	541	172	418	
Śliwki	831	3 390	3 927	1 128	13	13	9 535	1	11	57	44	17	198	892	2 134	2 839	72	
Maliny	4 558	5 138	5 842	1 103	142	42	17 461	229	95	149	152	153	775	4 526	3 685	3 497	60	
Wiśnie	4 225	910	136	195	-	86	6 318	24	2	31	29	28	790	8 115	742	66	49	
Przetwory owocowe	65 918	57 558	57 182	63 350	64 845	44 494	641 448	50 552	51 088	61 319	54 460	53 602	61 353	72 192	68 952	72 787	127	
Zagęszczony sok jabłkowy	10 947	9 527	13 268	24 097	24 523	14 600	165 102	17 093	17 886	22 418	19 493	18 561	20 265	19 132	19 381	25 651	193	
Truskawki w puszkach	699	579	472	513	477	657	7 761	368	637	589	463	700	1 003	567	503	522	111	
Wiśnie w puszkach	337	841	880	402	359	336	4 892	257	326	490	360	545	367	738	655	437	50	
Dżemy	2 210	2 364	2 739	2 111	2 632	2 262	27 869	2 098	2 379	2 467	2 125	2 606	2 685	2 350	2 338	2 606	95	
Mrożonki	36 233	27 466	24 371	20 236	19 140	14 279	265 244	19 691	20 340	24 368	21 151	21 278	26 488	35 908	33 911	31 757	130	
Owoce świeże	32 078	28 618	22 965	21 815	29 399	37 743	396 390	49 234	57 844	60 108	50 791	55 968	45 789	57 998	39 173	31 948	139	
Jabłka	2 590	3 576	6 427	10 580	15 114	18 967	201 361	35 357	45 803	48 226	39 046	40 477	17 650	7 628	5 362	8 986	140	
Gruszki	171	492	1 137	2 638	2 361	1 684	14 206	1 502	1 658	1 407	2 105	1 713	644	349	1 191	4 252	374	
Truskawki	1 382	403	97	113	65	15	17 832	131	33	333	420	874	11 220	2 507	817	288	297	
Śliwki	639	2 099	2 326	749	11	17	6 028	1	10	56	57	28	199	714	1 632	2 291	98	
Maliny	4 118	3 989	4 661	935	233	80	15 178	312	177	217	251	210	618	3 031	3 134	3 613	78	
Wiśnie	3 882	745	166	196	-	117	5 899	18	7	34	50	37	879	8 576	784	62	38	
Przetwory owocowe	114 761	102 319	91 188	91 837	99 072	62 018	970 433	74 936	76 510	89 792	84 368	83 275	103 322	110 145	110 509	110 591	121	
Zagęszczony sok jabłkowy	19 830	16 502	21 315	32 802	38 183	20 329	264 004	22 136	23 780	31 065	26 077	25 612	27 426	25 903	26 583	33 785	159	
Truskawki w puszkach	1 280	883	719	767	714	1 013	11 527	600	974	947	801	1 238	1 519	930	817	857	119	
Wiśnie w puszkach	498	1 024	1 173	525	558	494	6 634	382	539	695	519	782	509	949	1 022	681	58	
Dżemy	3 765	3 882	5 311	3 653	4 652	3 690	46 261	3 708	3 878	4 458	3 874	4 664	4 582	3 785	3 994	4 423	83	
Mrożonki	51 452	41 728	32 370	26 933	27 433	20 187	357 634	27 870	26 382	32 102	29 986	30 208	37 377	48 813	49 017	43 883	136	

*) dane nieostateczne

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych MRIRW i Centrum Analitycznego Administracji Celnej.

Tab. 6. Import wybranych owoców i ich przetworów

Wyszczególnienie	2011											2012*									IX 2012 IX 2011 (%)
	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I-XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX					
Owoce świeże	132 053	124 999	90 786	83 844	104 356	129 033	1 269 862	104 344	104 517	87 818	83 599	85 500	83 384	107 004	109 419	82 576					
Banany	18 959	16 513	17 519	19 227	23 816	17 126	231 866	15 787	14 369	17 855	18 713	21 239	19 273	15 882	17 962	11 926					
Owoce cytrusowe	11 118	10 239	13 214	27 406	50 403	88 096	466 935	69 555	64 283	39 484	34 506	23 507	12 521	9 433	8 570	10 502					
Brzoskwinie i nekt.	37 425	35 289	14 973	1 279	248	299	109 891	144	165	154	67	986	10 450	34 100	30 688	15 708					
Winnogrona	4 439	18 246	16 478	10 920	8 200	3 594	85 509	1 856	2 695	6 330	5 006	4 500	1 200	4 314	14 199	14 688					
Arbuzy	39 860	21 029	3 782	251	296	648	98 992	390	500	1 248	2 776	11 587	18 374	25 163	18 236	6 045					
Jabłka	4 965	3 629	7 039	4 569	2 232	1 645	65 302	1 853	4 708	3 090	2 989	4 394	6 004	2 529	1 607	8 747					
Przetwory razem	22 298	24 423	28 438	24 596	26 912	26 763	300 945	18 402	20 170	27 525	21 229	23 500	21 353	23 280	25 840	29 876					
Soki zagęszczone	7 557	8 261	12 619	11 191	10 717	10 719	117 600	6 834	8 761	10 165	9 010	11 340	10 302	8 543	11 292	14 002					
-soki pomarańczowy	2 016	1 802	2 532	2 594	2 646	2 981	29 536	2 486	2 195	2 602	2 102	2 562	2 092	1 898	1 476	1 556					
Mrożonki	5 744	5 274	4 966	2 690	2 926	2 916	41 569	2 686	2 350	3 194	2 905	2 934	2 771	5 707	5 318	4 771					
Susze	1 191	1 107	1 904	1 443	2 356	1 068	14 760	1 168	1 102	1 080	536	710	888	1 366	1 314	1 498					
Dżemy	737	788	670	727	621	515	7 772	721	678	652	519	551	739	736	494	563					
Przetwory puszkow.	6 976	8 800	8 133	8 196	9 982	11 290	116 405	6 781	7 047	12 105	8 086	7 741	6 458	6 756	7 278	8 815					
-ananasy	1 607	1 535	777	1 074	1 537	1 771	18 710	944	960	3 322	1 229	1 027	765	1 141	916	1 269					
-brzoskwinie	1 706	1 934	2 312	2 517	4 414	3 248	31 790	1 297	1 573	3 293	1 945	1 753	1 483	1 438	1 572	1 325					
Owoce świeże	74 360	74 962	65 599	64 768	78 012	83 088	896 276	65 788	70 639	71 112	69 485	70 899	63 988	76 952	75 664	65 011					
Banany	8 656	7 920	8 889	9 592	11 573	8 267	131 152	8 509	10 381	12 725	13 232	13 179	11 330	10 828	9 392	8 183					
Owoce cytrusowe	7 817	7 199	9 201	17 640	29 697	46 818	273 875	36 238	33 683	22 571	20 752	15 763	9 518	8 477	7 647	9 438					
Brzoskwinie i nekt.	23 802	20 157	9 718	968	137	183	73 082	106	148	202	79	1 264	9 328	24 873	21 617	11 333					
Winnogrona	5 511	14 949	12 190	10 545	9 796	5 475	93 957	3 575	3 924	8 804	7 959	7 598	2 343	4 991	12 113	12 229					
Arbuzy	6 249	3 036	865	178	147	340	25 967	292	325	843	1 701	5 435	6 093	5 251	3 346	1 257					
Jabłka	3 910	1 591	1 445	950	1 161	1 014	37 531	1 062	2 378	1 955	2 017	2 548	3 952	2 018	819	1 215					
Przetwory razem	38 749	42 104	45 933	37 449	40 929	47 326	455 817	30 216	30 929	39 847	34 490	37 481	33 758	38 444	44 902	47 006					
Soki zagęszczone	11 607	11 566	18 314	15 122	15 997	17 114	171 718	10 297	11 862	13 555	12 634	16 237	13 861	11 572	17 873	18 898					
-sok pomarańczowy	3 596	3 347	4 752	5 118	5 412	6 205	54 370	4 233	4 065	5 192	4 124	5 616	4 285	3 822	2 924	3 099					
Mrożonki	13 483	13 268	9 336	4 595	5 450	4 645	74 075	3 912	3 679	4 954	4 668	4 557	4 502	11 362	9 635	7 451					
Susze	1 860	2 015	3 243	3 072	5 030	2 187	31 202	2 512	2 409	2 310	1 619	1 739	2 015	2 616	2 550	3 080					
Dżemy	1 165	1 419	1 095	1 378	1 102	965	13 394	1 229	1 226	1 170	964	1 055	1 337	1 147	1 081	1 135					
Przetwory puszkow	10 384	13 578	13 687	12 713	12 890	22 048	161 384	11 938	11 463	17 472	14 375	13 669	11 747	11 499	13 581	16 099					
-ananasy	1 360	1 434	734	964	1 360	1 522	16 426	913	844	2 782	1 038	914	705	1 020	807	1 128					
-brzoskwinie	1 127	1 338	1 724	1 925	3 474	2 553	21 906	983	1 213	2 613	1 614	1 461	1 139	1 185	1 208	1 112					

*) dane nieostateczne

Źródło: Opracowanie IERIGŻ-PIB na podstawie danych MRIRW i CAAC.

Tab. 7. Średnie miesięczne ceny eksportowe wybranych owoców i ich przetworów (EUR/kg)

Miesiące	Jabłka	Gruszki	Truskawki	Porzeczki czarne	Maliny	Wiśnie	Mrożone truskawki	Mrożone wiśnie	Zagęszcz. sok jabłkowy	Truskawki w puszkach	Wiśnie w puszkach
2011 VIII	0,37	0,56	1,63	1,39	0,77	0,80	1,56	1,35	1,73	1,52	1,35
IX	0,31	0,52	2,37	-	0,80	1,46	1,62	1,29	1,51	1,52	1,33
X	0,29	0,49	1,75	-	0,85	1,00	1,61	1,24	1,37	1,50	1,31
XI	0,30	0,49	2,17	1,99	1,64	-	1,55	1,21	1,51	1,61	1,69
XII	0,30	0,52	2,86	1,51	1,91	1,05	1,50	1,10	1,33	1,54	1,46
2011 I-XII	0,38	0,56	1,25	1,33	0,87	0,91	1,39	1,22	1,57	1,49	1,39
2012 I	0,33	0,56	1,46	1,31	1,37	0,77	1,51	1,22	1,30	1,63	1,49
II	0,34	0,57	1,48	1,45	1,87	3,91	1,49	1,11	1,33	1,53	1,65
III	0,37	0,58	1,68		1,46	1,09	1,53	1,09	1,39	1,61	1,42
IV	0,38	0,60	1,76		1,65	1,68	1,57	1,30	1,34	1,73	1,44
V	0,40	0,70	1,83		1,37	1,31	1,65	1,27	1,38	1,77	1,43
VI	0,48	0,79	1,39	0,85	0,80	1,11	1,50	1,28	1,35	1,51	1,39
VII	0,52	0,83	1,47	0,56	0,67	1,06	1,62	1,39	1,35	1,64	1,28
VIII	0,36	0,63	1,51	0,53	0,85	1,06	1,57	1,56	1,37	1,62	1,56
IX	0,32	0,61	1,68	1,19	1,03	0,94	1,60	1,63	1,32	1,64	1,56
Wskaźniki zmian cen (%)											
<u>IX2012</u> VIII 2012	89	97	111	225	121	89	102	104	96	101	100
<u>IX 2012</u> IX 2011	103	117	71	x	129	64	99	126	87	108	117

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych MRiRW, i CAAC.

Tab. 8. Średnie miesięczne ceny hurtowe wybranych owoców (zł/kg)

Miesiące	Jabłka	-Cortland	-Jonagold	-Lobo	-Szampion	Gruszki	Truskawki	Wiśnie	Czereśnie	Śliwki	Banany	Cytryny	Mandarynki	Pomarańcze	Winogrona
2011 IX	1,53	1,57	1,58	1,62	1,59	2,46	7,76	-	-	2,27	3,07	4,12	6,28	4,07	4,81
X	1,33	1,48	1,41	1,50	1,40	2,57	10,22	-	-	4,02	3,43	4,03	5,94	4,50	5,49
XI	1,36	1,48	1,43	1,51	1,41	2,73	11,38	-	-	-	3,58	3,89	4,94	4,50	6,75
XII	1,49	1,50	1,51	1,58	1,49	2,44	-	-	-	-	3,55	3,70	4,14	4,07	8,13
2011 I-XII	2,02	1,93	1,91	1,92	1,86	3,21	10,29	4,66	11,18	2,81	3,75	3,84	4,76	3,95	8,18
2012 I	1,54	1,52	1,57	1,59	1,54	2,77	-	-	-	-	3,95	3,71	4,21	3,82	14,16
II	1,64	1,60	1,65	1,60	1,65	2,95	-	-	-	-	4,77	3,58	4,35	3,55	13,11
III	1,76	1,69	1,79	1,82	1,69	2,92	-	-	-	-	4,85	3,61	4,44	3,66	11,16
IV	1,84	1,78	1,88	1,90	1,88	3,08	-	-	-	-	4,85	3,78	4,62	3,77	9,88
V	1,87	1,80	1,90	1,88	1,80	3,65	-	-	8,75	-	4,65	4,66	4,51	3,79	9,72
VI	2,25	2,10	2,18	2,20	2,10	3,34	6,25	-	8,44	-	4,37	5,72	6,13	4,13	11,07
VII	2,48	-	-	-	-	2,80	6,88	4,41	6,60	4,06	3,57	5,80	6,96	4,89	10,60
VIII	2,30	-	-	-	-	3,00	8,95	-	-	2,85	3,47	5,88	7,00	5,11	7,80
IX	1,46	1,55	1,58	1,49	1,42	2,81	10,21	-	-	-	4,24	5,86	7,39	4,91	6,48
X	1,36	1,48	1,42	1,38	1,42	2,75	11,30	-	-	5,13	4,36	5,58	6,75	4,92	6,34
XI	1,32	1,46	1,40	1,35	1,39	2,95	13,25	-	-	-	4,06	5,08	5,44	4,92	6,68
Wskaźniki zmian cen (%)															
<u>XI 2012</u> X 2012	97	99	99	98	98	107	117	x	x	x	93	91	81	100	105
<u>XI 2012</u> XI 2011	97	99	98	89	99	108	116	x	x	x	113	131	110	109	99

^a truskawki spod osłon wg Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB

Źródło: Notowania ZSIR MRiRW.

Tab. 9. Średnie miesięczne ceny zbytu przetworów owocowych (zł/kg)

Miesiące		Dżem z czarnej porzeczki	Dżem śliwkowy	Dżem truskawkowy	Sok jabłkowy ^a	Sok pomarańczowy ^a
2011	VIII	8,40	-	8,53	1,84	2,21
	IX	8,37	-	8,80	1,89	2,25
	X	8,23	-	8,87	1,92	2,26
	XI	8,30	-	8,90	1,92	2,29
	XII	8,03	-	8,80	1,97	2,32
2011	I-XII	7,81	6,34	8,36	1,86	2,21
2012	I	8,27	-	9,60	2,04	2,41
	II	8,23	-	9,63	2,08	2,46
	III	8,20	-	9,53	2,10	2,44
	IV	8,17	-	9,50	2,12	2,46
	V	8,10	-	9,50	2,13	2,47
	VI	8,20	-	9,64	2,15	2,46
	VII	8,23	-	9,67	2,15	2,47
	VIII	7,47	-	9,70	2,14	2,47
	IX	7,37	-	9,63	2,16	2,46
	X	7,37	-	8,73	2,19	2,44
Wskaźniki zmian cen (%)						
<u>X 2012</u> IX 2012		100	x	91	101	99
<u>X 2012</u> X 2011		90	x	98	114	108

^a w zł/l

Źródło: Dane GUS.

Tab. 10. Średnie miesięczne ceny detaliczne wybranych owoców (zł/kg)

Miesiące	Jabłka	Gruszki	Śliwki	Czeresnie	Truskawki	Maliny	Winogrona	Banany	Pomarańcze	Cytryny	Mandarynki	
2011	VIII	3,77	5,41	4,15	-	-	16,50	7,16	4,06	5,36	5,79	6,81
	IX	2,92	4,84	3,71	-	-	14,44	6,04	4,08	5,34	5,70	7,71
	X	2,58	4,63	5,14	-	-	-	7,02	4,32	5,86	5,38	7,26
	XI	2,46	4,78	-	-	-	-	8,68	4,51	5,77	5,08	5,67
	XII	2,50	4,96	-	-	-	-	10,40	4,53	4,93	4,93	4,75
2011	I-XII	3,53	5,63	5,88	16,26	10,80	16,06	10,59	4,78	5,17	5,29	5,95
2012	I	2,59	5,10	-	-	-	-	15,25	4,64	4,82	4,91	4,84
	II	2,69	5,16	-	-	-	-	14,05	5,47	4,75	4,78	5,07
	III	2,90	5,20	-	-	-	-	11,61	5,75	4,75	4,73	5,47
	IV	3,00	5,30	-	-	-	-	11,56	5,77	4,86	4,92	5,60
	V	3,12	5,54	-	34,63	14,42	-	11,96	5,68	5,00	5,64	4,68
	VI	3,72	6,29	12,68	12,58	8,04	-	13,37	5,43	5,24	6,71	6,63
	VII	4,23	7,01	7,29	11,18	9,92	19,84	12,45	4,71	5,83	7,36	8,06
	VIII	3,48	5,87	4,53	-	-	14,90	7,62	4,40	6,06	7,32	8,21
	IX	2,68	4,72	4,20	-	-	13,90	6,31	4,96	5,95	7,27	8,33
	X	2,40	4,68	5,80	-	-	-	6,85	5,08	5,86	6,69	7,81
Wskaźniki zmian cen (%)												
<u>X 2012</u> IX 2012		90	99	138	x	x	x	109	102	98	92	94
<u>X 2012</u> X 2011		93	101	113	x	x	x	98	118	100	124	108

Źródło: Dane GUS.

Tab. 11. Średnie miesięczne ceny detaliczne wybranych przetworów owocowych (zł/kg)

Miesiące	Dżemy	Sok jabłkowy	Sok pomarańczowy	Truskawki mrożone	Ananasy w puszkach	Brzoskwinie w puszkach
2011 VIII	13,14	3,78	4,47	16,30	7,12	5,58
IX	13,19	3,76	4,46	16,34	7,14	5,65
X	13,44	3,78	4,41	16,50	7,22	5,80
XI	13,50	3,75	4,42	16,26	7,28	5,94
XII	13,83	3,73	4,42	16,34	7,22	5,99
2011 I-XII	13,12	3,74	4,40	16,22	7,10	5,63
2012 I	13,94	3,77	4,47	16,58	7,30	6,18
II	13,94	3,80	4,50	16,62	7,40	6,24
III	14,22	3,80	4,49	16,46	7,36	6,29
IV	14,25	3,82	4,49	16,56	7,46	6,41
V	14,25	3,80	4,48	16,46	7,48	6,47
VI	14,37	3,81	4,51	16,46	7,48	6,49
VII	14,39	3,81	4,54	16,54	7,46	6,58
VIII	14,36	3,83	4,54	16,56	7,50	6,54
IX	14,42	3,85	4,55	16,54	7,44	6,52
X	14,14	3,85	4,53	16,86	7,40	6,54
Wskaźniki zmian cen (%)						
<u>X 2012</u> IX 2012	98	100	100	102	99	100
<u>X 2012</u> X 2011	105	102	103	102	102	113

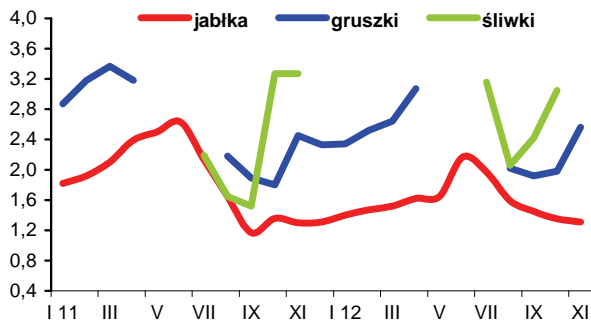
Źródło: Dane GUS.

Tab. 12. Relacje cen hurtowych owoców w Polsce i w Niemczech (%)

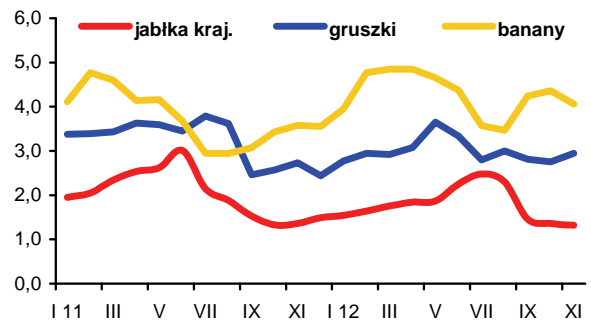
Miesiące	Jablka odm. Jonagold	Gruszki	Truskawki	Banany	Pomarańcze	Śliwki
2011 IV	88	81	-	61	68	-
V	89	77	-	55	68	-
VI	91	69	68	48	71	-
VII	79	64	-	50	66	54
VIII	77	66	-	55	68	48
IX	74	56	-	58	69	45
X	75	65	-	59	70	-
XI	79	66	-	61	74	-
XII	82	65	-	60	59	-
2012 I	85	68	-	65	62	-
II	85	65	-	60	58	-
III	88	68	-	66	59	-
IV	89	69	-	64	55	-
V	90	70	-	67	58	-
VI	88	72	78	69	59	-
VII	-	65	-	54	62	52
VIII	-	69	-	61	59	42
IX	78	65	-	48	61	68
X	79	69	-	51	65	-
XI	77	68	-	66	60	-

Źródło: Na podstawie danych MRiRW, GUS i Markt Woche Grosshandelsabgabepreise Obst und Gemüse – Agrarmarkt Informations-Gesellschaft mbH (AMI) z poszczególnych miesięcy

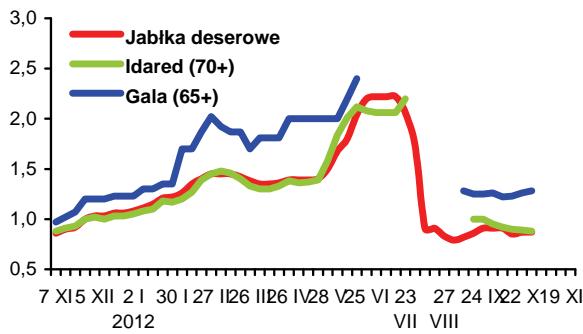
Rys. 1. Ceny skupu owoców w spółdzielniach ogrodniczych w latach 2011 - 2012 r. (zł/kg)

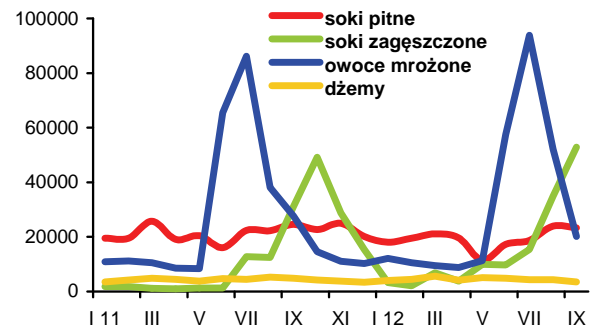
Rys. 2. Ceny hurtowe owoców w latach 2011 -2012 (zł/kg)

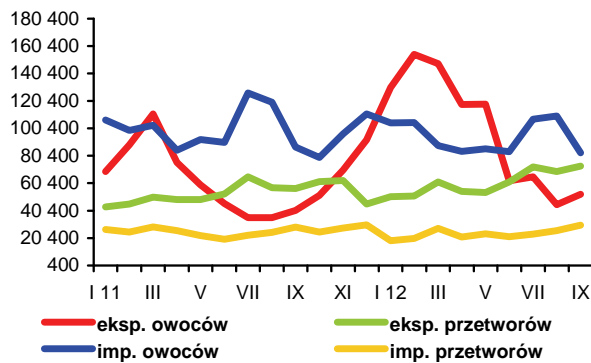
Rys. 3. Ceny skupu jabłek deserowych przeznaczonych na eksport w okresie od XI 2011 r. do XI 2012 r. (zł/kg)

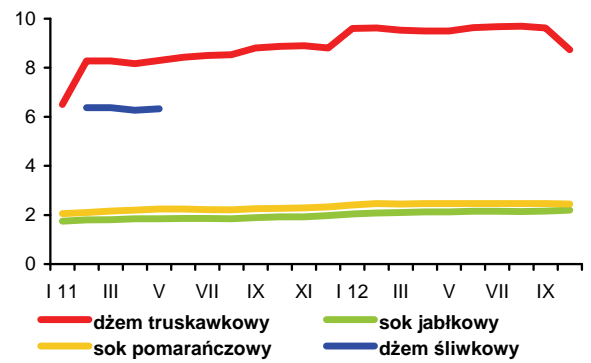
Rys. 4. Produkcja wybranych przetworów owocowych w latach 2011 - 2012 r. (tony)

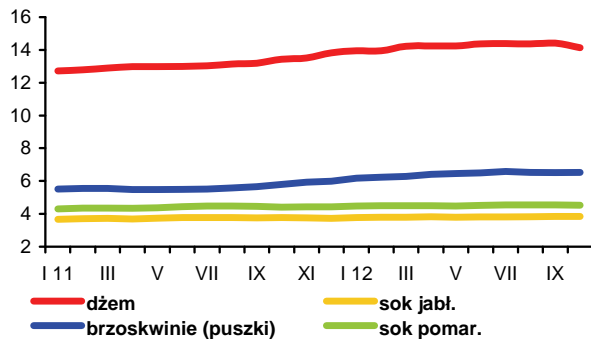
Rys. 5. Handel owocami i ich przetworami w 2011 i 2012 r. (tony)

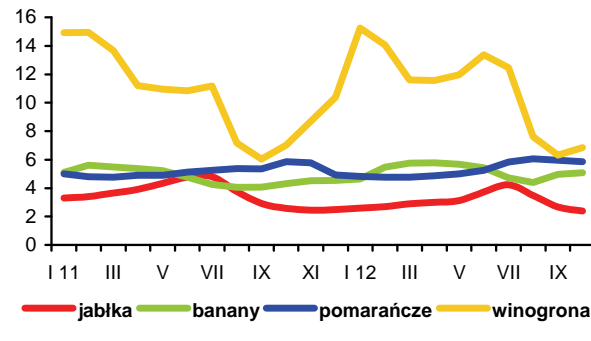
Rys. 6. Ceny zbytu wybranych przetworów owocowych w 2011 i 2012 r. (zł/kg)

Rys. 7. Ceny detaliczne wybranych przetworów owocowych w 2011 i 2012 r. (zł/kg)

Rys. 8. Ceny detaliczne wybranych owoców w 2011 i 2012 r. (zł/kg)

W październiku notowano dalszy wzrost cen trwałych produktów mlecznych na światowych giełdach towarowych. Wg Dairy Markets najbardziej wzrosły ceny sera Cheddar (średnio do 6500 USD/t) i pełnego mleka w proszku (do 3375 USD/t), tj. o 6-7% w stosunku do września. Masło i chude mleko w proszku podrożały o 3-4% (odpowiednio do 3475 i 3460 USD/t), a kazeina o 2% (do 10100 USD/t).

Zwyżki cen miały miejsce również na krajowym rynku mleka. Październik był drugim kolejnym miesiącem wzrostu cen skupu mleka surowego, za które płacono przeciętnie 117,80 zł/hl, tj. o 2,3% więcej niż we wrześniu, ale o 4,3% mniej niż przed rokiem. Za mleko standardowe rolnicy otrzymywali 118,85 zł/100 kg. Średni poziom cen skupu mleka w okresie styczeń-październik wyniósł 118,65 zł/hl i był o 0,9% niższy niż w analogicznym okresie 2011 r. Na targowiskach odnotowano ponad 8% miesięczny wzrost cen jałówek (do 2056 zł/szt.) i ok. 3% spadek cen krów mlecznych (do 2910 zł/szt.). W ciągu roku bydło mleczne podrożało o 11-17%.

Wyższe niż we wrześniu były ceny zbytu prawie wszystkich przetworów mlecznych z wyjątkiem mleka skondensowanego (spadek o 0,6%) oraz mleka spożywczego w folii i jogurtu owocowego, których ceny nie zmieniły się. Najbardziej podrożało chude mleko w proszku (o 4,7%), sery dojrzewające (o 3,7 4,7%) i masło z dodatkiem oleju (o 3,8%). Ceny masła w blokach wzrosły o 1,2%, a masła konfekcjonowanego i pełnego proszku mlecznego po 1,8%. Mleko UHT podrożało o 1%, a śmietana i twarogi o 0,1-0,4%. W porównaniu z październikiem ub. roku zmiany cen zbytu były różnokierunkowe. Najsilniej wzrosły ceny chudego mleka w proszku i jogurtu owocowego (odpowiednio o ok. 12 i 9%), a najgłębszy spadek cen dotyczył masła w blokach i masła konfekcjonowanego (o ok. 19 i 11%).

Na rynku detalicznym mleko i jego przetwory podrożały średnio o 0,2% w porównaniu z wrześniem. Potaniały tylko desery (o 0,8%) i napoje mleczne (o 0,5%). Większy od przeciętnego był wzrost cen śmietany (o 0,5%), mleka zagęszczonego i w proszku, pełnego mleka spożywczego (po 0,4%) oraz serów dojrzewających i topionych (o 0,3%), a mniejszy jogurtów (o 0,1%). Znacząco podrożało masło (o 2,5%). W relacji do października 2011 r. średni poziom cen nabiału wzrósł o 2,1%. Najbardziej wzrosły ceny mleka zagęszczonego i w proszku (o 7,3%) oraz jogurtów (o 4%), a najmniej serów twarogowych (o 0,7%). Masło potaniało w tym czasie o 5,2%.

Od czerwca maleją dostawy mleka do przemysłu mleczarskiego. W październiku wyniosły one 767 mln l i były o 2,5% mniejsze niż we wrześniu, ale o 2% większe niż przed rokiem. Od stycznia do października br. skupiono ok. 8,1 mld l mleka, tj. o 7% więcej niż w tym samym okresie 2011 r.

Produkcja wszystkich przetworów mlecznych we wrześniu zmalała w porównaniu z sierpniem. Najgłębszy był spadek produkcji suszonej serwatki (o 35%), fermentowanych napojów mlecznych innych niż jogurty (o 30%) i chudego mleka w proszku (o 27%), a najmniejszy ma-

Jadwiga Seremak-Bulge

Teresa Zdziarska

sta (o ok. 2%). Produkcja śmietany i serów dojrzewających zmniejszyła się o 10-11%, mleka skondensowanego o 8%, a pozostałych przetworów o 4-6%. W okresie styczeń-wrzesień br., w porównaniu z tym samym okresem 2011 r., znacznie wzrosła produkcja suszonej serwatki (o 27%) i serów dojrzewających (o 15%). Produkcja mleka w proszku zwiększyła się o ok. 7%, a masła i tłuszczów mlecznych zmalała o ponad 2%.

Eksport przetworów mlecznych w okresie trzech kwartałów br., w porównaniu z analogicznym okresem 2011 r., zwiększył się o ponad 4% do 1705 mln l w ekwiwalencie mleka surowego. Wzrósł eksport prawie wszystkich produktów mlecznych z wyjątkiem masła oraz jogurtów i napojów fermentowanych, których sprzedaż zagraniczna zmniejszyła się odpowiednio o 12 i 9%. Największy był wzrost wywozu serów dojrzewających i topionych, mleka płynnego i śmietany, lodów, pełnego mleka w proszku (o 20 24%) oraz serwatki (o 18%), a najmniejszy twarogów i chudego proszku mlecznego (o 3-4%). Import przetworów mlecznych zmniejszył się o 15% do 630 mln l w przeliczeniu na mleko surowe. Najgłębszy był spadek przywozu chudego mleka w proszku (o 35%), masła oraz jogurtów i napojów fermentowanych (o 20-21%). Mniejszy był także import serów dojrzewających i topionych, pełnego mleka w proszku (o 11 12%) oraz serwatki (o 6%). Silnie zwiększono natomiast przywóz lodów (o 56%) i kazeiny (o 33%). W efekcie ilościowa nadwyżka eksportu nad importem przetworów mlecznych zwiększyła się o 21% do 1075 mln l w ekwiwalencie mleka surowego. Niższe ceny eksportowe większości przetworów mlecznych w analizowanym okresie spowodowały, że wartościowe saldo handlu zagranicznego branży mleczarskiej wzrosło w znacznie mniejszym stopniu (o 10% do 709 mln EUR). Wpływy z eksportu zwiększyły się o ponad 3% do 1092 mln EUR, a wydatki na import spadły o ok. 7% do 383 mln EUR. Pod wpływem poprawy koniunktury na światowym rynku mleka, we wrześniu ceny uzyskiwane w eksporcie wszystkich przetworów mlecznych, zwłaszcza mleka w proszku, masła oraz mleka płynnego i śmietany były wyższe niż w sierpniu (o 10-14%).

Tab.1. Skup mleka surowego

Miesiące	Ilość mleka skupionego mln litrów	Cena skupu mleka	
		średnia (zł/100 litrów)	o standardowych parametrach (zł/100 kg)
2010 I-XII	8 761,0	106,59	.
2011 I-XII	9 042,8	121,20	.
2011 IX	762,6	121,23	121,10
X	751,6	123,08	123,43
XI	707,0	126,87	127,94
XII	738,1	129,28	128,67
2012 I	768,5	126,96	126,31
II	717,2	126,85	127,07
III	796,4	126,40	125,05
IV	829,8	119,40	120,27
V	879,5	116,54	117,49
VI	844,1	113,93	115,56
VII	842,6	113,05	114,52
VIII	835,6	112,85	115,33
IX	786,3	115,19	116,24
X	767,0	117,80	118,85
Wskaźnik zmian w %			
<u>X 2012</u> IX 2012	97,5	102,3	102,2
<u>X 2012</u> X 2011	102,0	95,7	96,3

Źródło: Dane GUS i ZSRIR.

Tab.2. Produkcja wyrobów mleczarskich (tys. ton i mln l)

Miesiące	Mleko przetworzone (mln l)	Mleko w proszku		Jogurt (mln l)	Śmietana (mln l)	Masło	Sery	
		chude	pełne				świeże	dojrzewające
2010 I-XII	2 742,1	92,8	27,9	486,2	341,6	175,4	371,0	266,8
2011 I-XII	2 747,2	114,5	33,8	484,9	338,2	171,4	384,2	284,7
2011 ^a VIII	229,5	12,2	2,4	40,9	29,3	15,8	30,7	25,4
IX	215,5	11,0	2,2	41,2	26,1	15,2	29,3	25,9
X	225,1	8,6	2,4	38,1	28,6	15,6	29,9	25,1
XI	214,7	6,4	2,2	37,1	26,1	14,2	32,0	24,3
XII	226,0	9,7	2,3	30,4	29,4	15,3	29,2	24,6
2012 ^a I	213,0	9,1	2,6	40,1	24,8	15,5	31,4	24,7
II	207,6	6,8	2,4	37,2	25,0	13,9	31,2	24,0
III	232,7	7,3	2,5	45,1	28,7	14,1	37,2	24,2
IV	216,9	10,8	3,4	37,6	26,7	14,2	29,3	25,4
V	232,7	12,1	3,3	48,3	33,3	14,6	34,3	25,1
VI	222,9	14,1	2,6	38,2	34,6	15,0	29,5	25,4
VII	226,6	12,9	2,5	41,2	31,3	14,7	30,3	26,2
VIII	223,9	12,7	2,9	39,0	32,2	14,6	30,3	28,9
IX	213,8	9,2	2,7	36,6	28,6	14,4	29,2	26,0
Wskaźnik zmian w % (liczony na podstawie danych o większym stopniu dokładności)								
IX 2012 VIII 2012	95,5	72,8	96,0	93,8	89,0	98,2	96,3	89,9
IX 2012 IX 2011	99,2	83,9	122,7	88,8	109,7	94,3	99,6	100,3

^a Dane dotyczą przedsiębiorstw zatrudniających 50 i więcej pracowników.

Źródło: Dane GUS.

Tab.3. Ceny producentów (z VAT) wybranych wyrobów mleczarskich (zł)

Miesiące	Mleko przetworzone 3-3,5% tł. (1 l)		Mleko w proszku (1 kg)		Masło świeże i chłodnicze do 85% tł. (1 kg)		Jogurt owocowy (150 g)	Śmietana 18% tł. (1 l)	Twaróg tłusty (1 kg)	Ser dojrzew. Gouda (1 kg)
	w folii	UHT	chude	pełne	w blokach	konfekcjonowane				
2011 IX	1,76	1,99	9,91	13,39	16,48	17,27	0,78	5,55	9,95	13,83
X	1,77	2,01	9,99	13,56	17,00	17,52	0,81	5,57	10,01	14,05
XI	1,78	2,03	10,20	13,80	16,96	17,70	0,86	5,58	10,17	14,38
XII	1,79	2,04	10,41	14,02	17,04	17,82	0,88	5,62	10,19	14,59
2012 I	1,80	2,05	10,38	13,90	16,46	17,65	0,86	5,61	10,20	14,85
II	1,75	2,05	10,08	13,73	15,09	17,19	0,87	5,61	10,16	14,72
III	1,75	2,05	9,77	13,34	14,33	16,73	0,90	5,60	10,11	14,60
IV	1,75	2,04	9,20	12,44	13,73	16,03	0,90	5,60	10,13	14,33
V	1,75	2,04	8,91	12,34	12,78	15,11	0,92	5,57	10,15	14,01
VI	1,75	2,02	9,02	12,10	12,71	15,04	0,90	5,54	10,12	13,74
VII	1,75	2,02	9,12	12,16	12,72	15,05	0,90	5,53	10,12	13,57
VIII	1,76	2,00	9,51	12,26	12,77	15,08	0,88	5,56	10,10	13,47
IX	1,75	2,03	10,65	12,96	13,64	15,39	0,88	5,59	10,17	13,57
X	1,75	2,05	11,15	13,19	13,81	15,66	0,88	5,61	10,18	14,19
XI ^a	1,78	1,88	10,78	11,84	14,42	14,96	.	5,22	9,28	13,95
Wskaźnik zmian w %										
X 2012 IX 2012	100,0	101,0	104,7	101,8	101,2	101,8	100,0	100,4	100,1	104,6
X 2012 X 2011	98,9	102,0	111,6	97,3	81,2	89,4	108,6	100,7	101,7	101,0

^a ceny 1 kg produktu wg ZSRIR notowane w dniach 19-25 XI 2012 r.

Źródło: Dane GUS i ZSRIR.

Tab.4. Ceny detaliczne wybranych wyrobów mleczarskich (zł)

Miesiące	Mleko przetworzone 3,2-3,5% tł. (1 l)		Mleko w proszku pełne (350 g)	Mleko zagęszcz., niesłodz. (400 g)	Masło Ekstra konfekcyj. (200 g)	Kefir (150 g)	Jogurt owocowy (150 g)	Śmietana 18% tł. (200 g)	Twaróg tłusty (1 kg)	Ser dojrzew. Gouda (1 kg)
	w folii	UHT								
2011 IX	2,56	2,76	13,60	3,19	4,52	0,69	1,13	1,62	13,31	18,88
X	2,58	2,78	13,63	3,21	4,57	0,70	1,15	1,63	13,39	19,01
XI	2,57	2,78	13,75	3,23	4,62	0,71	1,16	1,64	13,57	19,06
XII	2,59	2,78	13,70	3,24	4,63	0,71	1,18	1,63	13,59	19,25
2012 I	2,60	2,80	13,83	3,25	4,64	0,71	1,19	1,64	13,59	19,59
II	2,61	2,79	14,07	3,26	4,64	0,71	1,20	1,65	13,72	19,71
III	2,62	2,80	14,35	3,28	4,54	0,71	1,21	1,66	13,73	19,90
IV	2,62	2,79	14,54	3,29	4,44	0,71	1,21	1,65	13,66	19,70
V	2,62	2,80	14,68	3,29	4,31	0,72	1,21	1,66	13,76	19,62
VI	2,61	2,79	14,63	3,29	4,18	0,71	1,21	1,63	13,73	19,39
VII	2,60	2,77	14,71	3,28	4,15	0,71	1,22	1,64	13,77	19,25
VIII	2,60	2,76	14,75	3,27	4,07	0,71	1,23	1,64	13,75	19,10
IX	2,60	2,75	14,83	3,27	4,08	0,70	1,23	1,65	13,67	19,13
X	2,61	2,76	14,79	3,26	4,21	0,70	1,22	1,66	13,75	19,42
Wskaźnik zmian w %										
X 2012 IX 2012	100,4	100,4	99,7	99,7	103,2	100,0	99,2	100,6	100,6	101,5
X 2012 X 2011	101,2	99,3	108,5	101,6	92,1	100,0	106,1	101,8	102,7	102,2

Źródło: Dane GUS.

Tab. 5. Eksport i import produktów mleczarskich (tys. ton)

Miesiące	Eksport					Import				
	mleko w proszku	sery i twarogi	masło i tłuszcze mleczne	mleko płynne i śmietana	jogurty i napoje mleczne	mleko w proszku	sery i twarogi	masło i tłuszcze mleczne	mleko płynne i śmietana	jogurty i napoje mleczne
2010 I-XII	108,2	152,2	26,9	259,0	126,5	44,3	44,9	14,3	67,0	30,8
2011 I-XII	108,3	151,8	34,1	257,0	122,6	55,4	50,9	14,4	80,1	38,5
2011 VIII	10,2	13,6	2,4	22,1	9,7	4,6	4,4	1,2	5,8	3,1
IX	13,1	13,9	2,3	28,5	10,4	3,8	4,5	1,0	5,5	2,8
X	14,0	14,0	2,1	29,5	10,3	2,5	4,0	1,6	6,3	2,5
XI	7,5	13,1	1,8	24,0	9,2	2,7	3,6	0,9	6,5	3,0
XII	7,2	12,8	1,8	20,1	8,5	4,5	3,5	1,0	6,9	2,1
2012 I	6,8	12,7	2,0	18,2	10,2	5,3	4,4	1,1	8,5	2,4
II	8,9	13,8	3,0	21,5	10,0	3,6	4,0	1,2	6,7	2,6
III	8,2	14,6	2,6	26,1	10,8	4,3	4,8	1,0	5,4	3,3
IV	8,3	13,4	2,9	21,9	9,3	5,2	4,1	0,8	5,6	2,8
V	10,6	14,8	4,4	26,1	10,5	4,0	4,2	0,8	6,0	3,1
VI	11,3	14,0	3,2	28,7	9,1	2,7	3,5	0,8	6,9	2,5
VII	11,8	15,5	2,8	27,3	8,7	3,6	4,0	0,8	7,4	3,6
VIII	13,3	16,5	2,3	24,3	9,0	3,3	4,5	0,9	8,5	3,0
IX	10,1	15,2	1,8	28,0	8,7	3,4	4,0	1,2	8,5	1,6
Wskaźnik zmian w %										
<u>IX 2012</u> <u>VIII 2012</u>	75,9	92,1	78,3	115,2	96,7	103,0	88,9	133,3	100,0	53,3
<u>IX 2012</u> <u>IX 2011</u>	77,1	109,4	78,3	98,2	83,7	89,5	88,9	120,0	154,5	57,1

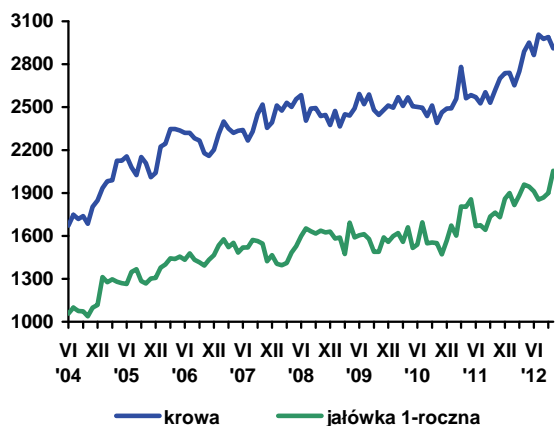
Źródło: Opracowanie IERiGŻ - PIB na podstawie wstępnych danych MF i CAAC.

Tab. 6. Ceny w eksporcie i imporcie produktów mleczarskich (EUR/tonę)

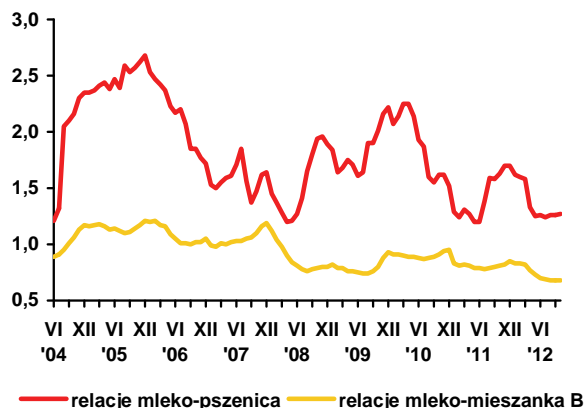
Miesiące	Eksport					Import				
	mleko w proszku	sery i twarogi	masło i tłuszcze mleczne	mleko płynne i śmietana	jogurty i napoje mleczne	mleko w proszku	sery i twarogi	masło i tłuszcze mleczne	mleko płynne i śmietana	jogurty i napoje mleczne
2010 I-XII	2 041	2 895	3 188	623	989	1 785	3 138	3 591	653	1 040
2011 I-XII	2 324	3 199	3 940	739	1 011	1 764	3 351	4 320	756	1 144
2011 VIII	2 347	3 284	4 162	793	1 047	1 981	3 448	4 737	856	1 170
IX	2 381	3 234	4 264	696	1 024	2 470	3 504	4 630	887	1 245
X	2 270	3 100	4 024	607	969	2 274	3 361	4 490	785	1 214
XI	2 218	3 180	4 201	696	977	2 479	3 389	4 541	679	1 269
XII	2 363	3 214	3 828	737	956	1 704	3 486	4 417	639	1 227
2012 I	2 318	3 096	3 370	581	1 004	1 628	3 270	3 990	718	1 207
II	2 130	3 074	3 243	605	1 016	2 270	3 164	4 268	501	1 198
III	2 195	3 171	3 255	606	1 054	2 169	3 263	4 022	634	1 204
IV	2 209	3 131	2 746	580	1 084	1 737	3 339	3 895	598	1 202
V	2 145	3 123	2 538	552	1 053	1 997	3 446	3 879	582	1 235
VI	1 938	2 980	2 525	535	1 034	2 045	3 318	3 617	641	1 184
VII	1 891	2 967	2 555	560	1 049	2 025	3 274	4 119	583	1 060
VIII	1 933	3 054	2 789	591	1 074	2 380	3 194	3 719	489	1 121
IX	2 179	3 141	3 095	651	1 090	2 361	3 365	3 769	573	1 481
Wskaźnik zmian w %										
<u>IX 2012</u> <u>VIII 2012</u>	112,7	102,8	111,0	110,2	101,5	99,2	105,4	101,3	117,2	132,1
<u>IX 2012</u> <u>IX 2011</u>	91,5	97,1	72,6	93,5	106,4	95,6	96,0	81,4	64,6	119,0

Źródło: Opracowanie IERiGŻ - PIB na podstawie wstępnych danych MF i CAAC.

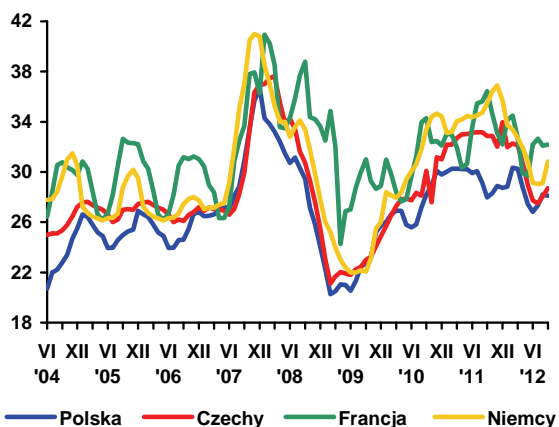
Rys. 1. Przeciętne ceny targowiskowe (zł/szt.)

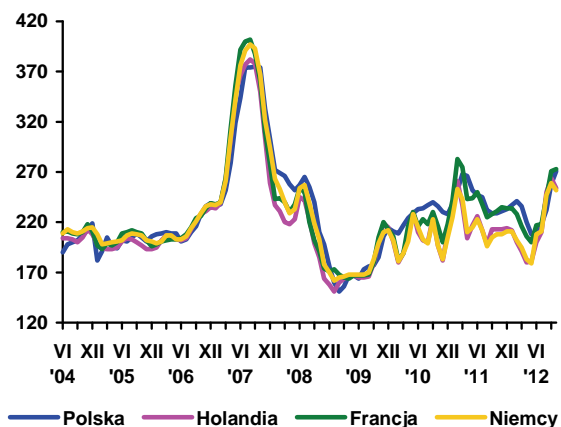
Rys. 2. Ceny mleka wyrażone w kg pszenicy oraz mieszanki B

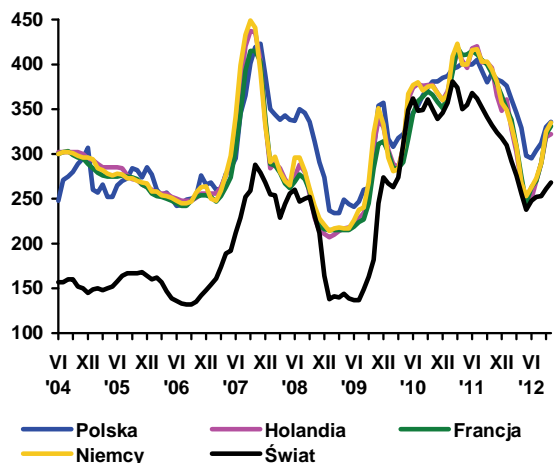
Rys. 3. Ceny skupu mleka surowego (EUR/100 kg)

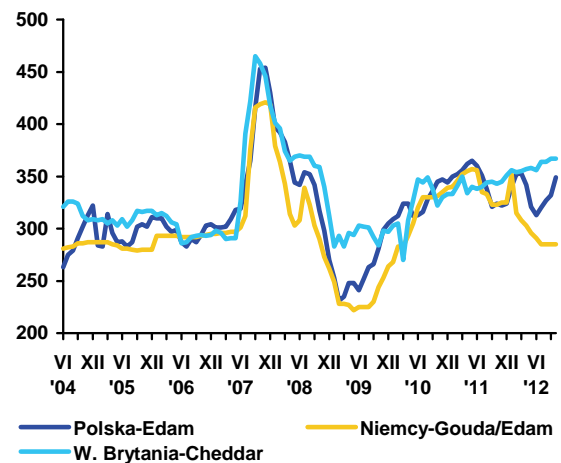
Rys. 4. Ceny zbytu mleka odtłuszczonego w proszku (EUR/100 kg)

Rys. 5. Ceny zbytu masła w blokach (EUR/100 kg)

Rys. 6. Ceny zbytu serów dojrzewających (EUR/100 kg)

Źródło: Opracowanie IERiGŻ - PIB na podstawie danych GUS, ZSRIR, Milk Products, Preserved Milk i Dairy Markets.

**Danuta
Rycombel**

W drugiej połowie 2012 r. ceny skupu bydła ustabilizowały się na wysokim poziomie. W miesiącach lipiec-wrzesień br. cena skupu wynosiła od 6,42 do 6,61 zł/kg w.ż. i była wyższa od ponad 7% do ok. 17% w porównaniu do analogicznego okresu 2011 r. Jednak różnice w poziomie cen stopniowo malały. W listopadzie br. ceny zakupu krów przez zakłady mięsne były o ok. 2% niższe niż przed miesiącem, a ceny zakupu bukatów cechowała duża zmienność (Tab. 3).

Rozwój cen skupu bydła w II półroczu 2011 r. uwarunkowany jest innymi czynnikami niż w II półroczu 2011 r., kiedy to eksport wołowiny na preferencyjnych warunkach do Turcji stymulował wzrost cen w UE. Już w I kwartale br. zaczęły wygasać preferencje celne na wołowinę eksportowaną do Turcji i głównym rynkiem zbytu były państwa członkowskie UE. Jednak wysokie ceny wołowiny w połączeniu z kryzysem gospodarczym sprawiły, że jej spożycie u tradycyjnych konsumentów tego gatunku mięsa przestało rosnąć, a nawet zaczęło spadać. W 2011 r. wskaźnik samowystarczalność w produkcji wołowiny wyniósł 102 i był od 3 do 6 pkt. proc. większy niż w latach poprzednich. W br. UE również będzie samowystarczalna w produkcji tego gatunku mięsa, bo jego spożycie na mieszkańca będzie prawdopodobnie o 2% mniejsze niż w 2011 r. W UE w ciągu ostatnich pięciu lat spożycie wołowiny na mieszkańca obniżyło się średnio o 1,3 kg (do 15,5 kg).

Ponadto w drugim półroczu 2012 r. Komisja Europejska zredukowała stawki subsydiów do eksportu mięsa i żywca wołowego do zera, podczas gdy w analogicznym okresie 2011 r. wynosiły one: od 3,8 do 24,4 EUR/100 kg mięsa wołowego w zależności od asortymentu i kierunku eksportu oraz 12,9 EUR/100 kg bydła hodowlanego. Ceny wołowiny na rynkach UE nie rosną tak, jak przed rokiem, ale utrzymują się na wysokim poziomie. W końcu listopada br. średnia cena tusz wołowych wynosiła 394,8 EUR/100kg. Na rynku włoskim nie odnotowano wzrostu cen bydła, za młode bydło rasy limousion płacono ok. 2,96 EUR/kg, a za rasy czarno-białej 1,55 EUR/kg.

Sytuacja popytowo-podażową na rynku wołowiny w UE, wysokie ceny oraz brak wsparcia to główne

czynniki mające wpływ na polski eksport wołowiny. W ciągu dziewięciu miesięcy br. eksport mięsa wołowego chłodzonego wyniósł 164,7 tys. ton i był o 4% (6,2 tys. ton) mniejszy niż przed rokiem, a eksport mięsa wołowego mrożonego wzrósł o 12% (do 33,5 tys. ton.). Odnotowano wzrost eksportu na unijne rynki zbytu, w tym: o 23% do Niemiec (do 24,6 tys. ton), o ok. 18% do Holandii (do 32,6 tys. ton), o 7% do Włoch (do 30 tys. ton). Eksport do Turcji wyniósł ok. 31 tys. ton i był zrealizowany głównie w I półroczu br., a przed rokiem wynosił 51,6 tys. i rósł w kolejnych miesiącach.

Polska eksportuje niewielkie ilości wołowiny do Izraela, Uzbekistanu, Albanii. Kraje muzułmańskie mogą być alternatywnymi rynkami zbytu, ale eksport do tych regionów musi być zgodny z obowiązującymi tam standardami uboju i rozbioru tusz, które różnią się od standardów UE (np. ubój halal).

Eksport bydła wyniósł 98,8 tys. sztuk w miesiącach styczeń-wrzesień 2012 r. i był o ok. 20 tys. sztuk większy niż przed rokiem, a eksporterzy w I półroczu br. ubiegali się w Agencji Rynku Rolnego o subsydia do jego wywozu. Eksport cieląt obniżył się natomiast do 143,6 tys. sztuk z 213,9 tys. sztuk w I półroczu 2011 r.

Wysoki udział eksportu w krajowej produkcji wołowiny (60-70%), przy bardzo niskim jej spożyciu powoduje, że ma on decydujący wpływ na ceny zbytu, a za ich pośrednictwem przekazywane są informacje o rozwoju cen producentom bydła i detalistom. W II kwartale 2012 r. ceny zbytu były wyższe niż przed rokiem, w tym rostbefu o ok. 15%. W końcu listopada br. ceny sprzedaży ćwierci wołowych wynosiły 13515 zł/tonę i były o ponad 2% niższe niż przed miesiącem, a ceny sprzedaży ćwierci z krów zmalały o ok. 3% (do 10820 zł/tonę).

Ceny detaliczne wołowiny na rynku krajowym są również wyższe niż w roku 2011, a konsumpcja wołowiny w Polsce jest prawie ośmiokrotnie mniejsza niż średnio w UE, i czterokrotnie mniejsza niż była w latach 2004-2005. W III kwartale br. cena detaliczna udźca wołowego wynosiła 33,2 zł/kg i była o 14% wyższa niż w III kwartale 2011 r., a szpondra wzrosła o 17% (18,79 zł/kg).

Tab. 1. Produkcja, skup, eksport i import wołowiny (tys. ton)

Wyszczególnienie		Skup żywca wołowego i cielęcego w ekw. mięsa	Eksport wołowiny w tys. ton			Import wołowiny
			ogółem	żywiec w ekw. mięsa	mięso	
I-XII 2004		255,7 ^a	124,0	45,0	68,0	4,8
I-XII 2005 ^c		204,5 ^b	167,2	44,6	115,3	3,7
2006	XII	13,1	12,0	1,4	10,9	0,5
2007	XII	13,3	14,5	2,1	11,7	1,0
2008	XII	13,5	16,8	1,8	14,2	0,9
2009	XII	10,0	17,6	1,4	14,5	0,9
2010	XII	14,0	30,4	2,0	26,2	2,5
2011	VIII	13,4	24,7	2,0	20,6	1,3
	IX	13,8	27,0	2,4	22,2	2,1
	X	13,1	27,4	1,9	22,8	2,8
	XI	13,0	23,8	1,7	19,7	2,5
	XII	11,5	23,0	1,2	19,7	1,5
2012	I	10,7	19,5	1,4	16,6	1,5
	II	9,7	19,2	1,0	17,0	1,4
	III	13,1	30,3	1,5	27,2	2,1
	IV	10,8	23,3	1,4	20,5	1,9
	V	13,4	28,9	1,9	25,3	1,5
	VI	12,4	30,3	1,9	26,7	1,2
	VII	12,4	27,4	1,6	24,1	1,2
	VIII	12,3	23,8	2,4	19,9	1,2
	IX	12,4	23,8	1,6	20,9	1,9
	X	13,7				

^a obejmuje zakłady zatrudniające powyżej 10 osób, ^b obejmuje zakłady zatrudniające powyżej 50 osób, ^c dane szacunkowe
 Źródło: Na podstawie danych GUS – miesięcznych informacji o produkcji i handlu zagranicznym, skup na podstawie Biuletynu GUS.

Tab. 2. Cena skupu, zbytu i cena detaliczna wołowiny

Wyszczególnienie		Cena skupu żywca wołowego w zł/kg żywca	Cena skupu cieląt w zł/kg żywca	Cena zbytu mięsa wołowego z kością Rostbef	Cena detaliczna mięsa wołowego z kością*	Relacje ceny skupu bydła rzeźnego do ceny mięsa wołowego z kością	
						zbytu	detalicznej
2006	XII	4,00	9,53	15,39	17,22	3,84	4,30
2007	XII	3,91	8,56	16,09	17,68	4,11	4,52
2008	XII	4,13	7,97	17,88	18,42	4,34	4,47
2009	XII	4,64	9,93	19,02	20,26	4,10	4,36
2010	XII	5,16	7,80	19,46	20,54	3,66	3,98
2011	VIII	5,87	8,73	21,75	22,16	3,70	3,77
	IX	5,96	9,70	22,24	22,54	3,73	3,78
	X	6,00	9,62	22,70	23,15	3,78	3,86
	XI	6,11	9,97	22,91	23,51	3,75	3,85
	XII	6,35	9,95	23,51	23,96	3,70	3,77
2012	I	6,59	10,56	24,28	24,24*	3,68	3,68
	II	6,58	10,70	24,96	24,75*	3,79	3,76
	III	6,41	11,09	25,12	25,09*	3,92	3,91
	IV	6,32	11,65	25,28	25,38*	4,00	4,02
	V	6,31	10,90	25,33	25,47*	4,01	4,04
	VI	6,42	11,18	25,33	25,48*	3,94	3,96
	VII	6,45	9,72	25,49	25,49*	3,95	3,95
	VIII	6,61	9,31	25,64	25,52*	3,87	3,92
	IX	6,61	10,63	25,93	25,81*	3,92	3,90
	X	6,46		26,19	25,96*	4,05	4,01
w % ceny	sprzed roku	107,6	-	-	-	-	-
	sprzed m-ca	97,7	-	-	-	-	-

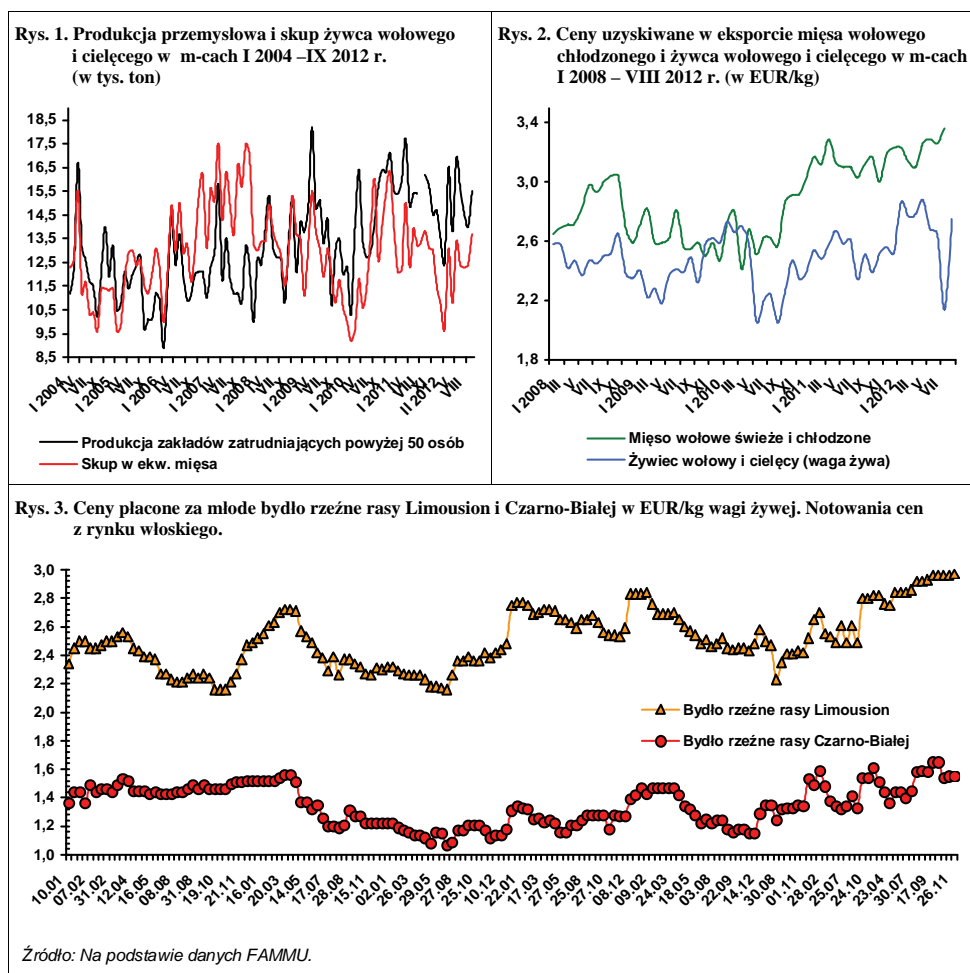
* obejmuje średnie ceny detaliczne antrykotu i rostbefu

Źródło: Na podstawie danych GUS.

Tab. 3. Cena targowiskowa, cena zbytu i cena referencyjna wołowiny

Wyszczególnienie	III 2012	IV 2012	V 2012	VI 2012	VII 2012	VIII 2012	IX 2012	X 2012	XI 2012
	3 tydz. m-ca	3 tydz. m-ca	3 tydz. m-ca	3 tydz. m-ca	3 tydz. m-ca	3 tydz. m-ca	3 tydz. m-ca	3 tydz. m-ca	3 tydz. m-ca
Cena zakupu bydła rzeźnego w ubojniach w zł/kg wagi żywej:									
Bydło ogółem	6,63	6,24	6,37	6,16	6,36	6,53	6,52	6,41	6,36
Byki	7,58	7,05	7,25	6,81	7,10	7,45	7,47	7,36	7,32
Krowy	5,27	5,20	5,22	5,18	5,34	5,37	5,36	5,21	5,11
Średnia cena targowiskowa cieląt 60-100 kg w zł/kg wagi żywej	11,58	12,15	11,93	11,72	11,25	11,70	11,57	11,71	11,88
Cena sprzedaży w zakładach mięsnych w zł/tonę:									
Ćwierci z buhajów do 2 lat	13 948	13 690	13 731	13 526	13 592	13 770	13 957	13 837	13 515
Ćwierci z krów rzeźnych	11 488	11 302	11 384	11 617	11 872	11 456	11 456	11 138	11 820
Średnia cena rynkowa w EUR/100 kg tuszy schłodzonej:									
UE-27	383,3	383,81	380,91	379,87	382,40	392,02	393,82	393,8	394,8
Polska	343,4	325,75	321,70	302,33	309,36	338,24	350,44	341,6	330,4

Źródło: Na podstawie tygodniowych informacji Departamentu Wspólnej Organizacji Rynków.

Do końca września 2012 r. ceny skupu żywca wieprzowego na polskim rynku systematycznie rosły, podobnie jak w całej Unii Europejskiej. We wrześniu średnia cena skupu wyniosła 5,91 zł/kg i była wyższa niż w sierpniu o 3,1% i o 18% wyższa niż we wrześniu 2011 r. W końcu września średnia cena skupu wynosiła 6 zł/kg. W I połowie października poziom cen skupu był rekordowo wysoki i wynosił 6,07 zł/kg. Jednakże pod koniec miesiąca ceny nieoczekiwanie załamały i średnia cena skupu w październiku wyniosła 5,93 zł/kg i była tylko nieznacznie wyższa niż we wrześniu i o 16,8% wyższa niż rok wcześniej.

Dane meldunkowe (Zintegrowany System Rolniczej Informacji Rynkowej MRiRW) wskazują, że średnia cena skupu trzody w listopadzie może wynieść około 5,70 zł/kg i być wyższa aniżeli w październiku o mniej więcej 4% i tylko o około 10% przekraczać poziom ubiegłoroczny. W świetle tegorocznego i ubiegłorocznego rozwoju cen, załamanie to jest zaskakujące, a z punktu widzenia chowu trzody chlewniej niepożądane. Ceny pasz w tym okresie nie spadły, a wzrosły, co pogarsza i tak już niekorzystną opłacalność chowu.

Początek załamania cen w Unii Europejskiej wystąpił także nieoczekiwanie. We wrześniu przeciętna cena trzody klasy E wyniosła w UE-27 190 EUR/100 kg wagi poubojowej i była o 5,8% wyższa niż w sierpniu i o 23% wyższa niż we wrześniu 2011 r. W październiku i w listopadzie obniżyła się odpowiednio do 189 i 181 EUR/100 kg. Ceny te były niższe niż we wrześniu o 1% i 5%, a w stosunku do odpowiednich miesięcy ubiegłego roku były wyższe o 21% i 13%. Sukcesywnie zmniejszająca się stopa wzrostu cen żywca wieprzowego w stosunku do roku ubiegłego wskazuje, że w grudniu cena trzody w Unii Europejskiej może być niższa niż w listopadzie.

Spadek cen wystąpił także w Niemczech. We wrześniu przeciętna cena trzody klasy E wynosi 195 EUR/100 kg wagi poubojowej i była o 6,2% wyższa niż w sierpniu i o 23% wyższa niż we wrześniu 2011 r., a w październiku i w listopadzie spadła odpowiednio do 193 i 186 EUR/100 kg. Spadek cen w Niemczech był podobny, jak w całej Unii (o 1% i 5%), ale podobnie jak jego wzrost w stosunku do odpowiednich miesięcy ub. roku (o 21%

Jan Małkowski

**Danuta
Zawadzka**

13%). Nieco inaczej spadek cen przebiegał w Danii, w której ceny obniżyły się dopiero w listopadzie. Przeciętna cena w listopadzie wyniosła w tym kraju 169,90 EUR/100 kg i była o 1% niższa niż we wrześniu i o 3% niższa niż w październiku. W stosunku do listopada 2011 r. była ona o 14% wyższa.

Przyczyny spadku cen w Unii Europejskiej są złożone, ale najważniejszą spośród nich wydaje się być spadek eksportu do krajów trzecich. W okresie od stycznia do września eksport żywca i mięsa wieprzowego z UE-27 do krajów trzecich wyniósł 2 417 tys. ton i był o 1,7% mniejszy niż w tym samym okresie ubiegłego roku. Jednakże, we wrześniu spadek ten wyniósł 21% (177 tys. ton, wobec 222 tys. ton we wrześniu 2011 r.). Spadek eksportu dotyczył wszystkich dużych producentów wieprzowiny. I tak we wrześniu w skali roku wyniósł on w Danii 30%, w Niemczech 25%, w Hiszpanii 21%, a w Polsce 40%. Spadek eksportu dotyczył wszystkich najważniejszych kierunków, a mianowicie Rosji (8%), Hong Kongu (31%), Korei Południowej (31%), Japonii (2%) i Australii (6%). U podstaw tej sytuacji leży umocnienie się euro wobec dolara amerykańskiego. Powoduje to, że ceny wieprzowiny w Unii Europejskiej są znacznie wyższe od cen wyrażonych w euro w USA, Kanadzie czy Brazylii. Wieprzowina europejska stała się więc niekonkurencyjna wobec wieprzowiny pochodzącej od innych eksporterów.

Tab. 1. Skup trzody i handel zagraniczny wieprzowiną

Lata i miesiące	Skup trzody ^a		Eksport mięsa, podrobów i przetworów ^{c,d}		Import mięsa, podrobów i przetworów ^{c,d}		Saldo handlu zagranicznego tys. ton
	tys. ton	wskaźniki zmian ^b	tys. ton	Wskaźniki zmian ^b	tys. ton	wskaźniki zmian ^b	
2010 I-VI	984,0	113,2	196,7	115,0	284,7	97,7	-88,0
2010 I-XII	2001,0	113,2	460,3	136,7	601,9	97,9	-141,6
2011 I	119,2	123,8	39,6	195,1	42,9	107,8	-3,3
II	117,7	128,5	46,9	159,5	42,7	110,6	4,2
III	132,2	108,3	49,7	135,4	47,0	80,1	2,7
IV	123,2	127,6	44,0	129,8	47,0	130,4	-3,0
V	114,2	106,8	47,5	116,1	46,9	112,5	0,6
VI	108,8	101,3	46,7	106,6	48,6	112,5	-1,9
I-VI	962,0	97,8	241,2	122,6	303,1	106,5	-61,9
VII	109,9	106,1	43,3	97,7	53,0	122,1	-9,7
VIII	115,6	109,6	51,4	117,6	59,2	121,1	-7,8
IX	111,2	95,8	52,4	108,9	55,8	108,8	-3,4
X	118,1	96,9	54,9	105,8	54,0	113,0	0,9
XI	117,2	93,9	51,8	106,1	54,7	121,3	-2,9
XII	113,9	88,9	45,2	103,2	56,5	132,3	-11,3
I-XII	1913,0	95,6	503,2	109,3	668,6	111,1	-165,3
2012 I	90,2	75,7	44,1	110,4	44,7	104,2	-0,6
II	87,3	74,1	50,9	108,5	44,5	104,2	6,4
III	96,2	72,8	54,7	110,1	58,3	124,0	-3,6
IV	86,4	70,1	49,5	112,5	42,7	90,9	6,8
V	93,5	81,9	50,4	106,1	46,9	100,0	3,5
VI	82,5	75,8	47,4	101,5	51,6	106,2	-4,2
VII	82,3	74,9	55,5	128,2	52,2	98,5	3,3
VIII	85,4	73,8	60,1	116,9	59,2	100,0	0,9
IX	81,1	72,9	55,3	105,5	49,0	87,8	6,3
X	97,4	82,6	x	x	x	x	x

^a miesięczny skup nie jest pełny, gdyż nie obejmuje skupu realizowanego przez małe jednostki, w przeciwieństwie do okresów rocznych i półrocznych, ^b analogiczny okres poprzedniego roku= 100, ^c w wadze produktu, ^d dane miesięczne eksportu i importu nie są pełne, gdyż nie obejmują żywych zwierząt, niektórych przetworów i podrobów, dane półroczne i roczne przeliczone są na wagę mięsa. Źródło: Dane GUS, CIHZ, CAAC i przeliczenia własne.

Tab. 2. Ceny żywca wieprzowego, mieszanki T-2, Prowitu i prosiąt

Lata i miesiące	Cena skupu trzody w zł/kg wagi żywej	Relacje cen trzody do targowiskowych cen:		Cena mieszanki T-2 w zł/dt	Relacja cen trzoda: mieszanka T-2	Cena Prowitu w zł/dt	Relacja cen trzoda: Prowit	Cena prosiąt w zł/szt.
		żyta	jęczmienia					
2011 IV	4,47	5,6	4,8	128,55	3,5	226,72	2,0	114
V	4,41	5,4	4,6	130,48	3,4	227,27	1,9	119
VI	4,57	5,6	4,9	132,81	3,4	227,26	2,0	113
VII	4,77	5,9	5,1	134,42	3,6	227,02	2,1	123
VIII	4,76	6,1	5,4	134,64	3,5	226,95	2,1	126
IX	5,01	6,4	6,1	133,32	3,8	226,50	2,2	130
X	5,08	6,4	6,2	133,52	3,8	227,47	2,2	133
XI	5,20	6,6	6,4	133,18	3,9	228,62	2,3	138
XII	5,57	7,1	6,8	132,90	4,2	228,79	2,4	152
2012 I	5,19	6,6	6,2	133,01	3,9	229,74	2,3	158
II	5,34	6,5	6,3	133,70	4,0	231,61	2,3	160
III	5,20	6,3	5,9	134,32	3,9	232,85	2,2	171
IV	5,29	6,3	5,7	136,32	3,9	237,71	2,2	177
V	5,36	6,3	5,9	140,50	3,8	241,42	2,2	177
VI	5,62	6,7	6,1	143,74	3,9	246,02	2,3	171
VII	5,54	6,9	6,3	145,42	3,8	251,05	2,2	170
VIII	5,69	7,3	6,6	148,20	3,8	258,00	2,2	173
IX	5,91	7,4	6,8	151,30	3,9	266,85	2,2	180
X	5,93	7,4	6,8	152,05	3,9	272,05	2,2	184

Źródło: Dane GUS i przeliczenia własne.

Tab. 3. Ceny producenta, zbytu i ceny detaliczne wieprzowiny w Polsce (w zł/kg)

Lata i miesiące	Cena skupu za wagę poubojową schłodzoną	Ceny zbytu			Ceny detaliczne			Cena detaliczna w % cen zbytu		
		schabu środk. z/k	szynki gotowanej	kielbasy toruńskiej	schabu środk. z/k	szynki gotowanej	kielbasy toruńskiej	schabu środk. z/k	szynki gotowanej	kielbasy toruńskiej
2011 I	4,86	11,99	17,56	10,74	13,92	21,64	14,09	116,1	123,2	131,2
II	5,18	11,93	17,58	10,62	13,57	21,48	14,01	113,7	122,2	131,9
III	5,55	12,09	17,85	10,67	13,73	21,79	14,07	113,6	122,1	131,9
IV	5,86	12,60	18,00	10,79	14,04	21,92	14,06	111,4	121,8	130,3
V	5,78	12,64	18,17	10,90	14,46	21,96	14,27	114,4	120,9	130,9
VI	5,99	12,71	18,25	10,95	14,35	22,07	14,33	112,9	120,9	130,9
VII	6,25	12,83	18,39	11,13	14,54	22,36	14,34	113,3	121,6	128,8
VIII	6,24	12,84	18,55	11,14	14,64	22,26	14,25	114,0	120,0	127,9
IX	6,57	13,06	18,65	11,30	14,73	22,39	14,49	112,8	120,1	128,2
X	6,66	13,18	18,84	11,43	14,91	22,59	14,61	113,1	119,9	127,8
XI	6,82	13,49	19,07	11,53	15,01	22,76	14,81	111,3	119,3	128,4
XII	7,31	14,01	19,42	11,79	15,34	22,95	15,16	109,5	118,2	128,6
2012 I	6,82	13,93	19,37	11,81	15,51	22,94	15,35	111,3	118,4	130,0
II	7,02	13,85	19,52	12,10	15,39	23,01	15,42	111,1	117,9	127,4
III	6,84	13,85	19,59	12,18	15,20	23,13	15,42	109,7	118,1	126,6
IV	6,96	13,84	19,64	12,26	15,27	23,15	15,33	110,3	117,9	125,0
V	7,05	13,86	19,61	12,29	15,21	23,35	15,38	109,7	119,1	125,1
VI	7,39	14,11	19,78	12,36	15,61	23,43	15,44	110,6	118,5	124,9
VII	7,26	14,10	19,77	12,42	15,60	23,55	15,67	110,6	119,1	126,2
VIII	7,45	14,20	19,92	12,51	15,60	23,41	15,67	109,9	117,5	125,3
IX	7,74	14,44	20,00	12,68	16,02	23,67	15,72	110,9	118,4	124,0
X	7,77	14,52	20,13	12,73	16,09	23,73	15,95	110,8	117,9	125,3

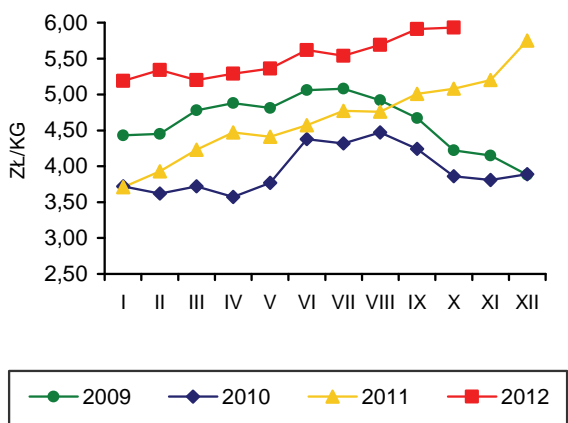
Źródło: Dane GUS i przeliczenia własne.

Tab. 4. Rynkowe ceny trzody w Unii Europejskiej (EUR/100 kg wagi poubojowej)

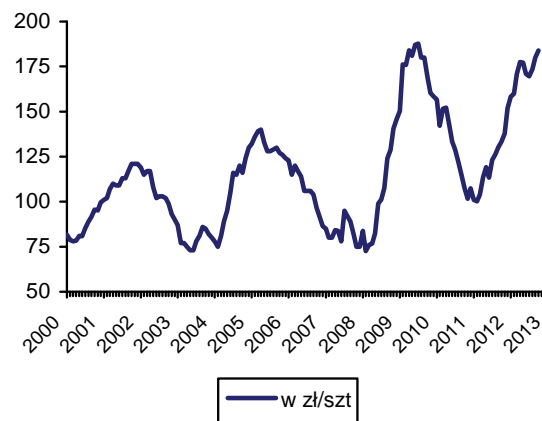
Lata i miesiące	UE-27	Polska	Niemcy	Dania	Ceny w Polsce w % cen w:		
					UE-27	Niemczech	Danii
2010 X	137,91	132,70	141,02	126,20	96,2	94,1	105,2
XI	137,39	131,23	144,62	126,23	95,5	90,7	104,0
XII	139,44	133,66	149,40	126,26	95,9	89,5	105,9
2011 I	135,31	131,82	130,49	123,70	97,4	101,0	106,6
II	144,04	137,73	144,77	128,28	95,6	95,1	107,4
III	149,09	142,80	151,19	134,02	95,8	94,5	106,6
IV	154,51	152,43	159,49	138,05	98,7	95,6	110,4
V	157,03	152,92	160,30	141,56	97,4	95,4	108,0
VI	155,57	156,08	159,63	140,44	100,3	97,8	111,1
VII	157,03	158,44	160,83	141,49	100,9	98,5	112,0
VIII	155,71	154,28	158,10	139,64	99,1	97,6	110,5
IX	154,84	153,55	158,10	139,12	99,2	97,1	110,4
X	155,93	155,69	158,03	142,90	99,8	98,5	109,0
XI	159,80	156,67	164,83	148,55	98,0	95,0	105,5
XII	159,34	165,10	162,94	149,21	103,6	101,3	110,6
2012 I	151,41	155,14	154,45	139,84	102,5	100,4	110,9
II	157,99	166,28	162,29	141,36	105,2	102,5	117,6
III	161,60	165,19	164,85	143,25	102,2	100,2	115,1
IV	163,48	167,16	170,95	147,23	102,3	97,8	113,5
V	162,85	165,65	168,93	151,48	101,7	98,1	109,4
VI	167,88	174,21	168,91	157,44	103,8	103,1	110,7
VII	168,92	174,81	165,34	158,97	103,5	105,7	110,0
VIII	179,63	184,55	183,60	164,11	102,7	100,5	112,5
IX	190,05	191,61	194,99	172,29	100,8	98,3	111,2
X	189,09	193,27	193,21	175,62	102,2	100,0	110,1
XI	181,00	184,10	186,10	169,90	101,7	98,9	108,4

Źródło: Dane Komisji Europejskiej.

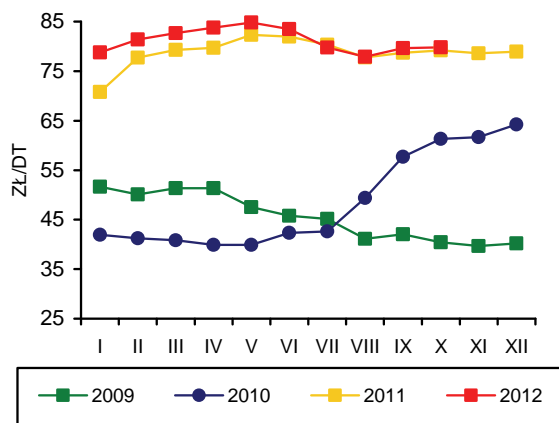
Rys. 1. Ceny skupu żywca wieprzowego w Polsce

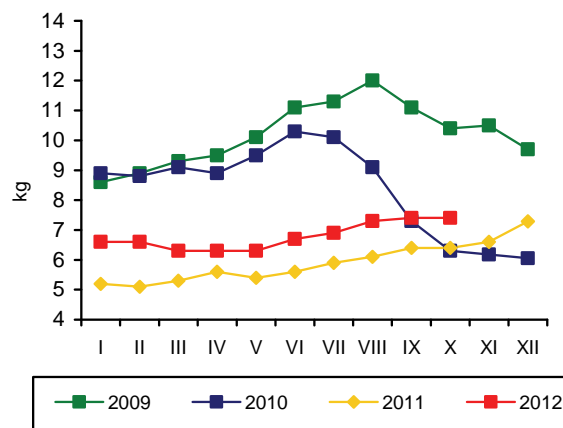
Rys. 2. Miesięczne ceny prosiąt w Polsce

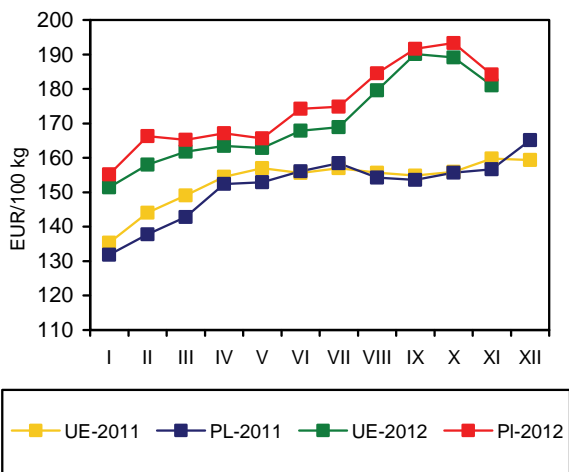
Rys. 3. Targowiskowe ceny żyta w Polsce

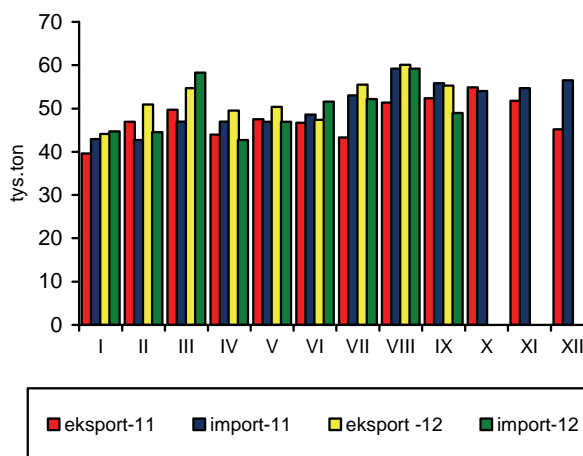
Rys. 4. Ceny żywca wieprzowego wyrażone w kg żyta w Polsce

Rys. 5. Przeciętne ceny trzody klasy E w UE (EUR/100 kg wagi poubojowej)

Rys. 6. Polski handel zagraniczny wieprzowiną

Źródło: GUS, CIHZ, CAAC, Komisja Europejska oraz przeliczenia własne.

W październiku w zakładach przemysłu drobiarskiego zatrudniających co najmniej 50 pracowników wyprodukowano 156 tys. t mięsa, tj. o 16,4% więcej niż w poprzednim miesiącu oraz o 21,9% więcej niż w analogicznym miesiącu przed rokiem. W ciągu 10 miesięcy 2012 r. przemysłowa produkcja mięsa drobiowego wyniosła 1352 tys. t i była o 18,4% większa niż w tym samym okresie roku 2011 (tab. 1).

Utrzymuje się wysoka dynamika eksportu mięsa drobiowego. We wrześniu wyeksportowano ponad 46,2 tys. ton drobiu, a więc o około 1/5 więcej niż w poprzednim miesiącu, a także w październiku 2011 r. Od początku roku do końca września z kraju wywieziono łącznie ponad 366,7 tys. t mięsa drobiowego i jego przetworów tj. o 16,8% więcej niż w ciągu trzech kwartałów 2011 r. (tab. 2). Stanowiło to ponad 27% przemysłowej produkcji drobiu. Wysoki udział eksportu w zagospodarowaniu produkcji krajowej ma swą przyczynę w ograniczonej chłonności rynku krajowego i możliwości realizowania wyższych cenach za granicą niż na rynku krajowym.

Przywóz mięsa drobiowego z zagranicy zmalał w analizowanym miesiącu do niespełna 3 tys. t i był o 43% mniejszy w porównaniu z sierpniem br., ale o 8,4% większy niż we wrześniu 2011 r. Łącznie od początku roku do końca września do kraju przywieziono ponad 28,9 tys. t drobiu, tj. o 13,9% więcej niż w analogicznym okresie przed rokiem.

Ilościowa nadwyżka eksportu nad importem wzrosła więc w ciągu pierwszych trzech kwartałów 2012 r. do 337,8 tys. t, wobec 288,7 tys. t w analogicznym okresie 2011 r. Saldo handlu zagranicznego mięsem drobiowym w wyrażeniu wartościowym wyniosło 663,1 mln EUR i było o ponad 11 % większe niż przed rokiem.

W październiku ceny skupu kurcząt brojlerów spadły o 3,2%, a w listopadzie o kolejne 2,9% (do 3,76 zł/kg żywca) i w porównaniu z najwyższą ceną z lipca w 2012 r. (4,14 zł/kg żywca) były niższe o 9,2% oraz zbliżone do cen z października i listopada 2011 r. (tab. 3). W tym czasie ceny pełnoporcjowych pasz dla kurcząt stopniowo rosły i w październiku 2012 r. były o ponad 17% wyższe niż przed rokiem. Zadowolająca

opłacalność produkcji kurcząt w końcu 2011 r. i w pierwszej połowie 2012 r. skutkowałą znacznym wzrostem produkcji i wysokim skupem, oraz spadkiem cen kurcząt. Zatem opłacalność fermowego chowu mierzona relacjami cen kurcząt do pasz zmalała z 2,9 -3,0 we wrześniu i październiku 2011 r. do około 2,5 we wrześniu i październiku 2012 r. Na poziomie zbytu w listopadzie tendencja spadkowa uległa odwróceniu i ceny tuszek kurcząt wzrosły o 4,5%. Tym samym powróciły do poziomu wrześniowego (6,88 zł/kg).

Na rynku indyków tendencje były odwrotne cena skupu w październiku i w listopadzie wzrosła odpowiednio o 4,0% i 2,9% do 5,67 zł/kg żywca, a na poziomie zbytu odpowiednio o 0,6% i 3,1% do 8,64 zł/kg tuszki . W porównaniu z listopadem 2011 r. ceny były jednak nadal niższe o 5,6-5,7% (tab. 4).

Na poziomie detalu spadkowe tendencje cen kurcząt utrzymują się od lipca i w październiku tuszka kurczęcia kosztowała 7,60 zł/kg. Tym samym powróciła do poziomu z maja br. oraz września 2011 r. Brojlery kurze wygrywają konkurencję cenową z innymi gatunkami mięsa, zwłaszcza w konfrontacji z rosnącymi cenami wieprzowiny i wotowiny .

Wzrost cen zbytu, przy jednoczesnych spadkach cen surowca umożliwi poprawę kondycji finansowej przemysłu drobiarskiego.

Spadkom cen kurcząt w Polsce towarzyszyły podwyżki cen w większości krajów Unii Europejskiej, wzrosła więc konkurencyjność cenowo-kosztowa polskiego drobiarstwa. W październiku przeciętne ceny zbytu kurcząt polskich wyrażone w euro (137,8 euro/kg) były o 30,5% niższe niż średnio w Unii Europejskiej (198,1 euro/kg). We wrześniu różnica ta wynosiła 27%. W porównaniu z czołowymi producentami unijnymi (Niemcy, Francja, Holandia, Węgry, Czechy, Hiszpania) ceny te w Polsce były niższe o 27-45% (tab. 5).

**Grzegorz
Dybowski**

Tab. 1. Przemysłowa produkcja mięsa drobiowego w zakładach o zatrudnieniu powyżej 50 osób (tys. ton)

Wyszczególnienie	2008	2009	2010	2011	2012
I	108	95,2	96,4	111,0	133,0
II	92,9	85,8	96,5	101,0	122,0
III	95,1	98,1	118,0	110,0	136,0
IV	105,0	99,0	101,0	116,0	126,0
V	99,1	97,0	139,0	116,0	137,0
VI	94,2	101,5	112,0	118,0	137,0
VII	105	107,0	116,0	112,0	132,0
VIII	96	101,0	112,0	114,0	139,0
IX	101	105,0	119,0	116,0	134,0
X	108	113,0	125,0	128,0	156,0
XI	93	105,0	123,0	127,0	
XII	97,7	107,0	122,0	127,0	
RAZEM	1195	1217,0	1368,0	1396,0	

Źródło: Dane GUS.

Tab. 2. Handel zagraniczny mięsem drobiowym (tony)

Wyszczególnienie	Import		Eksport	
	2011	2012	2011	2012
I	2221	2543	33708	39908
II	2310	2929	33677	40742
III	3741	3530	34491	43240
IV	2443	3196	31698	37831
V	2514	3227	35373	41393
VI	1364	2605	37292	39749
VII	1875	2667	35162	38994
VIII	3242	5250	33732	38595
IX	2764	2995	38927	46258
X	2927		42285	
XI	3345		40861	
XII	2385		35822	
RAZEM	31131		433028	

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych CAAC.

Tab. 3. Ceny na rynku kurcząt brojlerów

Miesiące	Mieszanka dla kurcząt brojlerów pełnoporcjowa grower/finisz (zł/tonę)		Żywiec (skup) (zł/kg) ^a		Tuszka (zbyt) patroszona, z szyją (zł/kg) ^{a, b}		Tuszka (detal) (zł/kg)	
	2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012
I	1276	1312	3,22	3,48	4,73	6,40	6,61	7,08
II	1356	1339	3,43	3,78	5,38	6,56	6,61	7,42
III	1373	1339	3,86	3,77	6,02	6,57	7,59	7,49
IV	1385	1386	3,92	3,79	6,16	6,61	7,62	7,52
V	1409	1438	3,54	3,84	4,90	6,61	7,39	7,60
VI	1422	1469	3,55	4,01	5,39	6,91	6,92	8,01
VII	1391	1508	3,71	4,14	5,91	7,15	6,88	7,89
VIII	1369	1493	3,90	4,07	6,16	7,13	7,52	7,85
IX	1337	1574	4,00	4,00	6,20	6,89	7,61	7,81
X	1327	1554	3,84	3,87	6,76	6,58	7,63	7,60
XI	1310		3,74	3,76	6,64	6,88	7,52	
XII	1302		3,62		6,52		7,12	

^a trzeci tydzień każdego miesiąca, ^b konfekcjonowane

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS, KR-D-IG i MRiRW.

Tab. 4. Ceny na rynku indyków brojlerów

Wyszczególnienie	Mieszanki pełnoporcjowe grower/finisz (zł/szt.)		Żywiec (skup) – indory (zł/kg) ^a		Tuszka (zbyt), (zł/kg) ^a	
	2011	2012	2011	2012	2011	2012
I	1363	1387	4,93	5,86	7,17	9,01
II	1402	1400	5,18	5,71	7,16	8,90
III	1438	1414	5,28	5,67	7,78	8,54
IV	1454	1446	5,71	5,43	9,15	8,94
V	1466	1502	5,87	5,37	8,39	8,83
VI	1505	1546	6,20	5,45	8,49	8,84
VII	1516	1583	6,09	5,51	8,68	8,68
VIII	1478	1636	6,07	5,38	8,82	8,35
IX	1438	1635	5,82	5,30	9,09	8,33
X	1411	1628	5,94	5,51	8,96	8,38
XI	1400		6,01	5,67	9,15	8,64
XII	1383		6,03		9,29	

^a trzeci tydzień każdego miesiąca, ^b świeże i schłodzone, Polska+ UE

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i MRiRW.

Tab. 5. Ceny sprzedaży mięsa kurcząt w wybranych krajach UE (EUR/100 kg)

Wyszczególnienie	Polska	Niemcy	Czechy	Węgry	Francja	Holandia	Hiszpania	UE
2010 I	112,42	241,55	168,53	174,43	191,61	138,55	133,51	159,24
II	112,40	241,50	168,50	174,40	191,60	138,50	133,50	158,70
III	120,50	240,00	169,40	171,10	177,00	145,00	135,50	156,20
IV	127,10	240,00	167,10	171,00	175,00	156,30	147,20	161,70
V	125,50	241,30	165,90	171,90	175,80	160,00	148,60	163,70
VI	126,90	242,90	165,20	165,20	189,30	167,00	130,30	162,60
VII	133,10	243,80	166,10	165,00	195,00	171,00	134,80	167,30
VIII	129,20	244,60	167,90	165,30	195,00	182,80	157,40	171,90
IX	140,50	245,20	174,30	167,10	195,20	186,20	169,10	176,20
X	134,20	249,70	174,60	166,1	203,80	190,00	182,80	178,70
XI	116,10	250,00	178,50	171,30	205,00	184,20	189,00	176,60
XII	112,70	249,80	175,40	167,30	210,00	181,00	168,30	175,70
2011 I	126,20	250,00	182,00	167,30	216,60	178,90	160,50	176,40
II	137,20	249,00	182,50	168,70	220,00	182,00	165,00	179,30
III	149,10	250,40	180,40	170,30	220,00	187,10	166,10	181,60
IV	154,10	252,60	183,70	175,50	220,00	195,10	171,50	185,57
V	135,60	254,50	179,40	173,50	223,70	196,80	184,00	188,14
VI	134,10	256,60	182,10	178,40	225,00	190,20	191,50	188,29
VII	138,80	256,30	180,10	175,50	225,00	183,60	197,40	189,07
VIII	148,00	256,00	179,40	170,70	225,00	189,30	199,60	193,50
IX	141,90	256,00	180,80	162,00	225,00	193,00	201,50	192,00
X	135,10	256,00	177,50	152,50	225,00	197,70	192,90	189,60
XI	126,20	255,90	170,80	142,10	225,00	198,00	186,20	187,00
XII	119,30	255,00	170,80	144,40	225,00	198,00	178,20	186,10
2012 I	121,90	253,30	168,80	144,20	225,00	182,40	181,30	182,90
II	140,50	251,30	172,20	152,70	225,00	185,40	177,30	184,10
III	139,30	251,00	175,10	152,80	225,00	195,20	182,10	185,70
IV	139,20	251,00	172,40	155,50	225,00	199,10	183,60	185,30
V	141,20	252,60	171,40	157,50	225,00	200,60	185,00	191,00
VI	147,30	251,70	169,90	158,10	225,00	199,30	183,40	191,60
VII	148,60	249,10	181,60	160,20	225,00	198,50	183,40	193,20
VIII	148,30	247,50	191,90	165,30	225,00	199,70	194,00	196,40
IX	144,30	248,70	201,60	167,30	228,50	207,40	192,50	196,40
X	137,8	251,5	202,2	172,60	230,00	207,20	189,00	198,10

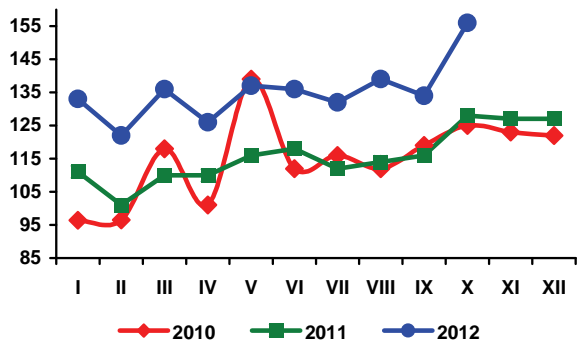
Źródło: Dane MRiRW.

Tab. 6. Spożycie mięsa drobiowego i wędlin drobiowych wg budżetów rodzinnych (w kg/1 mieszkańca miesięcznie)

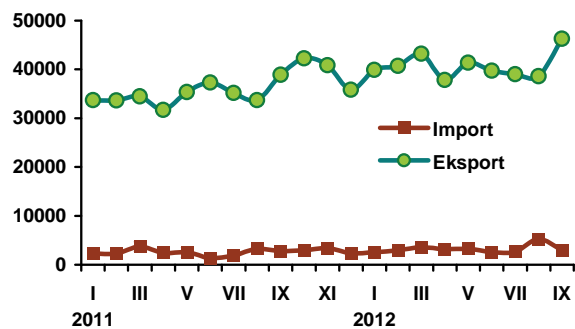
Kwartał	Mięso drobiowe			Wędliny drobiowe		
	2010	2011	2012	2010	2011	2012
I	1,50	1,45	1,50	0,21	0,21	0,21
II	1,50	1,50	1,48	0,21	0,20	0,20
III	1,49	1,51		0,23	0,21	
IV	1,63	1,58		0,22	0,20	

Źródło: Dane GUS.

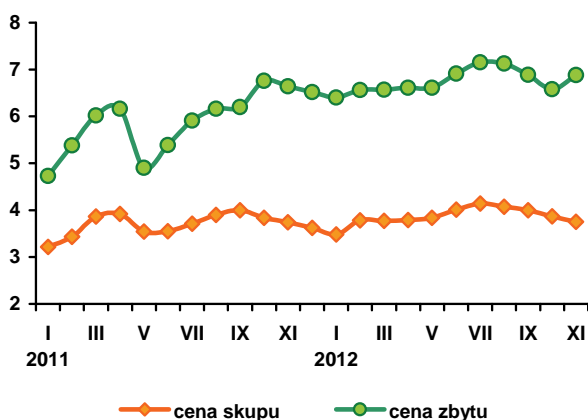
Rys. 1. Przemysłowa produkcja mięsa drobiowego w zakładach o zatrudnieniu pow. 50 osób (tys. ton)

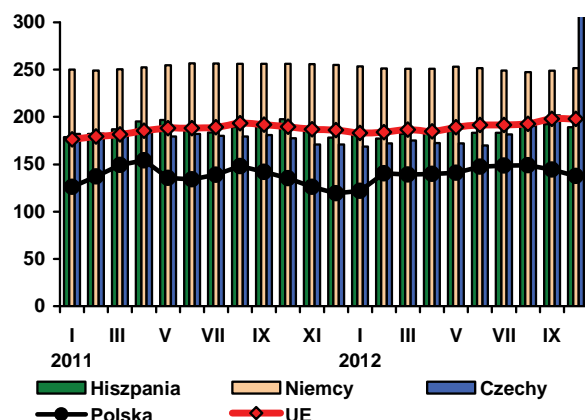
Rys. 2. Handel zagraniczny mięsem drobiowym (tony)

Rys. 3. Ceny skupu brojlerów kurcząt i ceny zbytu tuszek kurcząt średnio w Polsce w zł/kg

Rys. 4. Ceny zbytu tuszek kurcząt w wybranych krajach UE, w EUR/100 kg

Źródło: Dane GUS, MRiRW i CAAC.

W listopadzie 2012 roku jaja spożywcze nadal drożały, z wyjątkiem jaj najmniejszych. Średnia cena sprzedaży jaj świeżych wszystkich klas wagowych wzrosła o 1% (do 42 zł za 100 sztuk) wobec 4% wzrostu w poprzednim miesiącu. Najbardziej w porównaniu do października br. podrożały jaja duże klasy XL (prawie o 6%), którą w ostatnich miesiącach cechował powolny wzrost cen, a także klasy L (o ponad 3%). Jaja klasy M były wyższe tylko o 0,7%, a jaja klasy S, po dużym wzroście w poprzednim miesiącu, potaniały o ok. 9%. Poziom cen jaj wszystkich klas wagowych był znacząco wyższy niż w listopadzie 2011 r. Ceny jaj klasy XL i M były o 31-32% wyższe niż w analogicznym okresie ub., jaja klasy L i S odpowiednio o 27% i 25%.

Ceny jaj do przetwórstwa w listopadzie br. staniały o 2,7%, po wcześniejszych podwyżkach w październiku i we wrześniu

i w trzecim tygodniu listopada wynosiły 4702 zł za tonę. Ceny tych jaj charakteryzują się dużą zmiennością, a ich poziom w br. jest wyższy niż przed rokiem na skutek utrzymującego się popytu na przetwory z jaj. W UE spożycie jaj na jednego mieszkańca spada, natomiast rośnie zużycie przetworów z jaj. W rezultacie ogólne spożycie jaj i ich przetworów maleje i może być o 1,4% mniejsze niż w 2011 roku.

W UE ceny sprzedaży jaj z chowu klatkowego wzrosły w listopadzie br. średnio o 0,6% (do 162,5 EUR/100kg klasy M i L). Natomiast w Polsce, wyrażone w EUR, podrożały o 1% i były zbliżone do średniego poziomu w UE. Warto dodać, że od kilku miesięcy ceny jaj z chowu klatkowego rosną szybciej od cen przeciętnych.

W październiku br. ceny mieszanki pełnoporcjowej dla kur niosek (stado towarowe) podrożały średnio o 0,9%, w tym w regionie wschodnim o 0,5%, a w regionie zachodnim kraju o 1,3%. Wzrost cen sprzedaży jaj wynosił wówczas 4%, co wskazuje na utrzymującą się wysoką opłacalność produkcji jaj.

Według wstępnych danych CAAC, w ciągu dziewięciu miesięcy 2012 roku eksport jaj zwiększył się o prawie 12% (do 146,7 tys. ton) w porównaniu do roku poprzedniego, w tym we wrześniu br.

wyniósł 19,9 tys. ton i był ponad dwukrotnie większy niż przed rokiem. Wzrosła sprzedaż jaj do Niemiec, Holandii, Francji i Włoch. Natomiast import zmalał o ok 44%. Rośnie również eksport przetworów z jaj. W miesiącach styczeń–wrzesień wynosił on 16,3 tys. ton i był o ok. 50% większy niż w poprzednim roku, a ich import zmalał o 33% (do 4,6 tys. ton).

Tab. 1. Handel zagraniczny jajami i przetworami z jaj (tony)

Miesiące	Jaja świeże				Przetwory z jaj			
	Import		Eksport		Import		Eksport	
	2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012
I	2226	1571	15106	18195	444	619	1271	1261
II	1903	1246	13301	18120	851	687	1261	1465
III	1586	1185	16468	12925	1008	615	1341	2379
IV	1586	928	14814	16876	900	344	1053	1516
V	1317	1069	16342	18066	772	501	1063	1941
VI	1242	1185	14182	16018	1025	503	1042	1996
VII	2532	1246	12765	15956	970	325	1148	1906
VIII	1171	1162	19881	13639	1090	570	1356	1858
IX	1470	867	8623	19953	735	443	1259	2007
X	1740		10861		822		1360	
XI	2200		16276		974		1543	
XII	2055		15384		651		1140	
RAZEM	19028		174103		10242		14837	

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych CAAC.

Tab. 2. Ceny sprzedaży jaj klasy A w zakładach pakujących (zł/100 szt.)^a

Miesiące	XL		L		M		S	
	2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012
I	38,30	44,00	29,00	35,60	24,00	34,20	19,00	26,10
II	37,70	47,80	28,20	40,20	24,40	36,60	19,50	30,60
III	36,20	70,00	27,80	60,70	24,60	56,40	19,40	49,30
IV	35,40	63,70	25,90	51,40	23,80	49,80	18,40	43,60
V	35,40	50,60	25,90	39,50	21,80	38,40	17,40	31,30
VI	37,10	50,40	25,90	37,40	22,40	35,30	17,90	27,10
VII	41,40	50,20	31,00	38,00	25,20	35,40	21,60	27,00
VIII	39,90	51,10	30,20	37,70	25,40	34,90	20,10	26,10
IX	39,30	52,60	28,50	39,30	26,60	38,30	21,50	29,60
X	39,40	52,20	31,80	41,30	26,30	39,80	20,50	32,70
XI	42,10	55,20	33,60	42,80	30,30	40,10	23,90	29,80
XII	43,50		33,90		31,40		25,90	

^a trzeci tydzień każdego miesiąca

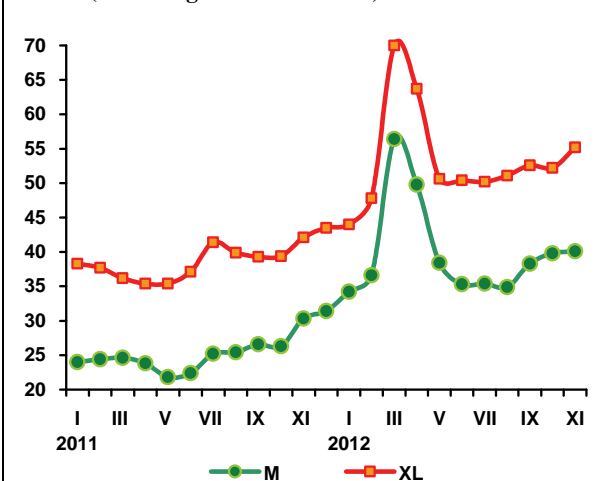
Źródło: Dane MRiRW.

Tab. 3. Ceny sprzedaży jaj w Polsce i innych krajach (średnio klasy L i M), (EUR/100 kg)

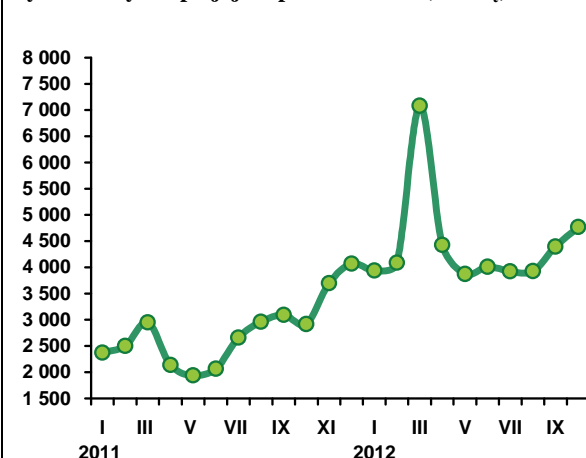
Miesiące	Polska	Czechy	Niemcy	Francja	Holandia	UE
2009 VII	111,54	101,55	93,44	100,11	66,00	111,43
VIII	114,99	101,19	93,44	96,22	69,73	111,69
IX	120,05	100,31	93,44	104,69	75,00	115,35
X	124,47	104,39	124,48	107,57	80,84	117,93
XI	133,48	111,12	134,62	119,66	87,18	122,58
XII	139,67	114,73	213,77	130,65	100,03	133,60
2010 I	137,21	113,02	213,77	122,81	98,71	137,90
II	140,02	116,42	161,63	116,46	104,00	132,21
III	151,64	118,85	194,74	127,96	113,50	142,89
IV	144,50	116,41	122,77	114,75	94,30	123,16
V	123,31	101,58	98,26	98,01	76,70	108,58
VI	112,49	97,32	105,84	89,95	67,67	104,48
VII	113,21	92,36	87,04	75,11	49,40	95,59
VIII	112,97	90,80	103,23	74,88	55,66	100,17
IX	114,90	97,98	106,32	96,42	66,10	107,79
X	113,14	98,25	90,86	79,92	58,42	101,88
XI	112,21	94,80	96,95	77,15	57,23	102,16
XII	110,82	90,65	113,90	87,31	59,69	105,54
2011 I	115,01	90,50	91,61	85,51	54,35	102,91
II	117,90	93,61	98,74	84,65	63,93	105,93
III	108,50	93,50	112,52	93,16	76,35	111,37
IV	102,28	80,41	80,16	85,45	53,94	98,91
V	102,04	78,36	87,94	93,91	58,47	101,11
VI	102,04	78,36	87,94	93,91	58,47	101,11
VII	114,07	81,27	101,25	116,82	73,83	111,44
VIII	113,68	96,87	109,96	121,54	84,65	117,75
IX	109,24	106,39	105,10	113,54	83,77	115,77
X	112,91	102,76	104,73	99,99	82,06	113,33
XI	118,47	104,73	122,93	114,01	92,40	123,08
XII	119,26	107,88	138,02	137,55	109,48	133,79
2012 I	128,89	116,84	131,92	149,59	125,03	140,46
II	154,00	134,81	163,63	157,69	136,28	153,60
III	221,41	213,58	227,54	209,31	194,26	195,43
IV	194,43	181,50	168,66	187,38	150,77	177,12
V	150,80	138,97	150,67	158,76	134,42	158,98
VI	142,29	124,31	138,20	139,97	124,73	151,66
VII	147,41	123,25	131,07	132,55	122,90	148,26
VIII	147,56	124,38	130,99	134,02	117,94	149,63
IX	154,31	130,54	139,31	138,46	131,30	149,63
X	162,36	137,58	153,65	148,98	145,00	154,77

Źródło: Dane MRiRW.

Rys. 1. Średnie ceny sprzedaży jaj spożywczych w Polsce (klasa wagowa M i XL -/szt)

Rys. 2. Ceny skupu jaj do przetwórstwa (zł/tone)

Ceny jagniąt w Unii Europejskiej od początku II kwartału stopniowo spadają. Wyraźna staje się też spadkowa tendencja cen owiec ciężkich. W listopadzie 2012 r. przeciętna cena jagniąt w UE-27 wyniosła 631 EUR/100 kg i była o 8% niższa niż w listopadzie 2011 r. Co prawda we Włoszech, które są podstawowym rynkiem zbytu polskich owiec ich ceny nadal rosły (w listopadzie były o 5% wyższe niż w listopadzie 2011 r.), ale i tak ich wzrost był znacznie mniejszy niż w poprzednich miesiącach, kiedy wynosił ok. 17%, nie mówiąc o początku roku, kiedy osiągał 30% w stosunku do analogicznych miesięcy poprzedniego roku. Przeciętna cena owiec ciężkich w UE-27 wyniosła w listopadzie 470 EUR/100 kg wagi poubojowej i była o 1% niższa aniżeli rok wcześniej. Spadek ten można by uznać za niewielki i niegroźny gdyby nie to, że Wielkiej Brytanii, która decyduje o tym segmencie rynku, cena owiec obniżyła się o 6%, a w poprzednich miesiącach mieliśmy do czynienia z malejącą stopą wzrostu świadcząca o wygasaniu tendencji wzrostowej.

Prawdopodobnie przyczyną jest spadek popytu na baraninę i jagnięcinę, gdyż podaż jest mniejsza niż rok wcześniej. Z danych Komisji Europejskiej wynika, że w 2012 r. produkcja mięsa owczego może być mniejsza o 1-2% w stosunku do 2011 r., czyli o około 11 tys. ton. Maleje także import i rośnie eksport tego mięsa. W okresie I-IX 2012 r. ujemne saldo handlu zagranicznego żywcem i mięsem owczym było o 28% mniejsze niż w analogicznym okresie 2011 r. Warto też dodać, że spadkowa tendencja nasila się, a import, który w okresie I-VII wynosił miesięcznie 18 tys. ton, w ciągu dwu następnych miesięcy wyniósł tylko 16 tys. ton,

a więc po 8 tys. ton miesięcznie. Dzieje się tak pomimo ponad 30% obniżenia cen zarówno w Nowej Zelandii jak i w Australii w stosunku do roku ubiegłego oraz aprecjacji euro w stosunku do walut tych państw.

Z danych Komisji Europejskiej wynika, że ceny owiec ciężkich oscylują w Polsce wokół cen ubiegłorocznych i w listopadzie utrzymały się mniej więcej na takim poziomie, jaki miały rok wcześniej. Jednakże w związku z aprecjacją złotego względem euro w stosunku do roku ubiegłego, tegoroczna cena wyrażona w złotych była niższa od ubiegłorocznej o 5%.

W pierwszych dniach grudnia ceny jagniąt w Unii Europejskiej były niższe niż w tym samym okresie 2011 r. o 7%, a ceny owiec ciężkich o 6%. Zakładając, że w okolicach świąt Bożego Narodzenia ceny te mogą nieco wzrosnąć i w rezultacie zmniejszyć stopę spadku w całym miesiącu, która może wynieść około 5%, to przy aktualnym kursie złotego względem euro równym 4,14, cena skupu owiec na polskim rynku mogłaby w grudniu zawierać się w przedziale 8,20-8,70 zł/kg, wobec 9,61 zł/kg w grudniu 2011 r., a więc byłaby o 10-15% niższa od ubiegłorocznej.

**Danuta
Zawadzka**

Tab. 1. Produkcja baraniny w Polsce (w tonach wagi poubojowej)

Wyszczególnienie	2010	2011	2012 ^{a)}	Zmiana w % 2012/2011
I półrocze	899	1054	741	70
II półrocze	875	595	450	76
Rok	1774	1649	1191	72

a) prognoza IERiGŻ-PIB Źródło: Dane GUS

Tab. 2. Polski handel zagraniczny żywcem i mięsem baranin w ekwiwalencji mięsa (tony)

Lata	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Rok
Eksport 2011	21,4	78,2	62,3	255,2	69,7	82,3	59,1	97,7	71,5	72,8	61,5	105,9	1039
2012	0,2	16,8	218,3	76,3	29,1	74,4	54,6	52,7	42,5	x	x	x	750 ^{b)}
miesiąc roku poprzedniego = 100	0,9	21,5	350,4	29,9	41,8	90,4	92,4	53,9	59,4	x	x	x	72,2
Import 2011	25,5	29,6	30,3	49,2	172,7	92,7	107,8	125,7	53,8	77,6	27,0	22,1	814
2012	51,7	56,5	74,7	39,9	13,2	11,6	12,2	13,6	8,1	x	x	x	500 ^{b)}
miesiąc roku poprzedniego = 100	202,7	190,9	246,5	81,1	7,6	12,5	11,3	10,8	15,1	x	x	x	61,4

b) prognoza IERiGŻ-PIB Źródło: Dane CAAC

Tab. 3. Przeciętne ceny skupu owiec w Polsce (w zł/kg wagi żywej)

Lata	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX
2010/2011	6,06	5,64	8,02	5,65	6,60	7,79	8,28	7,24	7,45	7,05	7,16	6,92
201/2012	6,80	6,02	9,61	7,42	6,55	8,49	8,34	6,52	7,89	6,34	7,43	6,18
miesiąc roku poprzedniego = 100	112,2	106,7	119,8	131,3	99,2	110,0	100,7	90,1	105,9	89,9	103,8	89,3

Źródło: Dane GUS.

Tab. 4. Średnie ceny zakupu owiec żywych w Polsce

Wyszczególnienie	zł/kg		EUR/kg	
	cena za wagę żywą	cena za wagę poubojową	cena za wagę żywą	cena za wagę poubojową
VIII	7,9	16,8	1,92	4,09
IX	8,4	17,9	1,94	4,13
X	7,8	16,6	1,79	3,81
XI	8,4	17,9	1,90	4,04
XII	10,7	22,8	2,39	5,09
I 2012	9,2	19,6	2,10	4,47
II	8,7	18,6	2,09	4,45
III	9,1	19,4	2,20	4,68
IV	9,1	19,4	2,18	4,64
V	8,6	18,3	2,01	4,27
VI	8,5	18,1	1,97	4,20
VII	8,1	17,2	1,93	4,11
VIII	8,3	17,7	2,01	4,27
IX	8,0	17,1	1,95	4,14
X	8,0	17,0	1,94	4,13

Źródło: Dane Zintegrowanego Systemu Rolniczej Informacji Rynkowej MRiRW oraz przeliczenia własne.

Tab. 5. Przeciętne ceny detaliczne udźca baraniego w Polsce (zł/kg)

Lata	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X
2010	43,79	43,79	43,27	43,04	42,78	42,77	43,25	43,25	43,68	43,55	46,19	45,62
2011	45,32	45,16	43,39	44,43	43,85	43,97	44,88	46,74	48,29	49,37	50,78	51,25
miesiąc roku poprzedniego = 100	103,5	103,1	100,3	103,2	102,5	102,8	103,8	108,1	110,6	113,4	109,9	112,3

Źródło: Dane GUS

Tab. 6. Przeciętne ceny jagniąt w UE-27 i we Włoszech (EUR/100 kg wagi poubojowej)

Lata	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI
UE-27												
2010/2011	614,5	572,1	553,8	567,6	601,2	578,8	582,1	597,8	617,9	646,1	669,6	683,4
2011/2012	691,3	602,5	582,8	584,6	593,1	581,5	554,6	570,6	598,4	627,8	631,2	631,0
miesiąc roku poprzedniego = 100	112,5	105,3	105,2	103,0	98,7	100,5	95,3	95,4	96,8	97,2	94,3	92,3
Włochy												
2010/2011	545,5	464,8	453,9	465,1	550,7	507,7	509,8	511,9	513,4	515,4	515,9	576,8
2011/2012	594,7	601,8	604,5	605,0	607,3	607,0	603,8	603,6	578,1	604,3	605,3	606,0
miesiąc roku poprzedniego = 100	109,0	129,5	133,2	130,1	110,3	119,6	118,4	117,9	112,6	117,2	117,3	105,1

Źródło: Dane Komisji Europejskiej oraz obliczenia własne.

Tab.7. Przeciętne ceny owiec ciężkich w UE-27 i w Wielkiej Brytanii (EUR/100 kg wagi poubojowej)

Lata	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI
UE-27												
2010/2011	451,6	449,6	459,8	486,9	534,7	551,1	491,0	466,7	433,7	446,2	452,8	473,0
2011/2012	501,9	517,7	512,7	519,2	541,5	518,4	501,2	498,3	505,5	499,4	476,6	470,2
miesiąc roku poprzedniego = 100	111,1	115,1	111,5	106,6	101,3	94,1	102,1	106,8	116,6	111,9	105,3	99,4
Wielka Brytania												
2010/2011	455,2	464,5	469,2	511,6	581,7	616,4	472,0	471,5	456,7	436,0	439,2	471,7
2011/2012	527,0	529,3	524,9	530,9	562,5	527,0	516,3	518,6	526,7	506,3	453,5	445,0
miesiąc roku poprzedniego = 100	115,6	114,0	111,9	103,8	96,7	85,5	109,4	110,0	115,3	116,1	103,3	94,3

Źródło: Dane Komisji Europejskiej oraz obliczenia własne.

Tab. 8. Ceny jagniąt w Nowej Zelandii

Wyszczególnienie	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI
2010/2011												
NZD/szt. 15 kg	84,15	80,42	81,56	81,44	83,58	71,36	92,82	91,88	94,39	92,00	96,50	100,9
2011/2012												
NZD/szt. 15 kg	88,36	73,44	69,50	64,50	64,08	51,38	64,18	62,18	62,14	62,65	66,85	68,29
miesiąc roku poprzedniego = 100	105,0	91,3	85,2	79,2	76,7	72,0	69,1	67,7	65,8	68,1	69,3	67,7

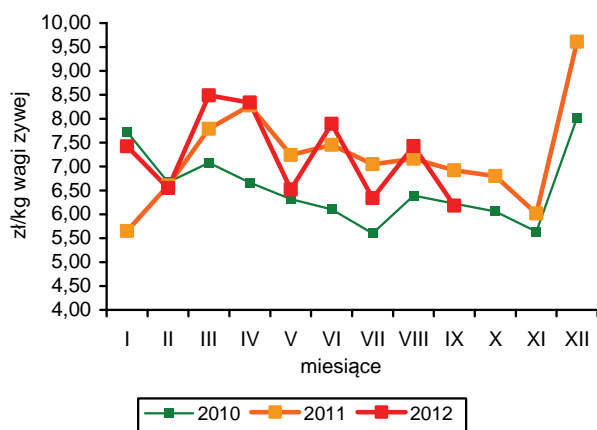
Źródło: Przeliczenia własne na podstawie meldunków Fencepost, New Zealand.

Tab. 9. Ceny jagniąt w Australii

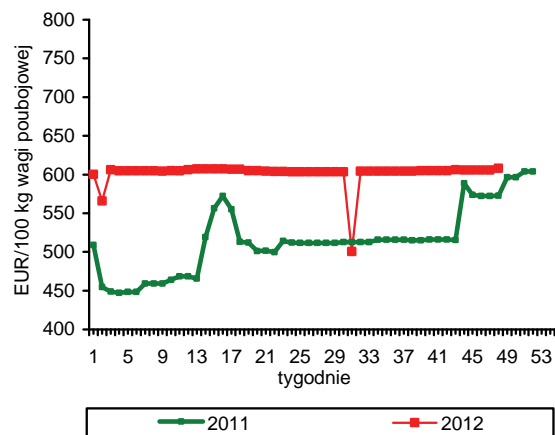
Wyszczególnienie	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI
2010/2011												
AUD/100 kg cwe	517	568	620	606	625	558	514	499	489	519	519	519
2011/2012												
AUD/100 kg cwe	512	461	475	478	441	427	409	426	416	403	382	324
miesiąc roku poprzedniego = 100	99,0	81,2	76,6	78,9	70,6	76,6	79,6	85,4	85,1	77,6	73,6	62,4

Źródło: Przeliczenia własne na podstawie meldunków MLA, Australia.

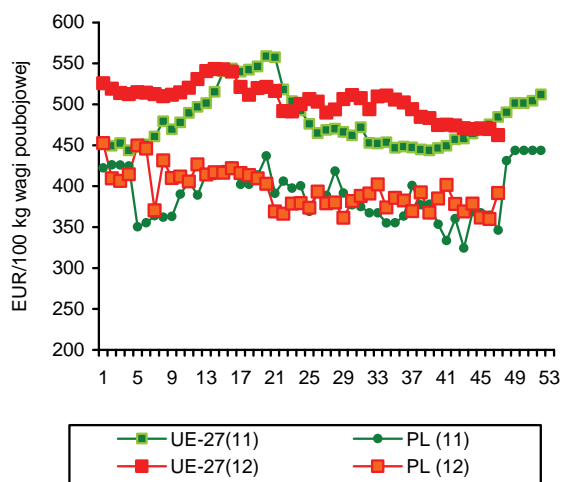
Rys. 1. Ceny skupu żywca baraniego w Polsce w zł/kg

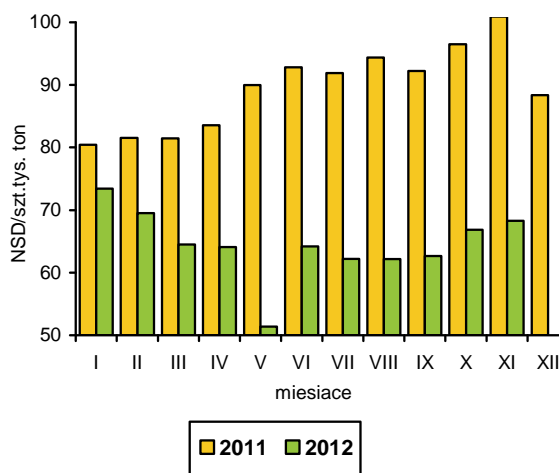
Rys. 2. Ceny jagniąt we Włoszech

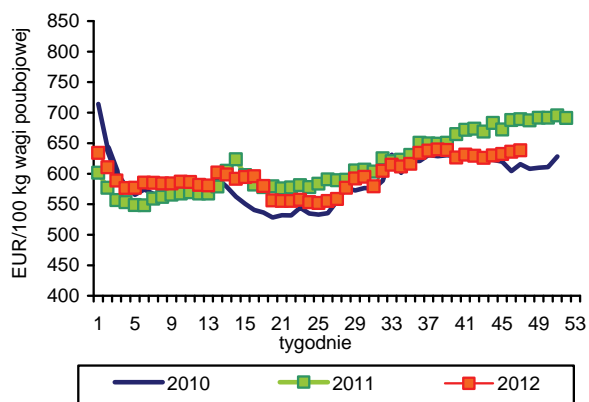
Rys. 3. Tygodniowe ceny owiec ciężkich w UE-27 i w Polsce

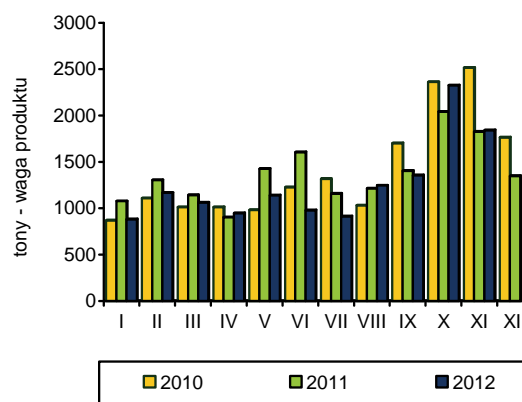
Rys. 4. Ceny jagniąt w Nowej Zelandii

Rys. 5. Ceny jagniąt w UE-27

Rys. 6. Unijny import baraniny i jagnięciny z Australii

Źródło: GUS, Komisja Europejska, MAF, AFFA.

Połowcy ryb na Bałtyku wyniosły w okresie trzech kwartałów 2012 r. 97,1 tys. ton i były o 2,5% wyższe niż w tym samym czasie roku poprzedniego. Wzrost połowów notowany jest głównie w przypadku dorszy (o 10%), szprotów (o 6%) i storni (o 2,5%), przy mniejszych połowach śledzi (o 17%). W końcu października br., po dwu miesięcznej przerwie spowodowanej znacznym wykorzystaniem kwoty połowowej (80%), rybacy ponownie mogli poławiać szproty. Szacuje się, że na koniec roku wykorzystanie kwot poszczególnych gatunków wyniesie od 100% dla śledzi do 90% dla szprotów i ok. 65% dorszy. Około 18 tys. ton ryb, a więc o prawie 40% mniej niż przed rokiem sprzedali rybacy w portach zagranicznych (duńskich, szwedzkich i łotewskich, głównie szprotów i śledzi). Zmniejszyły się także połowy dalekomorskie (o 12% do 42,9 tys. ton), pod wpływem wycofania z eksploatacji jednego ze statków i mniejszych połowów sardyneli. W rybołówstwie śródlądowym kończy się sezon odłowów karpia, które wyniosą prawdopodobnie, jak przed rokiem 14,5 tys. ton. Zwiększyć się może produkcja pstrągów (o ok. 7% do 13,2 tys. ton), przy stabilizacji odłowów pozostałych ryb produkowanych w akwakulturze. Łączne połowy i produkcja ryb słodkowodnych w 2012 r. mogą wynieść 48,8 tys. ton, tj. o 2% więcej niż rok wcześniej.

W okresie trzech kwartałów 2012 r. produkcja ryb i przetworów rybnych, w dużych zakładach przemysłu rybnego (zatrudnienie powyżej 49 osób) wyniosła 224,7 tys. ton i była o 1,8% wyższa niż przed rokiem (o 3,9 tys. ton). Na wzrost produkcji wpływa głównie wysokie tempo przyrostu przetwórstwa importowanych świeżych łososi na produkty wędzone (o 14% do 32,7 tys. ton) oraz na produkty wysokoprzeworzone (3,4-krotnie do 4,9 tys. ton). O ok. 30% wzrosła także produkcja całych mrożonych ryb morskich i ich mięsa (łącznie do 11,4 tys. ton). Wzrost ten rekompensuje w całości mniejszą o 1/3 produkcję pozostałych ryb wędzonych (głównie makreli, szprotów i innych ryb morskich, do 15,1 tys. ton). Wzrost przetwórstwa łososi wynika przede wszystkim z rosnącego popytu eksportowego, natomiast spadek przetwórstwa pozostałych ryb wędzonych zmałał z powodu utrzymujących się wysokich cen i ograniczenia ich spożycia w kraju. Wielkość przetwórstwa śledzi na produkty przetworzone i konserwowane, które są największą grupą krajowego przetwórstwa ryb (30%, 68,8 tys. ton) utrzymała się na ubiegłorocznym poziomie.

Eksport sektora rybnego zmniejszył się w okresie trzech kwartałów 2012 r. o 4% do 248,1 tys. ton, przy 9,1% przyroście jego wartości (do 3,47 mld zł). Wzrost eksportu odnotowano we wszystkich ważniejszych grupach towarowych. W ujęciu wartościowym zwiększył się przede wszystkim wywóz przetworów i konserw – o 31% (5% ilościowo), pod wpływem dynamicznie rosnących cen transakcyjnych śledzi. W ujęciu ilościowym rośnie głównie wywóz ryb wędzonych - o 15% (o 3% wartościowo), na skutek zwiększonego popytu na łososie, przy dużo niższych niż przed rokiem cenach. Na poziomie 2011 r. utrzymuje się eksport ryb filetowanych. Import ryb, przetworów rybnych i owoców morza obniżył się w analizowanym okresie o 4,5% i wyniósł 303,3 tys. ton. Mimo wyhamowania silnej tendencji wzrostowej cen ryb na rynkach światowych są one dużo wyższe niż przed rokiem, w konsekwencji czego wartość importu zwiększyła się w tym czasie o 4,7% do 3,41 mld zł. Największe wzrosty cen obserwuje się w przypadku filetowanych śledzi i konserw z tuńczyków (o blisko 50%). O ponad 20% droższe niż w okresie styczeń-wrzesień 2011 r. były mrożone makrele, a o kilkanaście procent – mintaje, morszczuki i pangie. Tańsze niż przed rokiem pozostają tylko świeże łososie. Zmniejszony popyt dotyczy przede wszystkim ryb mrożonych i filetów rybnych (o ok. 13-16%) oraz przetworów i konserw (o 5%). Pod wpływem zwiększonego zapotrzebowania przetwórci na łososie wyraźnie rośnie import ryb świeżych (o 17%). Po raz pierwszy od kilkunastu lat utrzymuje się dodatnie saldo wymiany handlowej sektora rybnego, ale prawdopodobnie na koniec roku odnotujemy jednak ujemny bilans handlu zagranicznym rybami.

Geny detaliczne ryb i przetworów rybnych w październiku były średnio nieznacznie wyższe niż miesiąc wcześniej i o 3,4% wyższe niż w grudniu ub.r. Od początku roku najsilniej podrożały produkty ze śledzi (od 7 do 11%). Ryby morskie świeże, chłodzone lub mrożone były średnio droższe o 3,1%, ryby słodkowodne o 1,5%, a ryby wędzone staniały o 1,6%.

**Krzysztof
Hryszko**

Tab. 1. Połowy ryb bałtyckich (tony, sztuki)

Miesiące	tony						sztuki	
	szprot	śledź	dorsz	plaskie	pozostałe	razem	troć wędrowna	łosoś bałtycki
2009 I-XII	84 188	22 528	11 176	9 653	2 968	130 513	91 130	9 891
2010 I-XII	58 837	24 748	12 196	11 229	2 672	109 577	92 945	9 563
2011 I-XII	56 490	29 881	11 861	9 725	2 542	110 497	51 258	6 151
2011 VIII	740	3 267	189	801	332	5 329	1 255	46
IX	1 304	2 984	1 057	715	351	6 411	1 145	36
X	702	2 775	1 056	725	177	5 435	1 652	272
XI	1 707	2 603	1 375	752	90	6 527	2 961	526
XII	1 686	147	1 308	524	104	3 769	5 578	3 732
2012 ^a I	2 586	1 118	1 576	719	45	6 044	5 780	943
II	3 082	1 101	895	686	27	5 791	2 872	553
III	11 295	1 662	1 695	2 350	154	17 156	8 582	1 348
IV	14 160	2 869	1 354	544	286	19 213	3 551	127
V	16 083	1 026	1 291	721	239	19 360	4 003	123
VI	5 508	2 325	764	814	675	10 086	230	4
VII	1 987	2 808	334	717	1 398	7 244	1 342	8
VIII	790	4 049	318	686	1 285	7 128	876	-
IX	109	3 271	683	682	352	5 097	1 666	18
Wskaźnik zmian (%)								
<u>IX 2012</u> <u>IX 2011</u>	8,4	109,6	64,6	95,4	100,3	79,5	145,5	50,0
<u>I-IX 2012</u> <u>I-IX 2011</u>	106,1	83,1	109,7	102,5	205,6	102,5	70,4	192,7

^a dane nieostateczne

Źródło: Morski Instytut Rybacki na podstawie danych MRiRW.

Tab. 2. Produkcja ryb i produktów rybnych (tony)^a

Miesiące	Filety z ryb morskich świeże lub chłodzone	Ryby, filety oraz mięso z ryb mrożone	Ryby solone, suszone i wędzone	Przetwory i konserwy rybne				Razem
				razem	w tym			
					śledzie	sardynki i szproty	makrele	
2009 I-XII	8 357	39 857	81 272	152 048	87 325	10 813	8 086	281 498
2010 I-XII	10 516	41 335	104 398	165 431	93 393	10 920	9 825	321 680
2011 I-XII	8 384	36 44	85 788	181 906	97 291	12 030	10 973	312 522
2011 VIII	257	2 148	5 188	13 070	6 500	843	775	20 663
IX	625	2 996	6 594	15 819	8 208	1 096	1 048	26 034
X	944	2 963	7 049	17 581	9 766	1 015	1 039	28 537
XI	1 023	3 434	8 221	18 471	10 196	1 024	1 085	31 149
XII	874	3 506	10 295	17 318	10 126	1 083	813	31 993
2012 I	792	3 545	6 017	15 787	8 743	950	1 018	26 141
II	852	3 194	7 113	18 618	10 751	1 004	1 066	29 777
III	855	4 189	7 867	18 508	9 268	1 583	1 055	31 419
IV	621	4 018	5 693	13 778	6 560	1 037	825	24 110
V	638	3 510	5 431	13 163	5 968	1 139	826	22 742
VI	569	2 873	5 197	13 508	6 277	826	548	22 147
VII	278	2 577	5 067	11 835	6 294	573	533	19 757
VIII	289	2 518	5 659	14 466	7 406	797	559	22 932
IX	611	3 143	6 225	15 735	7 500	1122	846	25 714
Wskaźnik zmian (%)								
<u>IX 2012</u> <u>IX 2011</u>	97,8	104,9	94,4	99,5	91,4	102,4	80,7	98,8
<u>I-IX 2012</u> <u>I-IX 2011</u>	99,3	111,4	90,1	105,3	102,3	101,4	90,5	101,8

^a dane miesięczne o produkcji wytworzonej pochodzą od tzw. dużych jednostek przemysłowych i nieprzemysłowych, zatrudniających 50 osób i więcej, które złożyły sprawozdania

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

Tab. 3. Handel zagraniczny rybami i produktami (tys. ton)^a

Miesiące	Eksport ^a					Import				
	razem	przetwory i konserwy	filety i mięso	ryby solone, suszone i wędzone	ryby mrożone	razem	filety i mięso	ryby mrożone	przetwory i konserwy	ryby świeże lub chłodzone
2009 I-XII	319,6	90,1	47,7	31,3	78,9	415,9	179,4	80,5	35,3	90,3
2010 I-XII	325,9	96,0	55,2	37,8	66,9	465,9	189,3	86,9	38,1	113,1
2011 I-XII	351,5	113,9	53,7	38,6	64,5	450,9	185,2	86,3	36,7	113,1
2011 VIII	25,6	7,6	3,6	2,8	8,2	29,8	13,4	5,2	2,5	6,5
IX	27,1	8,6	3,9	3,0	7,1	40,7	15,9	9,1	3,9	9,8
X	27,7	10,3	4,8	3,4	5,7	42,4	18,2	8,8	3,4	9,8
XI	30,1	13,6	5,4	3,9	3,4	49,4	21,4	8,2	4,2	12,2
XII	35,1	12,7	4,6	5,6	6,7	41,7	16,7	6,0	3,3	11,9
2012 ^b I	28,0	9,6	5,1	3,0	6,1	40,3	16,3	8,4	2,8	10,7
II	27,6	10,2	4,9	3,5	5,5	34,8	15,0	5,8	3,3	8,7
III	37,5	10,5	5,0	4,1	10,1	43,9	15,1	7,7	3,9	14,2
IV	29,5	8,3	4,5	3,2	8,0	28,3	9,9	4,8	2,3	9,1
V	29,8	8,8	4,0	3,2	1,8	32,0	10,4	5,5	2,7	10,9
VI	24,0	8,5	4,2	3,0	4,7	29,2	9,6	5,1	2,4	9,4
VII	23,4	8,3	3,8	3,0	4,5	27,4	9,4	4,3	2,4	9,0
VIII	24,1	8,5	3,4	3,1	5,8	31,1	13,0	4,4	2,0	9,1
IX	24,1	8,5	4,4	3,3	4,8	36,3	12,6	6,5	3,0	11,6
Wskaźnik zmian (%)										
<u>IX 2012</u> <u>IX 2011</u>	89,0	99,4	112,9	108,5	68,1	89,1	79,5	71,6	77,2	118,9
<u>I-IX 2012</u> <u>I-IX 2011</u>	95,9	105,0	101,1	114,6	105,3	95,5	86,3	82,9	96,1	117,0

^a z eksportem burtowym ^b dane wstępne,

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB na podstawie danych CAAC (Centrum Analityczne Administracji Celnej).

Tab. 4. Ceny ryb w imporcie (zł/kg)

Miesiące	Filety ze śledzia 03049923 ^b		Mrożona makrela 03037430 ^b (03035410)			Filety mrożone			Łosoś świeży 03021200 ^b (03021400)	Konserwy z tuńczyka 160414 ^b
						mintaj 03042985 ^b (03047500)	panga 03042903 ^b (03046200)	morszczuk 03042956 ^b (03047415)		
	Norwegia	Islandia	Holandia	W. Brytania	Norwegia	Chiny	Wietnam	Argentyna	Norwegia	Tajlandia
2009 I-XII	4,01	3,73	5,03	4,68	4,42	6,88	-	9,18	14,79	10,44
2010 I-XII	3,77	3,68	4,15	4,36	4,26	6,27	5,89	9,40	19,21	9,65
2011 I-XII	6,03	6,42	5,49	5,24	5,17	6,13	6,73	11,53	17,86	10,47
2011 VIII	5,84	5,65	5,22	-	5,35	5,63	6,90	11,24	15,52	7,73
XI	6,26	6,26	6,12	7,19	5,94	5,79	7,11	12,05	15,88	12,63
X	7,90	7,47	6,20	6,86	6,47	7,08	7,67	12,88	15,37	12,55
XI	8,06	7,66	6,36	6,93	6,51	5,83	7,57	12,51	14,45	13,45
XII	7,55	7,93	6,20	6,64	5,71	6,16	7,66	13,32	15,24	15,46
2012 ^a I	8,06	8,19	6,28	6,99	6,64	6,92	7,54	13,22	14,74	14,30
II	8,65	8,25	6,38	6,70	6,37	6,67	7,64	13,09	14,74	14,80
III	8,33	7,89	6,26	6,55	6,46	6,27	6,66	12,61	15,30	14,26
IV	8,12	7,72	6,23	6,56	6,66	6,88	7,50	12,15	16,32	15,42
V	8,10	5,55	6,09	7,00	6,65	7,62	7,51	11,86	17,08	14,41
VI	8,06	8,49	6,34	6,89	6,70	8,35	7,22	12,49	16,33	15,63
VII	8,04	7,62	6,22	6,59	6,69	7,92	7,21	12,27	15,82	15,74
VIII	7,69	7,65	6,38	6,30	6,26	7,43	7,07	11,94	15,77	16,42
IX	7,20	7,49	5,78	5,17	5,41	6,85	6,20	12,61	15,88	16,22
Wskaźnik zmian (%)										
<u>IX 2012</u> <u>IX 2011</u>	115,0	119,7	94,5	71,9	91,1	118,2	87,2	104,7	100,0	128,4
<u>I-IX 2012</u> <u>I-IX 2011</u>	143,7	147,0	123,1	139,1	127,3	116,9	111,9	115,7	82,2	148,8

^a dane wstępne, ^b kod CN wg taryfy celnej (w nawiasie kod według nowej nomenklatury z 2012 r.)

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB na podstawie CAAC.

Tab. 5. Ceny ryb w eksporcie (zł/kg)

Miesiące	Konserwy ze śledzi 16041291 ^b	Filety z dorsza 03042929 ^b (03047190)			Łosoś wędzony 03054100 ^b	Pstrąg wędzony 03054945 ^b (03054300)	Krewetki przetw. 160520 ^b (160521)	Flądra mrożona 03033910 ^b	Szprotki świeże 03026180 ^b (03024390)	
	Niemcy	Wielka Brytania	Dania	Niemcy	Niemcy	Niemcy	Niemcy	Ukraina	Dania	
2009 I-XII	8,63	16,17	18,44	20,87	41,35	37,41	46,04	2,38	0,51	
2010 I-XII	7,52	17,37	18,38	17,91	44,75	36,45	42,46	2,57	0,50	
2011 I-XII	7,25	21,82	18,97	18,71	49,39	43,02	36,71	2,50	0,85	
2011 VIII	8,08	22,34	18,21	18,31	50,25	42,04	40,42	2,70	-	
IX	8,57	22,67	18,69	20,61	49,27	43,93	40,45	2,74	0,67	
X	8,97	24,67	19,91	21,58	52,69	47,30	40,55	2,70	0,73	
XI	5,10	24,58	17,61	22,19	47,79	49,17	42,35	2,72	0,66	
XII	9,43	25,71	22,23	22,36	49,54	48,18	40,66	-	0,67	
2012 ^a I	13,52	25,62	19,56	22,44	46,57	47,49	42,00	3,07	-	
II	13,08	23,46	19,17	21,32	43,22	44,17	40,75	3,23	0,84	
III	13,05	23,62	20,24	20,29	42,86	44,85	b.d. ^c	3,43	0,87	
IV	13,04	20,78	18,97	19,47	43,75	43,18	49,07	3,28	0,90	
V	13,56	22,93	20,88	19,97	42,97	45,22	51,37	3,49	0,91	
VI	13,46	21,60	18,92	20,61	42,61	45,56	52,11	3,40	0,85	
VII	13,34	24,82	21,93	20,25	41,80	43,56	55,07	3,39	0,92	
VIII	13,08	24,21	19,62	18,70	39,81	42,68	53,79	-	-	
IX	13,19	23,12	18,22	20,37	40,75	44,07	47,56	3,17	-	
Wskaźnik zmian (%)										
<u>IX 2012</u> <u>IX 2011</u>	153,9	102,0	97,5	98,8	82,7	100,3	117,6	115,8	x	
<u>I-IX 2012</u> <u>I-IX 2011</u>	187,4	110,7	103,6	116,9	86,8	109,3	x	135,1	105,9	

^a dane wstępne, ^b kod CN wg taryfy celnej, ^c dane podlegają weryfikacji

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB na podstawie danych CAAC.

Tab. 6. Ceny zbytu ryb i produktów rybnych (zł/kg z VAT) oraz udział ceny zbytu w cenie detalicznej

Miesiące	Karp żywy	Pstrąg świeży niepatroszony		Filety z morskiczka		Filety z mintaja		Śledź solony, odgłowiony niepatroszony		Platy/filety ze śledzi		
2009 I-XII	9,29	-	10,26	59%	10,77	64%	8,44	55%	6,50	72%	7,66	70%
2010 I-XII	9,38	-	11,10	60%	10,80	62%	7,02	46%	6,41	69%	7,23	65%
2011 I-XII	11,46	-	12,31	59%	12,39	65%	8,60	x	7,56	75%	9,18	75%
2011 IX	11,75	-	12,28	58%	12,60	66%	8,83	x	7,59	76%	9,77	80%
X	12,03	-	12,38	58%	12,62	65%	8,85	x	8,38	81%	10,95	84%
XI	12,10	-	12,47	58%	12,60	62%	8,91	x	8,65	79%	12,22	87%
XII	11,94	-	12,28	56%	14,19	69%	8,65	x	8,80	76%	12,31	82%
2012 I	11,99	-	12,29	57%	14,62	70%	9,41	x	8,98	76%	12,66	82%
II	11,71	-	12,20	56%	14,44	68%	9,34	x	8,99	74%	12,76	82%
III	11,63	-	12,48	57%	14,28	67%	9,40	x	9,01	73%	12,67	80%
IV	11,57	-	12,45	56%	13,48	63%	9,37	x	9,04	73%	12,78	80%
V	11,63	-	12,46	57%	13,61	63%	9,35	x	9,11	73%	12,84	80%
VI	11,53	-	12,44	56%	14,09	66%	9,29	x	9,27	74%	12,91	80%
VII	11,44	-	12,16	55%	14,13	66%	9,35	x	9,29	74%	12,92	80%
VIII	11,36	-	12,12	55%	14,03	65%	9,31	x	9,34	74%	12,79	79%
IX	11,32	-	12,22	56%	14,07	65%	9,49	x	9,41	74%	12,71	78%
X	11,46	-	12,33	56%	13,56	63%	9,00	x	9,35	74%	12,67	87%
Wskaźnik zmian (%)												
<u>X 2012</u> <u>X 2011</u>	95,3	x	99,6	x	107,4	x	101,7	x	111,6	x	115,7	x
<u>I-X 2012</u> <u>I-X 2011</u>	101,9	x	100,1	x	115,3	x	109,0	x	125,3	x	149,1	x

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

Tab. 7. Ceny detaliczne wybranych ryb i produktów rybnych (zł/kg)

Miesiące	Filety mrożone			Ryby wędzone			Konserwy			Platy śledziowe	Karp świeży
	morszczuk	panga	dorsz	łosoś	pstrąg	makrela	filety ze śledzia w śmietanie	sardynki w oleju	tuńczyk w sosie wł.		
2009I-XII	16,94	13,20	19,19	66,98	26,09	14,67	15,95	20,69	24,77	11,01	13,05
2010I-XII	17,46	12,75	21,37	71,60	27,27	14,75	16,45	21,62	26,23	11,13	13,45
2011I-XII	18,93	12,97	23,70	74,89	30,38	16,07	17,52	22,61	26,88	12,31	14,52
2011IX	18,98	13,00	24,15	76,00	31,08	16,41	17,70	23,00	27,12	12,24	-
X	19,52	13,03	24,67	75,80	31,30	17,10	17,80	23,06	27,24	12,95	15,07
XI	20,21	13,29	25,23	76,90	31,52	17,49	18,05	23,25	27,59	14,02	15,16
XII	20,62	13,24	25,91	76,63	31,83	17,75	18,65	23,56	27,59	14,92	15,12
2012 I	20,87	13,47	26,45	76,50	31,83	17,80	19,08	23,56	27,71	15,40	15,13
II	21,20	13,63	26,63	76,40	32,01	17,87	19,50	23,69	28,00	15,62	15,13
III	21,38	13,66	26,71	76,60	32,08	17,89	19,55	23,63	28,53	15,82	15,40
IV	21,41	13,71	26,80	76,10	32,17	17,87	19,75	24,12	28,88	15,97	15,38
V	21,54	13,84	26,67	75,10	31,98	17,83	19,95	24,44	29,41	16,05	-
VI	21,49	13,80	26,72	75,50	32,05	17,86	20,30	24,88	29,65	16,07	-
VII	21,49	13,76	26,73	74,40	32,31	17,73	20,50	25,31	30,00	16,15	-
VIII	21,49	13,75	26,89	74,70	32,24	17,73	20,50	25,81	30,41	16,23	-
IX	21,51	13,73	27,03	74,90	32,17	17,61	20,35	25,94	30,76	16,25	-
X	21,56	13,69	26,98	74,80	32,20	17,46	20,68	26,31	31,29	16,21	15,40
Wskaźnik zmian (%)											
<u>X 2012</u> X 2011	110,5	105,1	109,4	98,7	102,9	102,1	116,2	114,1	114,9	125,2	102,2
<u>I-X 2012</u> I-X 2011	114,8	106,1	114,7	101,3	106,6	112,8	115,3	110,4	110,2	134,6	107,1

Źródło: Dane GUS.

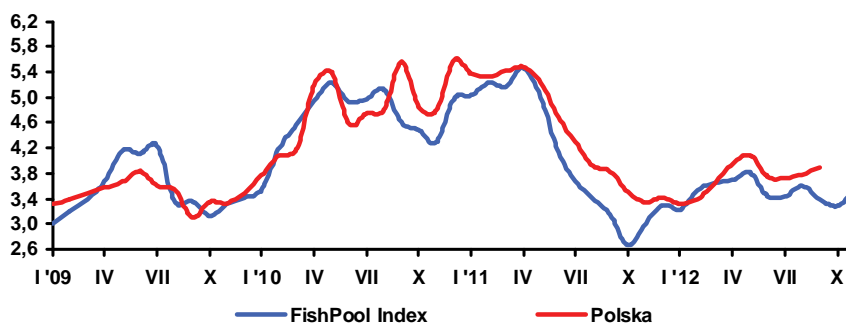
Tab. 8. Spożycie ryb i produktów rybnych w kg/osobę (waga produktu)^a

Miesiące	Razem	Ryby morskie (świeże, mrożone i chłodzone)	Konserwy rybne	Ryby morskie suszone lub wędzone	Ryby morskie solone	Ryby słodkowodne (świeże, mrożone i chłodzone)
2008	5,58	2,52	0,79	0,58	0,56	1,13
2009	5,50	2,28	0,77	0,63	0,57	1,24
2010	5,40	2,20	0,83	0,63	0,55	1,19
2011	5,04	2,05	0,82	0,60	0,52	1,05
I-VI 2011	2,22	0,96	0,42	0,32	0,23	0,29
I-VI 2012	2,15	0,96	0,41	0,29	0,21	0,27
Wskaźnik zmian (%)						
<u>I-VI 2012</u> I-VI 2011	96,8	100,0	97,6	90,6	91,3	93,1

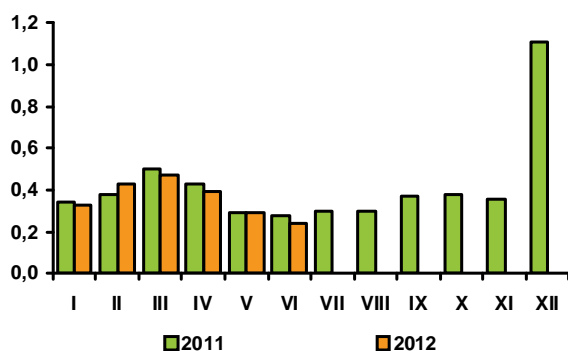
^a obliczenia na podstawie danych miesięcznych

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie miesięcznych danych GUS.

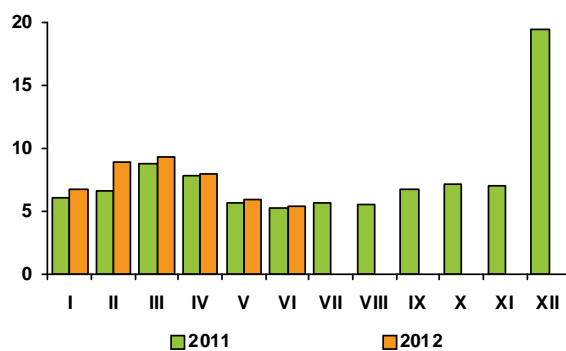
Rys. 1. Cena świeżych lososi norweskich (na podstawie FishPool, 3-6 kg) i średnie ceny płacone przez krajowych importerów (EUR/kg)

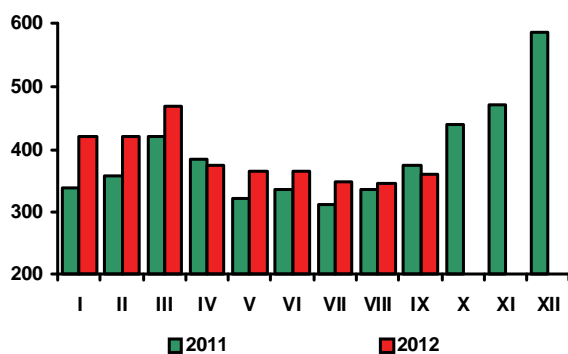
Rys. 2. Spożycie ryb i przetworów rybnych (w kg/osobę/miesięcznie, w wadze produktu)

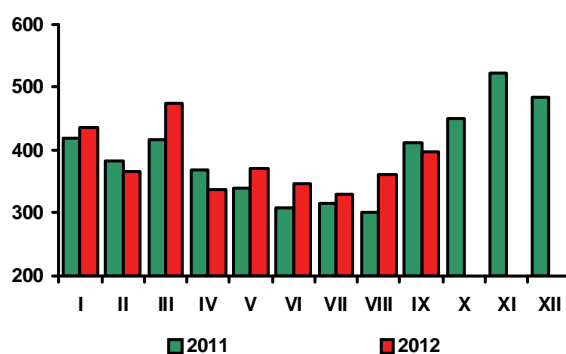
Rys. 3. Przeciętne miesięczne wydatki na zakup ryb i przetworów rybnych (w zł/osobę/)

Rys. 4. Eksport ryb i produktów rybnych (mln zł)

Rys. 5. Import ryb i produktów rybnych (mln zł)

Źródło: Rys. 1-4 - European Price Report, rys. 5-6 - dane GUS, rys. 7-8 - dane CAAC.

Ceny żywności i napojów bezalkoholowych, po sezonowych obniżkach notowanych w III kwartale, w październiku br. wzrosły o 0,6%, w tym żywności o 0,7%, a napojów bezalkoholowych o 0,2%. **W październiku br., w porównaniu z poprzednim miesiącem**, najbardziej podrożały warzywa (o 5,6%), w tym ziemniaki o 1,4%, a warzywa świeże o 12,6%. Wydatnie zwiększyły się ceny świeżych ogórków (o 48,7%) i pomidorów (o 33,0%), przy spadku cen większości warzyw gruntowych, w tym marchwi o 9,8%, buraków, cebuli oraz pozostałych warzyw korzeniowych i bulwiastych po ok. 5,0%, a kapusty i warzyw kalafiorowych po ok. 2,0%. Ceny tłuszczów jadalnych wzrosły średnio o 1,2%, w tym masła o 2,5%, pozostałych tłuszczów zwierzęcych o 1,6%, a margaryn i olejów roślinnych po 0,3%. Więcej niż we wrześniu br. konsumenci musieli zapłacić za jaja (o 0,5%) i produkty mięsne (o 0,2%), w tym mięso wołowe o 0,8%, wieprzowe o 0,6%, wędliny o 0,7%, przy spadku cen drobiu o 1,8%. Wzrost cen artykułów mleczarskich wyniósł 0,2%, a pieczywa i produktów zbożowych 0,1%, w tym pieczywa 0,2%, przy spadku cen mąki o 0,7% i stabilizacji cen makaronów. Nie zmieniły się ceny ryb i przetworów rybnych oraz wyrobów cukierniczych, przy nieznacznej redukcji cen cukru (o 0,1%).

W październiku 2012 r. ceny detaliczne żywności i napojów bezalkoholowych były średnio o 4,7% wyższe, w tym żywności o 4,9% wyższe niż w analogicznym okresie przed rokiem. Podrożały wszystkie grupy produktów spożywczych, z wyjątkiem masła, jabłek i ziemniaków. Najbardziej, bo o 30,9% wzrosły ceny jaj. Ceny mięsa, podrobów i przetworów mięsnych zwiększyły się o 7,2%, w tym mięsa wołowego o 12,2%, wieprzowego o 9,7%, wędlin o 7,5%, a mięsa drobiowego o 1,6%. W październiku br. za owoce konsumenci musieli zapłacić średnio 6,7% więcej niż rok wcześniej, o czym zadecydował wydatny wzrost cen bananów (o 19,4%) i owoców cytrusowych (o 14,9%), przy spadku cen jabłek (o 6,5%). Wyższe niż przed rokiem były łączne ceny cukru, wyrobów cukierniczych i miodu (o 3,4%), w tym wyrobów cukierniczych i miodu o 3,8%, a cukru o 2,4%. Przeciętne ceny warzyw podniosły się o 4,0%, na co złożył się wzrost cen warzyw świeżych o 7,2% i spadek cen ziemniaków o 4,7%. W październiku br. droższe niż przed rokiem były m.in.: pomidory (o 25,7%), kapusta (o 9,5%), marchew (o 8,3%) i sałata (o 3,9%), tańsze zaś warzywa kalafiorowe i świeże ogórki (po ok. 4,0%). Nieznacznie obniżyły się ceny cebuli (o 0,7%), buraków (o 0,5%) i kapusty kwaszonej (o 0,3%). W październiku br., w porównaniu z analogicznym miesiącem ub. roku, ceny artykułów mleczarskich wzrosły o 2,1%, w tym mleka w proszku o 7,3%, jogurtów o 4,0%, napojów mlecznych o 1,9%, mleka spożywczego pitnego o 1,8%, a serów dojrzewających i twarogowych odpowiednio o 1,4% i 0,7%. Pieczywo i produkty zbożowe podrożały średnio o 1,9%, głównie za sprawą istotnej zwwyżki cen ryżu (o 3,4%) i wyrobów ciastkarskich (o 3,3%). Ceny płatków zbożowych zwiększyły się o 2,4%, makaronów o 1,5%, a pieczywa o 1,3%, przy niewielkiej obniżce cen kasz (o 1,3%) i mąki (o 0,1%). Najmniej, spośród wszystkich grup żywności podrożały tłuszcze jadalne (o 0,8%), przy dużym różnicowaniu zmian cen poszczególnych ich rodzajów. Spadkowi cen masła (o 5,2%) towarzyszył wydatny wzrost cen tłuszczów wieprzowych (o 20,4%) oraz dużo mniejszy – margaryn (o 2,7%) i olejów (o 1,7%). W październiku br. ceny napojów bezalkoholowych były średnio o 3,3% wyższe niż przed rokiem. Za kakao należało zapłacić o 9,0% więcej, a za kawę i herbatę odpowiednio o 4,1% i 3,6% więcej. Ceny soków owocowych zwiększyły się o 4,3%, a wód mineralnych o 2,6%, przy nieznacznej redukcji cen soków warzywnych (o 0,8%).

Wzrost średniego poziomu cen żywności i napojów bezalkoholowych w październiku br., w stosunku do analogicznego miesiąca ub. roku (4,7%) był większy od stopy inflacji (3,4%). Bardziej niż żywność oraz towary i usługi konsumpcyjne razem wzięte podrożał transport (o 6,0%, w tym paliwa do prywatnych środków transportu o 9,2%) oraz towary i usługi związane z użytkowaniem mieszkania i nośnikami energii (przeciętnie o 5,1%, w tym nośniki energii o 5,7%). Usługi kanalizacyjne podrożały w skali roku o 7,6%, zaopatrywanie w wodę - o 5,9%, a wywóz śmieci o - 5,7%. Znacząco zwiększyły się ceny gazu (o 7,7%), energii cieplnej (o 6,1%) i elektrycznej (o 5,9%). Ceny pozostałych grup towarów i usług konsumpcyjnych wzrosły mniej niż żywności, a ceny odzieży i obuwia oraz łączności uległy bezwzględnej redukcji (odpowiednio o 4,6% i 0,1%).

Rosnący poziom cen żywności, niskie tempo wzrostu płac, negatywne zjawiska na rynku pracy oraz wzrost obciążeń gospodarstw domowych wydatkami związanymi z utrzymaniem mieszkania i transportem doprowadziły do redukcji popytu na żywność. W październiku

2012 r. przeciętne miesięczne nominalne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw było o 2,8% wyższe niż przed rokiem, lecz jego siła nabywcza obniżyła się o 0,5% (wobec wzrostu w październiku ub. roku o 0,9%). W październiku br. stopa bezrobocia rejestrowanego wyniosła 12,5% i była o 0,7 p.proc. wyższa niż rok wcześniej.

Według danych GUS w październiku br., w porównaniu z październikiem 2011 r., sprzedaż detaliczna żywności, napojów i wyrobów tytoniowych, w cenach stałych, w przedsiębiorstwach o liczbie pracujących powyżej 9 osób zmalała o 3,0%. Istotny spadek sprzedaży odnotowano także w dziale „prasa, książki, pozostała sprzedaż w wyspecjalizowanych sklepach” – o 17,2% oraz w działach: „paliwa stałe, ciekłe i gazowe” – o 0,9%, „włókno, odzież, obuwie” – o 0,2% i „pozostałe” – o 3,0%. Wzrosła sprzedaż m.in.: mebli, rtv i agd (o 14,4%) oraz farmaceutyków, kosmetyków i sprzętu ortopedycznego (o 4,3%).

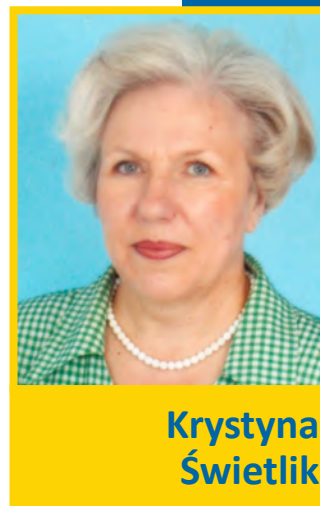
Utrzymująca się bardzo niska presja płacowa i niekorzystne zjawiska na rynku pracy będą głównymi czynnikami deprecjującymi popyt na żywność w ostatnich miesiącach br. Spowolnienie aktywności gospodarczej i ograniczona chłonność rynku żywnościowego powinny hamować tempo wzrostu cen żywności, co prawdopodobnie przełoży się na dalszy spadek inflacji.

Według metodologii Eurostat-u w Polsce w październiku br. wzrost cen żywności i napojów bezalkoholowych w ujęciu rocznym wyniósł 4,7%, wobec wzrostu o 3,3% w UE-27 i o 2,9% w strefie euro. W UE-27 wzrost cen żywności i napojów bezalkoholowych był o 0,7 pkt. proc. wyższy, a w strefie euro - o 0,4 pkt. proc. wyższy od stopy inflacji. Bardziej niż w Polsce żywność podrożała na Węgrzech (o 8,0%), w Republice Czeskiej (o 7,1%), Rumunii (o 6,8%), Finlandii (o 6,3%), Estonii (o 6,0%), Słowenii (o 5,9%) oraz na Malcie (o 5,4%) i w Bułgarii (o 4,9%). Najmniejszy wzrost cen żywności odnotowano w Irlandii i Grecji (po 1,0%), Szwecji (o 1,8%), na Łotwie (o 2,4%) oraz w Hiszpanii i Holandii (po 2,5%).

Według danych Urzędu Statystycznego Niemiec w październiku br. w Niemczech ceny żywności były o 3,3% wyższe niż przed rokiem. Znacząco wzrosły ceny owoców (o 7,9%) i warzyw (o 7,3%). Ryby i przetwory rybne podrożały o 5,3%, mięso i przetwory mięsne - o 4,8%, pieczywo i produkty zbożowe - o 3,6%, a słodczyce - o 3,4%. Obniżyły się natomiast ceny artykułów mleczarskich i jaj - o 2,8% oraz tłuszczów jadalnych i olejów - o 6,7%, w tym masła o 15,4%. Zgodnie z metodologią Eurostat-u zharmonizowany wskaźnik cen konsumpcyjnych w Niemczech w porównywanym okresie wyniósł 2,1%, w tym żywności i napojów bezalkoholowych - 3,1%.

Według FAO, w październiku br., w stosunku do poprzedniego miesiąca, światowe ceny żywności obniżyły się o 1,0%. Podrożały artykuły mleczarskie (o 3,2%) i cukier (o 1,4%), a potaniały tłuszcze i oleje jadalne (o 8,4%) oraz zboża (o 1,5%), przy stabilizacji cen artykułów mięsnych. Wzrosły ceny wszystkich badanych produktów mlecznych, w tym serów o 4,0%, pełnotłustego mleka w proszku o 3,3% oraz odtłuszczonego mleka w proszku i kazeiny po 3,3%. Zwwyżki te były konsekwencją sezonowego spadku produkcji na półkuli północnej, niskiego poziomu zapasów i wzrostu kosztów produkcji, przy stabilnym popycie światowym. Wzrost cen cukru był prawdopodobnie efektem chwilowego spadku podaży z Brazylii, lecz wobec korzystnego światowego bilansu cukru nie będzie miał cech trwałości. Duża podaż oleju palmowego w południowo-wschodniej Azji i malejący popyt importowy sprawiły, że światowe ceny produktów olejnych osiągnęły poziom najniższy od dwóch lat. Do spadku cen zbóż przyczyniły się głównie obniżki cen pszenicy i kukurydzy.

W październiku br. przeciętny poziom światowych cen żywności był o 1,4% niższy niż rok wcześniej. Mniej niż przed rokiem płacono za wszystkie grupy produktów, z wyjątkiem zbóż. Ceny cukru zmalały o 20,2%, olejów i tłuszczów jadalnych o 8,0%, artykułów mleczarskich o 4,9%, a produktów mięsnych o 1,4%. Ceny zbóż wzrosły o 12,1%.

Krystyna Świątek

Tab. 1. Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych w październiku 2012 r.

Wyszczególnienie	X 2012			I-X 2012
	IX 2012=100	XII 2011=100	X 2011=100	I-X 2011=100
O G Ó Ł E M	100,4	102,3	103,4	103,9
Żywność i napoje bezalkoholowe	100,6	102,5	104,7	104,4
Napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	100,1	103,5	103,7	104,2
Odzież i obuwie	103,5	96,0	95,4	95,9
Mieszkanie	100,2	104,1	104,6	105,4
Użytkowanie mieszkania i nośniki energii	100,2	104,5	105,1	106,0
w tym nośniki energii	100,2	104,9	105,7	107,0
Wyposażenie mieszkania i prowadzenie gospodarstwa domowego	100,3	101,9	102,3	102,4
Zdrowie	99,8	99,3	103,2	103,8
Transport	99,9	103,4	106,0	108,1
w tym paliwa do prywatnych środków transportu	99,9	104,5	109,2	112,8
Łączność	100,0	100,1	99,9	100,9
Rekreacja i kultura	99,6	100,7	100,9	101,1
Edukacja	100,5	102,7	102,7	104,5
Restauracje i hotele	100,2	102,5	102,9	103,1
Inne towary i usługi	100,2	101,4	101,8	102,4

Źródło: Dane GUS.

Tab. 2. Wskaźniki cen podstawowych grup żywności w październiku 2012 r.

Wyszczególnienie	X 2012			I-X 2012
	IX 2012=100	X 2011=100	XII 2011=100	I-X 2011=100
Żywność (bez napojów)	100,7	104,9	102,5	104,4
Pieczywo i produkty zbożowe	100,1	101,9	101,8	102,9
Pieczywo	100,2	101,3	101,2	102,5
Ryż	100,1	103,4	102,6	104,2
Makarony	100,0	101,5	101,4	102,8
Mięso i przetwory	100,2	107,2	105,5	109,0
Mięso wieprzowe	100,6	109,7	105,6	111,1
Mięso wołowe	100,8	112,2	108,0	115,3
Drób	98,2	101,6	105,6	107,1
Wędliny i inne przetwory mięsne	100,7	107,5	105,3	108,1
Ryby	100,0	107,1	103,4	109,5
Mleko, sery i jaja	100,3	105,7	104,4	107,3
Artykuły mleczarskie	100,2	102,1	101,2	103,6
Mleko	100,3	101,8	101,1	103,3
Sery twarogowe	100,2	100,7	100,5	101,3
Sery dojrzewające i topione	100,3	101,4	100,5	103,3
Jaja	100,5	130,9	125,0	132,7
Oleje i pozostałe tłuszcze	101,2	100,8	99,3	104,4
Masło	102,5	94,8	92,9	99,7
Pozostałe tłuszcze zwierzęce	101,6	120,4	108,8	127,2
Margaryna i inne tłuszcze roślinne	100,3	102,7	102,4	106,2
Oleje roślinne	100,3	101,7	102,1	103,0
Owoce	100,0	106,7	106,2	101,4
Jabłka	89,3	93,5	95,9	82,8
Owoce cytrusowe	97,1	114,9	135,9	107,0
Banany	102,3	119,4	112,9	109,4
Warzywa	105,6	104,0	89,8	91,7
Ziemniaki	101,4	95,3	98,6	57,4
Cukier, dżem, miód, czekolada i wyroby cukiernicze	100,0	103,4	102,7	103,1
Cukier	99,9	102,4	101,0	98,0
Napoje bezalkoholowe	100,2	103,3	102,6	104,6

Źródło: Dane GUS.

Tab. 3. Wskaźniki zmian cen detalicznych towarów żywnościowych i średniej płacy ^a (miesiąc poprzedni = 100)

Wyszczególnienie	Miesiące												
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
I. Żywność i napoje bezalkoholowe	2009	101,1	100,6	101,9	101,6	100,7	98,9	98,8	98,7	99,8	100,3	100,7	100,5
	2010	100,9	100,3	100,3	100,7	100,7	100,5	98,9	98,6	101,8	101,0	100,2	100,0
	2011	101,7	100,7	102,1	100,8	101,3	98,2	98,3	98,6	99,8	101,0	101,2	100,8
	2012	101,6	100,7	101,2	100,2	100,8	100,7	98,0	98,9	99,9	100,6		
Pieczywo i produkty zbożowe	2009	100,5	100,1	100,1	100,3	100,2	100,2	100,2	100,1	100,0	99,9	100,2	100,0
	2010	100,2	100,0	100,2	99,9	100,1	99,9	100,0	100,4	103,6	101,6	100,5	100,2
	2011	100,9	101,2	102,0	100,4	100,4	100,1	100,0	100,1	100,1	100,5	100,2	100,0
	2012	100,4	100,1	100,2	100,3	100,2	100,1	100,0	100,2	100,0	100,1		
Mięso	2009	102,5	99,9	102,5	101,6	100,4	101,2	101,0	100,1	99,6	98,9	98,8	99,0
	2010	100,2	99,2	99,6	99,8	99,8	101,6	99,9	100,9	99,9	99,0	99,2	99,7
	2011	101,7	99,9	102,3	101,0	100,9	99,4	100,4	101,2	100,8	101,4	100,7	100,8
	2012	101,0	100,6	100,4	100,3	100,4	101,3	100,1	100,2	100,9	100,2		
Ryby	2009	101,0	101,1	101,6	101,4	101,1	100,7	100,8	100,4	100,3	100,1	100,3	99,9
	2010	100,5	100,3	100,0	100,0	100,1	100,2	100,1	100,3	100,4	100,2	100,1	100,1
	2011	101,0	100,9	100,6	100,9	100,8	100,5	100,4	100,1	100,4	101,4	101,8	101,8
	2012	100,0	100,8	100,4	100,9	100,2	100,3	100,0	100,2	100,0	100,0		
Mleko, sery, jaja	2009	99,7	99,8	100,4	100,4	100,1	99,7	99,9	99,8	99,9	100,3	100,6	100,7
	2010	100,6	100,2	99,8	100,3	100,1	99,8	99,9	100,2	100,4	100,5	100,4	100,0
	2011	100,6	100,2	100,6	100,3	100,3	100,0	100,4	100,4	100,2	100,6	100,5	100,8
	2012	100,8	100,6	103,8	101,7	98,9	99,0	99,6	99,6	100,0	100,3		
Tłuszcze	2009	100,2	99,5	100,0	99,2	100,3	100,0	99,6	100,2	100,0	101,5	103,7	101,5
	2010	100,4	99,1	98,8	99,3	100,1	101,0	101,1	100,4	100,9	100,8	100,4	100,1
	2011	100,6	100,3	101,6	100,6	100,9	100,9	100,8	101,0	100,0	100,6	100,9	100,7
	2012	100,7	100,0	100,5	99,0	99,2	99,2	100,0	99,4	100,1	101,2		
Owoce	2009	96,9	103,4	110,6	105,6	108,0	88,7	102,7	88,7	93,7	101,4	103,3	104,5
	2010	99,7	101,2	101,6	103,1	112,9	104,7	98,9	93,9	98,4	103,0	97,9	94,5
	2011	100,7	101,6	100,2	99,6	106,0	101,6	98,2	88,3	93,8	100,6	100,5	100,1
	2012	107,5	101,8	99,2	102,3	103,4	107,5	98,0	91,6	95,9	100,0		
Warzywa	2009	104,7	103,5	103,2	106,8	99,3	92,5	81,9	90,3	102,5	105,5	107,5	105,8
	2010	107,1	104,9	103,9	106,3	100,4	97,9	89,8	84,2	111,8	107,5	104,2	103,7
	2011	105,1	100,9	101,6	102,7	105,4	85,6	82,4	86,1	98,3	103,5	109,1	104,7
	2012	106,8	103,0	104,0	97,0	106,2	100,2	80,7	91,0	97,9	105,6		
Cukier i wyroby cukiernicze	2009	100,3	101,1	103,8	101,3	100,2	99,6	99,7	99,4	99,4	99,8	99,1	99,3
	2010	100,0	99,6	99,5	99,6	99,8	100,2	100,0	101,8	102,8	100,4	99,7	99,8
	2011	101,7	102,7	111,4	101,5	97,8	97,5	99,0	99,8	99,7	100,7	100,5	100,2
	2012	100,4	100,5	100,3	100,5	100,1	100,2	100,2	100,1	100,3	100,0		
Cukier	2009	100,2	103,9	112,8	104,4	99,4	97,7	97,0	97,4	96,8	98,7	96,5	97,5
	2010	98,4	98,4	97,8	97,6	99,0	99,4	99,1	106,5	110,7	101,4	98,6	100,1
	2011	104,0	109,6	139,4	104,7	92,8	92,3	95,7	98,1	98,0	100,6	101,0	100,3
	2012	99,8	100,6	100,1	100,5	99,8	100,0	100,0	99,9	100,4	99,9		
II. Towary i usługi konsumpcyjne	2009	100,5	100,9	100,7	100,7	100,5	100,2	100,1	99,6	100,0	100,1	100,3	100,0
	2010	100,6	100,2	100,3	100,4	100,3	100,3	99,8	99,6	100,6	100,5	100,1	100,4
	2011	101,2	100,2	100,9	100,5	100,6	99,6	99,7	100,0	100,1	100,7	100,7	100,4
	2012	100,7	100,4	100,5	100,6	100,2	100,2	99,5	99,7	100,1	100,4		
III. Średnia płaca ^a	2009	93,8	99,4	104,3	98,9	96,9	102,9	102,3	97,2	100,4	100,9	102,8	107,3
	2010	88,5	101,8	106,2	97,3	98,5	101,7	100,9	99,2	99,9	101,1	102,5	109,1
	2011	88,1	100,9	106,2	99,0	96,8	103,3	100,3	99,4	99,7	101,0	101,8	109,0
	2012	91,3	97,3	105,7	98,7	97,3	103,8	98,5	99,6	98,8	102,1		

^a przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw o liczbie pracujących powyżej 9 osób
Źródło: Dane GUS.

Tab. 4. Wskaźniki zmian cen detalicznych towarów żywnościowych i średniej płacy ^a (miesiąc analogiczny = 100)

Wyszczególnienie	Miesiące												
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
I. Żywność i napoje bezalkoholowe	2009	103,1	103,4	104,8	105,6	105,2	104,7	104,0	104,5	103,6	103,0	103,4	103,4
	2010	103,0	102,8	101,4	100,7	100,6	102,2	102,4	102,3	104,3	104,8	104,3	103,9
	2011	104,8	105,0	106,8	107,2	108,8	106,4	105,3	104,5	103,3	104,1	104,6	104,7
	2012	104,5	104,5	103,7	103,2	102,7	105,4	105,0	105,3	105,3	104,7		
Pieczywo i produkty zbożowe	2009	106,3	105,6	105,3	104,9	104,0	103,2	102,8	102,4	102,2	102,0	101,8	101,8
	2010	101,6	101,5	101,5	101,2	101,1	100,8	100,6	100,8	104,4	106,2	106,6	106,8
	2011	107,4	108,7	110,7	111,3	111,7	111,9	111,9	111,7	108,0	106,8	106,5	106,2
	2012	105,6	104,5	102,8	102,6	102,4	102,4	102,4	102,4	102,3	101,9		
Mięso	2009	106,4	107,1	109,3	111,2	110,7	109,8	110,1	109,4	108,4	107,3	106,4	105,4
	2010	103,0	102,3	99,5	97,8	97,2	97,6	96,6	97,3	97,6	97,7	98,1	98,8
	2011	100,3	101,0	103,7	104,9	106,1	103,7	104,2	104,5	105,6	108,2	109,8	111,1
	2012	110,3	111,1	109,1	108,3	107,8	109,8	109,5	108,4	108,4	107,2		
Ryby	2009	104,0	105,0	106,4	107,5	108,6	100,7	110,0	110,3	110,6	110,2	109,5	109,0
	2010	108,2	107,5	105,8	104,4	103,4	102,9	102,3	102,1	102,3	102,3	102,2	102,5
	2011	103,0	103,6	104,2	105,1	105,9	106,1	106,4	106,2	106,2	107,4	109,2	111,0
	2012	110,9	110,9	110,6	110,1	109,5	109,3	108,9	109,0	108,6	107,1		
Mleko, sery, jaja	2009	97,6	97,2	97,7	98,1	98,4	98,7	98,8	98,9	100,0	99,4	100,3	101,3
	2010	102,2	102,6	102,0	101,9	101,9	102,0	102,0	102,4	102,9	103,1	102,8	102,1
	2011	102,1	102,2	103,1	103,1	103,2	103,4	103,9	104,1	104,0	104,1	104,6	105,1
	2012	105,3	105,8	109,1	110,6	109,1	104,8	107,2	106,3	106,0	105,7		
Tłuszcze	2009	102,2	102,7	102,9	101,7	102,2	101,2	99,9	99,5	99,1	100,4	104,1	105,8
	2010	106,1	105,7	104,5	104,6	104,4	105,5	107,1	107,3	108,1	107,3	103,7	102,2
	2011	102,3	103,6	106,5	107,9	108,8	108,8	108,5	109,2	108,6	108,4	109,0	109,7
	2012	109,8	109,4	108,2	106,4	104,6	102,9	102,0	100,4	100,2	100,8		
Owoce	2009	83,3	83,5	90,5	90,4	96,0	102,8	99,5	100,9	99,6	100,7	104,2	104,9
	2010	103,4	101,1	96,4	94,4	98,6	118,1	113,4	119,0	122,7	122,8	116,7	108,8
	2011	117,8	120,1	120,7	117,8	122,2	120,4	115,2	100,2	94,2	96,4	96,9	94,9
	2012	97,2	97,3	96,6	99,4	97,3	103,4	103,4	106,3	107,8	106,7		
Warzywa	2009	108,7	111,4	112,4	115,2	108,5	102,2	96,7	104,6	98,9	94,9	98,7	99,8
	2010	102,3	104,5	105,9	107,2	107,2	112,3	125,2	117,1	128,5	127,6	122,9	119,9
	2011	113,5	108,7	105,3	104,6	112,8	97,9	87,3	84,9	81,9	82,8	84,2	82,2
	2012	83,6	85,7	88,1	83,1	84,4	99,8	97,5	103,4	102,8	104,0		
Cukier i wyroby cukiernicze	2009	102,2	103,3	107,7	109,6	109,4	109,1	108,8	108,3	107,4	105,7	104,0	102,7
	2010	102,4	101,0	96,9	95,3	94,9	95,5	95,8	98,0	101,4	102,1	102,7	103,2
	2011	104,8	107,9	120,7	123,1	120,5	117,4	116,3	114,2	110,8	111,2	112,1	112,6
	2012	110,6	108,5	98,7	97,8	99,9	102,3	103,4	103,6	104,2	103,4		
Cukier	2009	96,0	101,1	117,9	127,2	127,2	126,9	125,5	123,2	118,8	112,4	105,5	101,3
	2010	99,5	94,1	81,6	76,3	75,9	77,3	98,9	86,3	98,7	101,4	103,6	106,4
	2011	112,4	125,3	178,7	191,7	179,7	166,7	161,0	148,3	131,3	130,3	133,4	133,7
	2012	128,4	117,8	84,6	81,2	87,3	94,6	98,8	100,7	103,1	102,4		
II. Towary i usługi konsumpcyjne	2009	102,8	103,3	103,6	104,0	103,6	103,5	103,6	103,7	103,4	103,1	103,3	103,5
	2010	103,5	102,9	102,6	102,4	102,2	102,3	102,0	102,0	102,5	102,8	102,7	103,1
	2011	103,8	103,6	104,3	104,5	105,0	104,2	104,1	104,3	103,9	104,3	104,8	104,6
	2012	104,1	104,3	103,9	104,0	103,6	104,3	104,0	103,8	103,8	103,4		
III. Średnia płaca ^a	2009	108,1	105,1	105,7	104,8	103,8	102,0	103,9	103,0	103,3	102,0	102,3	106,5
	2010	100,5	102,9	104,8	103,2	104,8	103,5	102,1	104,2	103,7	103,9	103,6	105,4
	2011	105,0	104,1	104,0	105,9	104,1	105,8	105,2	105,4	105,2	105,1	104,4	104,4
	2012	108,1	104,3	103,8	103,4	103,8	104,3	102,4	102,7	101,6	102,8		

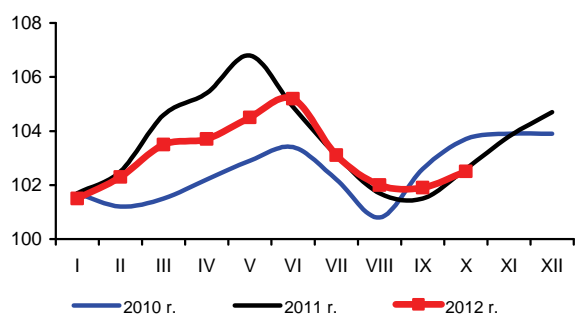
^a przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw o liczbie pracujących powyżej 9 osób
Źródło: Dane GUS.

Tab. 5. Miesięczne ceny detaliczne wybranych artykułów żywnościowych

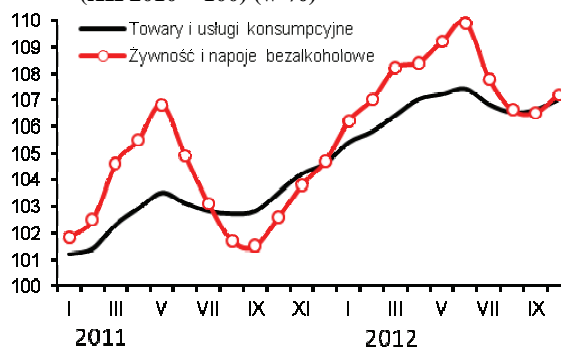
Wyszczególnienie a – 2011 r. b – 2012 r.		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
		w złotych											
Ryż – 1 kg	a	4,01	4,04	4,10	4,11	4,09	4,12	4,11	4,09	4,10	4,12	4,14	4,18
	b	4,19	4,26	4,31	4,30	4,29	4,35	4,32	4,27	4,22	4,23		
Chleb mieszany – 0,5 kg	a	2,09	2,13	2,20	2,21	2,23	2,23	2,22	2,22	2,23	2,24	2,25	2,25
	b	2,25	2,25	2,25	2,26	2,26	2,26	2,26	2,26	2,26	2,25		
Makaron – 250 g	a	2,19	2,20	2,20	2,20	2,21	2,20	2,22	2,23	2,24	2,26	2,24	2,24
	b	2,24	2,26	2,26	2,26	2,27	2,28	2,28	2,28	2,27	2,27		
Mąka pszenna „Poznańska” – 1kg	a	2,12	2,16	2,29	2,28	2,30	2,33	2,32	2,32	2,34	2,33	2,34	2,32
	b	2,32	2,35	2,35	2,34	2,36	2,37	2,38	2,39	2,39	2,37		
Mięso wołowe z kością (rostbef) – 1kg	a	21,09	21,29	21,39	21,68	21,93	22,04	22,06	22,16	22,54	23,15	23,51	23,96
	b	24,24	24,75	25,09	25,38	25,47	25,48	25,49	25,52	25,81	25,96		
Mięso wołowe bez kości (z udźca) – 1kg	a	27,77	27,96	28,16	28,54	28,91	28,87	28,97	28,95	29,49	30,13	30,66	31,25
	b	32,21	32,57	32,65	32,73	32,99	32,90	33,08	33,06	33,46	33,71		
Mięso wieprzowe z kością (schab środkowy) – 1 kg	a	13,92	13,57	13,73	14,04	14,46	14,35	14,54	14,64	14,73	14,91	15,01	15,34
	b	15,51	15,35	15,20	15,27	15,21	15,61	15,60	15,60	16,02	16,09		
Kurczę patroszone – 1 kg	a	6,61	6,61	7,59	7,62	7,39	6,92	6,88	7,52	7,61	7,63	7,52	7,12
	b	7,08	7,42	7,49	7,52	7,60	8,01	7,89	7,85	7,81	7,60		
Szynka wieprzowa gotowana – 1 kg	a	21,64	21,48	21,79	21,92	21,96	22,07	22,36	22,26	22,39	22,59	22,76	22,95
	b	22,94	23,01	23,13	23,15	23,35	23,43	23,55	23,41	23,67	23,73		
Kielbasa „Toruńska” – 1kg	a	14,09	14,01	14,07	14,06	14,27	14,33	14,34	14,25	14,49	14,61	14,81	15,16
	b	15,35	15,42	15,42	15,33	15,38	15,44	15,67	15,67	15,72	15,95		
Filety mrożone z morszczuka, niepanierowane, na wagę – 1 kg	a	18,05	18,18	18,25	18,45	18,57	18,69	18,76	18,90	18,98	19,52	20,21	20,62
	b	20,87	21,20	21,38	21,41	21,54	21,49	21,49	21,49	21,51	21,56		
Mleko 3,2-3,5% tł., sterylizowane (UHT), w kartonie – 1 l	a	2,71	2,69	2,74	2,75	2,76	2,75	2,75	2,77	2,76	2,78	2,78	2,78
	b	2,80	2,79	2,80	2,79	2,80	2,79	2,77	2,76	2,75	2,76		
Jogurt naturalny – 150 g	a	0,97	0,97	0,98	0,97	0,96	0,95	0,95	0,97	0,98	0,99	1,00	1,01
	b	1,02	1,02	1,02	1,02	1,01	1,00	1,00	1,00	1,00	1,22		
Ser twarogowy półtłusty – 1 kg	a	12,25	12,26	12,39	12,39	12,50	12,50	12,53	12,53	12,52	12,56	12,64	12,72
	b	12,74	12,73	12,70	12,72	12,78	12,77	12,78	12,80	12,83	12,76		
Ser dojrzewający „Gouda” – 1 kg	a	18,10	18,12	18,30	18,57	18,66	18,79	18,90	18,99	18,88	19,01	19,06	19,25
	b	19,59	19,71	19,90	19,70	19,62	19,39	19,25	19,10	19,13	19,42		
Śmietana 30% tł. (kremówka) – 500g	a	5,25	5,29	5,33	5,38	5,44	5,45	5,42	5,47	5,51	5,54	5,53	5,56
	b	5,56	5,59	5,65	5,66	5,69	5,69	5,66	5,69	5,64	5,68		
Jaja świeże – 1 szt.	a	0,45	0,45	0,45	0,45	0,44	0,44	0,44	0,45	0,45	0,45	0,46	0,48
	b	0,49	0,50	0,64	0,71	0,66	0,63	0,61	0,60	0,60	0,60		
Masło 82,0-82,5% tł. „Extra” świeże, w kostkach 200 g	a	4,31	4,31	4,42	4,43	4,42	4,47	4,49	4,53	4,52	4,57	4,62	4,63
	b	4,64	4,64	4,54	4,44	4,31	4,18	4,15	4,07	4,08	4,21		
Margaryna do smarowania pieczywa (np. „Rama”) – 400 g	a	3,68	3,70	3,74	3,78	3,83	3,87	3,88	3,90	3,88	3,95	3,98	3,97
	b	4,00	3,96	3,99	3,95	3,95	3,92	3,95	3,96	3,93	3,96		
Olej rzepakowy krajowy – 1l	a	6,04	6,17	6,48	6,72	6,81	6,82	6,88	6,92	6,94	6,90	6,88	6,88
	b	6,89	6,87	6,92	6,92	6,94	7,01	7,04	7,04	7,04	7,05		
Słonina – 1 kg	a	4,72	4,74	4,76	4,82	4,84	4,87	4,95	5,02	5,23	5,54	5,89	6,36
	b	6,60	6,71	6,72	6,74	6,73	6,83	6,88	6,91	7,08	7,21		
Smalec bez dodatków – 250 g	a	1,38	1,38	1,39	1,41	1,42	1,43	1,44	1,47	1,54	1,67	1,80	1,91
	b	1,96	1,98	1,99	1,98	1,98	1,98	1,97	1,98	1,99	2,02		
Cukier biały kryształ – 1 kg	a	3,07	3,37	4,79	5,01	4,63	4,26	4,05	3,97	3,87	3,90	3,94	3,95
	b	3,95	3,96	3,96	3,98	3,97	3,97	3,97	3,96	3,98	3,97		
Jabłka – 1 kg	a	3,31	3,41	3,65	3,90	4,34	4,77	4,80	3,77	2,92	2,58	2,46	2,50
	b	2,55	2,69	2,90	3,00	3,12	3,72	4,23	3,48	2,68	2,40		

Źródło: Dane GUS.

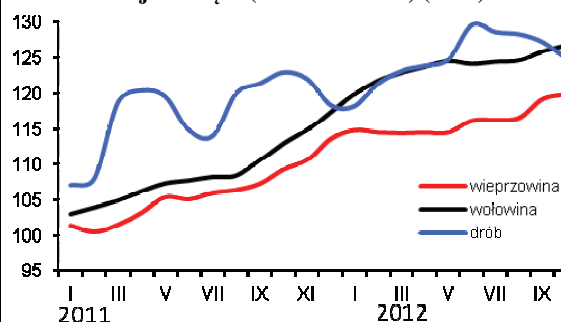
Rys. 1. Wskaźniki cen detalicznych żywności i napojów (XII roku poprzedniego = 100) (w %)

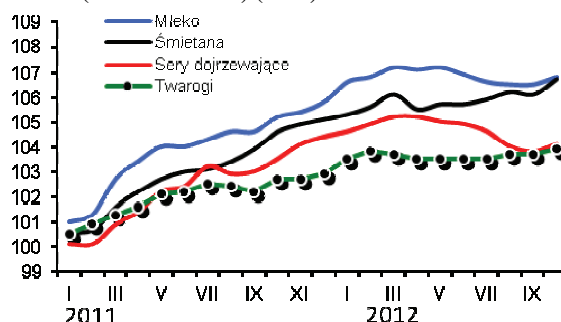
Rys. 2. Dynamika cen detalicznych (XII 2010 = 100) (w %)

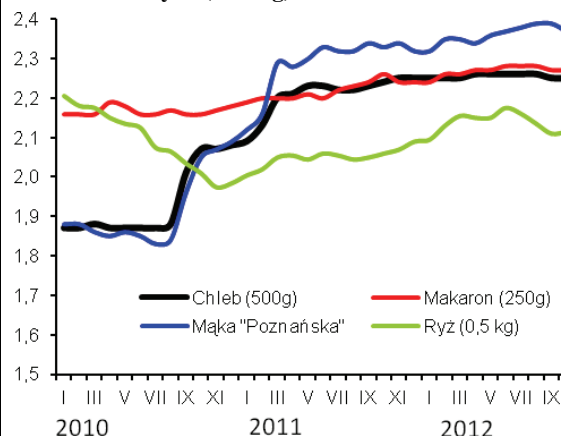
Rys. 3. Dynamika cen detalicznych wybranych rodzajów mięsa (XII 2010 = 100) (w %)

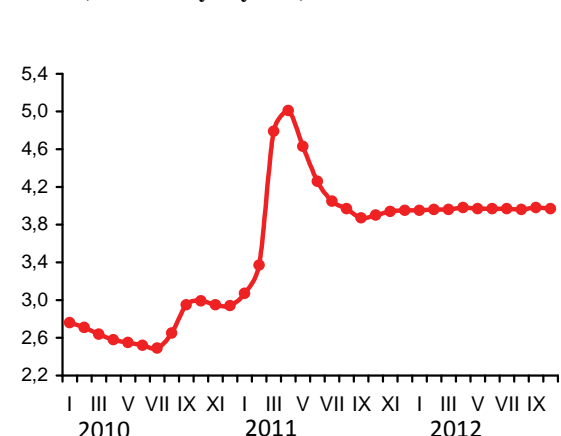
Rys. 4. Dynamika cen detalicznych nabiału (XII 2010 = 100) (w %)

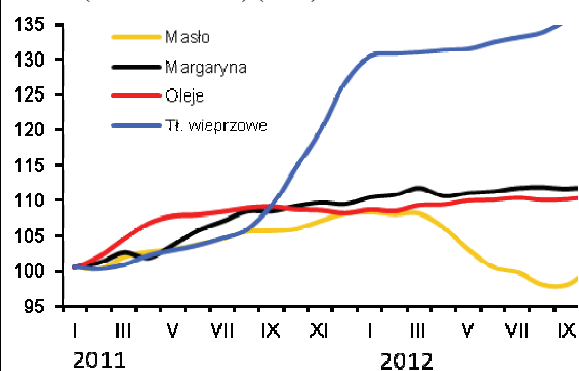
Rys. 5. Ceny detaliczne wybranych produktów zbożowych (w zł/kg)

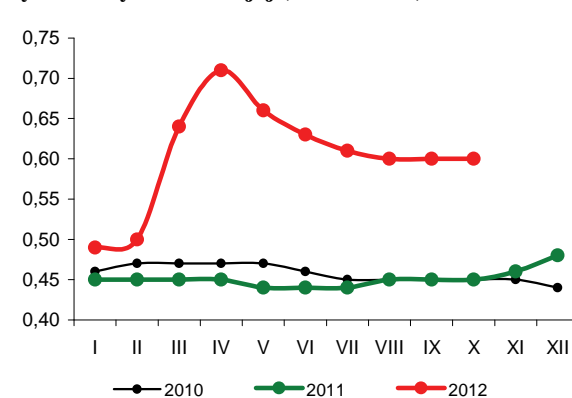
Rys. 6. Ceny detaliczne cukru w zł/kg (cukier biały kryształ)

Rys. 7. Dynamika cen detalicznych tłuszczów (XII 2010 = 100) (w %)

Rys. 8. Ceny detaliczne jaj (w zł za 1 szt.)

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

W październiku 2012 r. zmalał popyt na podstawowe środki produkcji dla rolnictwa, co skutkowało spadkiem cen. Nieznacznie podrożały jedynie środki ochrony roślin.

W październiku 2012 r. popyt na nawozy mineralne osłabł. Rolnicy wstrzymują się z zakupami nawozów pod wiosenne wysiewy licząc na obniżki cen. Niewielki trend spadkowy utrzymuje się od sześciu miesięcy, a w październiku ceny zostały obniżone o 0,1%. Najbardziej podrożał mocznik (o 0,4%) i superfosfat prosty (o 0,3%), a potaniały natomiast nawozy potasowe i wieloskładnikowe oraz pozostałe nawozy fosforowe i azotowe, w tym najsilniej saletrzak (o 0,9%).

Wprawdzie w ciągu ostatnich 6 miesięcy ceny nawozów mineralnych stopniowo malały, ale ich średni spadek w tym okresie wyniósł zaledwie 1,2%, podczas gdy w pierwszych czterech miesiącach 2012 r., ceny rosły o 1,2% miesięcznie. W rezultacie od początku roku nawozy mineralne podrożały o 4,8%, w tym najsilniej polifoska (o 7,0%) oraz superfosfat prosty (o 6,9%).

Ceny nawozów mineralnych w październiku 2012 r. były średnio o 8,3% wyższe niż przed rokiem, w tym sól potasowa podrożała o 11,0%, superfosfat prosty o 10,3%, polifoska o 10,0%, a saletra amonowa i mocznik o 8,9%. W listopadzie ceny nawozów najprawdopodobniej jeszcze się obniżą, ale począwszy od grudnia 2012 r. niewykluczone są podwyżki. Ich skala będzie jednak niższa niż w roku poprzednim, głównie z powodu relatywnie niskich cen nawozów na światowych rynkach.

Symboliczny spadek cen nawozów mineralnych w październiku 2012 r., przy podwyższeniu cen pszenicy spowodował poprawę ich wzajemnych relacji, a na zakup 1 kg NPK należało przeznaczyć równowartość 4,6 kg pszenicy, o 0,1 kg mniej niż w miesiącu poprzednim oraz o 0,6 kg mniej niż przed rokiem. Była to jednocześnie najkorzystniejsza dla rolników relacja cen nawozów do cen zbóż bieżącym roku. Relatywnie najtańszym nawozem mineralnym pozostała sól potasowa (równowartość 3,7 kg pszenicy), a najdroższym superfosfat prosty (5,7 kg pszenicy). Relacje cen nawozów do cen skupu trzody chlewnej pozostały na poziomie poprzedniego miesiąca. Na zakup 1 dt NPK w październiku 2012 r. należało przeznaczyć równowartość 72 kg żywca wieprzowego, tj. o 5 kg mniej niż przed rokiem.

W październiku 2012 r. umiarkowanie podrożały nawozy wapniowe (o 1,4%). Są one obecnie o 14,8% tańsze niż przed rokiem.

Na światowym rynku nawozów mineralnych¹ ceny zmalały, co oznacza powrót do średniokresowego trendu spadkowego zapoczątkowanego w listopadzie 2011 r. W październiku 2012 r. średnie obniżki wyniosły 0,8%. Sól potasowa² potaniała o 5,2%, superfosfat potrójny³ o 2,3%, a cena fosforanu amonu⁴ pozostała na poziomie miesiąca poprzedniego. Mocznik⁵ w tym czasie podrożał o 3,0%.

W ciągu 12 miesięcy ceny nawozów mineralnych w handlu światowym spadły o ponad 13%. Superfosfat potrójny potaniał w tym czasie o 20%, mocznik o 19%, fosforan amonu o 9%, a sól potasowa o ponad 6%. Na średniokresowy spadek światowych cen nawozów wpływa szybko rosnąca podaż w warunkach stabilnego popytu, szczególnie w segmencie nawozów azotowych oraz fosforowych.

Ceny środków ochrony roślin w październiku wzrosły średnio o 0,3%. Najbardziej podrożał Decis (o 0,7%). Potaniał natomiast Chwastox (o 0,1%). Ceny pestycydów są obecnie

Aldon Zalewski

Arkadiusz Zalewski

o 3,3% wyższe niż przed rokiem, przy czym Miedzian podrożał w tym okresie o 7,5%, Decis o 7,2%, Chwastox o 6,3%, a Roundup potaniał o 1,9%.

W październiku 2012 r. średnie ceny bezpośrednich nośników energii nieznacznie zmalały, głównie z powodu obniżek cen paliw ropopochodnych. Średnie obniżki cen wyniosły 0,2%, w tym oleju napędowego o 0,3%, a benzyn o 0,2%. W ciągu 12 miesięcy bezpośrednie nośniki energii podrożały o 5,3%, w tym benzyna o 11,6%, a olej napędowy o 10,6%. Ceny paliw ropopochodnych w związku z ustabilizowaniem się cen ropy naftowej na światowych rynkach nie powinny w najbliższych miesiącach rosnąć.

Na światowych rynkach bezpośrednich nośników energii w październiku przeważały obniżki cen. Cena ropy Brent¹ zmniejszyła się o 1,2%, a węgla średnio o 5%. Podrożał natomiast gaz ziemny. Indeks zmian światowych cen gazu wzrósł o ponad 5%, w tym gaz w USA zdrożał o blisko 17%, w Europie o 5%, a w Japonii potaniał o 1%. W ciągu 12 miesięcy ropa Brent podrożała o 2%, węgiel potaniał natomiast o 27%, a cena gazu ziemnego pozostała na poziomie sprzed roku.

W październiku 2012 r. średnie ceny materiałów budowlanych podobnie jak w kilku miesiącach poprzednich nie zmieniły się. Najbardziej, bo o 0,5% podrożały płyty styropianowe i okna drewniane. Potaniały natomiast o 0,7% płyty OSB. Materiały budowlane obecnie są o 1,9% droższe niż przed rokiem. W ciągu 12 miesięcy najbardziej podrożały płyty styropianowe (o 5,5%) oraz wapno budowlane (o 4,7%). Potaniały natomiast płyty OSB (o 6,3%).

Drugi miesiąc z kolei tanieją maszyny rolnicze, ale skala obniżek jest niewielka. Maszyny potaniały w październiku średnio o 0,1%, w tym najbardziej siewniki zbożowe (o 1,8%). W ciągu 12 miesięcy maszyny rolnicze podrożały o 5,0%, w tym kultywatory aż o 40,7%. Tańsze niż przed rokiem o 3,8% były natomiast dojarki z rurociągami mlecznym.

1 Na podstawie danych Banku Światowego

2 Notowania fob Vancouver

3 Notowania fob Tunis

4 Notowania fob US Gulf

5 Notowania fob Yuzhnyy

Tab. 1. Ceny na rynku nawozów mineralnych i relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj nawozu	Jedn. miary	Ceny w zł			Dynamika cen %			Relacje 1 kg NPK do:	
		X 2011	XII 2011	X 2012	X 2012 IX 2012	X 2012 XII 2011	X 2012 X 2011	pszenicy kg	zyw. wiep. kg
Saletrzak 28%N	dt	125,84	129,88	132,08	99,1	101,7	105,0	5,10	0,80
Saletra amonowa 34%N	„	133,32	139,04	145,12	99,8	104,4	108,9	4,61	0,72
Mocznik 46%N	„	161,28	167,56	175,64	100,4	104,8	108,9	4,13	0,64
Superfosfat prosty 20% P ₂ O ₅	„	95,52	98,64	105,40	100,3	106,9	110,3	5,70	0,89
Superfosfat potrójny 40%P ₂ O ₅	„	181,84	184,40	190,08	99,8	103,1	104,5	5,14	0,80
Fosforan amonu 18%N i 46% P ₂ O ₅	„	226,24	232,84	243,80	99,8	104,7	107,8	4,12	0,64
Sól potasowa 60%K ₂ O	„	183,08	192,00	203,24	99,5	105,9	111,0	3,66	0,57
Polifoska 8%N, 24% P ₂ O ₅ , 24% K ₂ O	„	202,76	208,52	223,08	100,0	107,0	110,0	4,31	0,67
Wapno tlenkowe 60%CaO	„	92,35	73,17	78,71	101,4	107,6	85,2	1,42	0,22

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

Tab. 2. Ceny środków ochrony roślin i relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj środka	Jedn. miary	Ceny w zł			Dynamika cen %			Relacje środka do:	
		X 2011	XII 2011	X 2012	X 2012 IX 2012	X 2012 XII 2011	X 2012 X 2011	pszenicy kg	zyw. wiep. kg
Mospilan 20 SP	80 g	41,08	41,13	42,08	100,4	102,3	102,4	45,49	7,10
Dursban 480 EC	1 l	51,85	52,06	51,75	100,0	99,4	99,8	55,94	8,73
Karate Zeon O50 CS	250 ml	50,72	51,06	52,28	100,3	102,4	103,1	56,51	8,82
Decis 2,5 EC	250 ml	30,05	30,07	32,22	100,7	107,1	107,2	34,83	5,43
Dithane M-45	1 kg	36,62	36,36	37,95	100,2	104,4	103,6	41,02	6,40
Zaprawa nasienna „T75 DS/WS”	0,8 kg	32,00	31,29	32,08	100,6	102,5	100,3	34,68	5,41
Gwarant 500 SC	1 l	56,25	56,28	59,00	100,0	104,8	104,9	63,78	9,95
Miedzian 50 EC	1,5 l	57,76	57,96	62,09	100,3	107,1	107,5	67,12	10,47
Roundup	1 l	35,01	34,86	34,34	100,4	98,5	98,1	37,12	5,79
Granstar	40 g	40,72	41,25	41,60	100,4	100,8	102,2	44,97	7,02
Fusilade Forte	1 l	121,00	121,20	124,57	100,2	102,8	103,0	134,66	21,01
Chwastox extra	1 l	16,79	16,74	17,84	99,9	106,6	106,3	19,28	3,01
Kerb 50 WP	300 g	179,57	180,33	188,69	100,2	104,6	105,1	203,97	31,82
Środek gryzoniobójczy	1 kg	30,93	30,82	31,73	100,4	103,0	102,6	34,30	5,35

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

Tab. 3. Ceny środków energii i relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj środka	Jedn. miary	Ceny w zł			Dynamika cen %			Relacje nośników do:	
		X 2011	XII 2011	X 2012	X 2012 IX 2012	X 2012 XII 2011	X 2012 X 2011	pszenicy kg	zyw. wiep. kg
Węgiel kamienny	t	783,98	793,13	801,57	100,4	101,1	102,2	866,47	135,17
Koks opałowy	t	1341,78	1351,45	1292,39	98,8	95,6	96,3	1397,03	217,94
Benzyna „Euro Super” 95	1 l	5,24	5,45	5,85	99,8	107,3	111,6	6,32	0,99
Olej napędowy	1 l	5,21	5,61	5,76	99,7	102,7	110,6	6,23	0,97
Olej opałowy, Ekoterm Plus	1 l	3,86	4,25	4,16	100,0	97,9	107,8	4,50	0,70
Gaz propan-butan „LPG”	1 l	2,79	2,84	2,73	100,0	96,1	97,8	2,95	0,46
Olej silnikowy „Castrol Magnatec 10W/40”	1 l	33,61	34,26	34,75	99,9	101,4	103,4	37,56	5,86
Olej silnikowy „Lotos Mineral Control 15W/40”	1 l	15,36	15,52	16,83	100,3	108,4	109,6	18,19	2,84
Smar stały wielofunkcyjny	0,9 kg	13,79	13,81	14,57	99,1	105,5	105,7	15,75	2,46
Płyn do chłodziw „Petrygo”	1 l	11,30	11,47	12,13	100,0	105,8	107,3	13,11	2,05
Energia elektryczna	10 kWh	6,34	6,34	6,71	100,0	105,8	105,8	7,25	1,13

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

Tab. 4. Ceny na rynku materiałów budowlanych i relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj środka	Jedn. miary	Ceny w zł			Dynamika cen %			Relacje materiałów budowlanych do:	
		X 2011	XII 2011	X 2012	X 2012 IX 2012	X 2012 XII 2011	X 2012 X 2011	pszenicy kg	żyw. wiew. kg
Cement	50 kg	22,80	22,74	22,88	100,2	100,6	100,4	24,73	3,86
Wapno	1 t	519,70	521,47	546,02	100,1	104,7	105,1	590,23	92,08
Płyta styropianowa PS-E FS 15	1 m ³	145,18	146,83	153,12	100,5	104,3	105,5	165,52	25,82
Stal płaska (płaskownik)	1 t	3573,63	3593,81	3680,97	99,7	102,4	103,0	3979,00	620,74
Rura stalowa ocynkowana 12	1 m	13,06	13,13	13,69	100,4	104,3	104,8	14,80	2,31
Dwuteownik gruby	1 t	3744,90	3756,94	3803,83	99,7	101,2	101,6	4111,80	641,46
Blacha dachowa	1 m ²	30,32	30,54	30,99	99,5	101,5	102,2	33,50	5,23
Tynk „Atlas”	25 kg	51,94	51,13	51,86	99,4	101,4	99,8	56,06	8,75
Cegła pełna kl. 15	1 szt.	1,20	1,21	1,19	100,0	98,3	99,2	1,29	0,20
Okno z PCV 2 skrzydłowe szklane	1 szt.	696,39	703,44	705,71	100,1	100,3	101,3	762,85	119,01
Tarcica iglasta, obrzynana	1 m ³	713,52	716,70	730,22	100,1	101,9	102,3	789,34	123,14
Płyta OSB3 18mm 1,25x1,5m	1 szt.	91,11	90,90	85,36	99,3	93,9	93,7	92,27	14,39
Okno drewniane szklane	1 szt.	1638,78	1674,38	1702,85	100,5	101,7	103,9	1840,72	287,16
Drzwi płytowe 2000mmx800 zew.	1 szt.	1496,10	1508,38	1553,84	99,9	103,0	103,9	1679,65	262,03

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

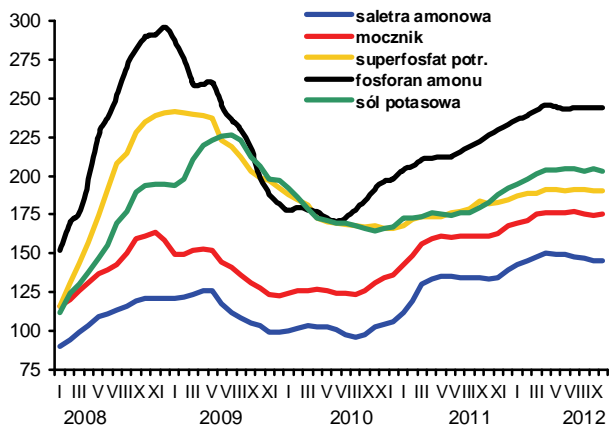
Tab. 5. Ceny jednostkowe maszyn i narzędzi rolniczych oraz relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj środka	Ceny w zł			Dynamika cen %			Relacje środków mech. do:	
	X 2011	XII 2011	X 2012	X 2012 IX 2012	X 2012 XII 2011	X 2012 X 2011	pszenicy dt	żyw. wiew. dt
Kombajn zbożowy TC 5050	364378,7	362275,1	370996,7	99,6	102,4	101,8	4010,34	625,63
Kombajn do ziemniaków	73188,7	72733,4	76045,7	100,1	104,6	103,9	822,03	128,24
Samochód dostawczy „Iveco”	108325,7	109420,1	117369,2	99,2	107,3	108,3	1268,72	197,92
Rozrzutnik obornika 2-osiowy	42640,7	43696,2	43916,3	99,4	100,5	103,0	474,72	74,06
Siewnik zbożowy 27 redlic	19906,5	19824,5	20732,0	100,5	104,6	104,1	224,11	34,96
Ciągnik „Ursus” POL-MOT 11024	143156,5	144730,0	150649,4	100,3	104,1	105,2	1628,47	254,05
Ciągnik 90 kW	170885,8	175737,7	181296,0	99,3	103,2	106,1	1959,75	305,73
Przyczepa do ciągnika samowładowcza	34653,3	35019,0	36456,6	100,2	104,1	105,2	394,08	61,48
Kopaczka elewatorowa	13930,3	13823,7	14582,3	100,2	105,5	104,7	157,63	24,59
Agregat uprawowy do siewnika	15727,8	16171,4	16626,0	99,7	102,8	105,7	179,72	28,04
Kosiarka rotacyjna 1650 mm	6434,1	6427,3	6844,3	99,9	106,5	106,4	73,98	11,54
Gleboğrafzarka „Freza 1,6”	5487,5	5546,6	5908,5	100,0	106,5	107,7	63,87	9,96
Prasa zbierająca wysokiego zgniotu	41990,2	41844,6	44993,1	100,4	107,5	107,2	486,36	75,87
Opryskiwacz 400 l	3731,4	3733,6	3816,1	99,5	102,2	102,3	41,25	6,44
Agregat uprawowy (kultywator i wał strun.)	5815,6	5829,5	5891,3	99,9	101,1	101,3	63,68	9,93
Rozsiewacz nawozów	1880,3	1865,5	1892,4	99,9	101,4	100,6	20,46	3,19
Sadzarka 2 rzędowa „Kora-2”	11770,2	11781,0	12660,7	100,0	107,5	107,6	136,86	21,35
Plóg 4 skibowy	11419,3	11456,9	11310,4	99,1	98,7	99,0	122,26	19,07
Kultywator 2,1-2,8 m	2369,6	2382,8	3333,3	100,0	139,9	140,7	36,03	5,62
Dojarka 2 konwie ^a	8673,3	8673,3	8392,9	100,1	96,8	96,8	90,72	71,25
Dojarka z rurociągami ^a	41509,9	40484,9	39925,8	100,0	98,6	96,2	431,58	338,93
Schladzarka do mleka 500 l ^a	17447,2	17489,1	16863,0	100,4	96,4	96,7	182,28	143,15

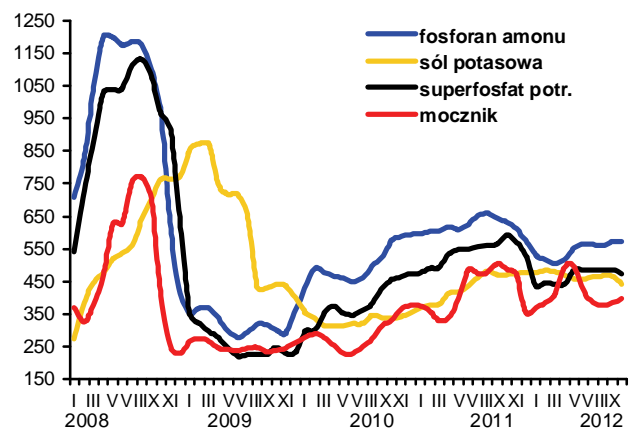
^a zamiast żywca wieprzowego przyjęto mleko w hl.

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

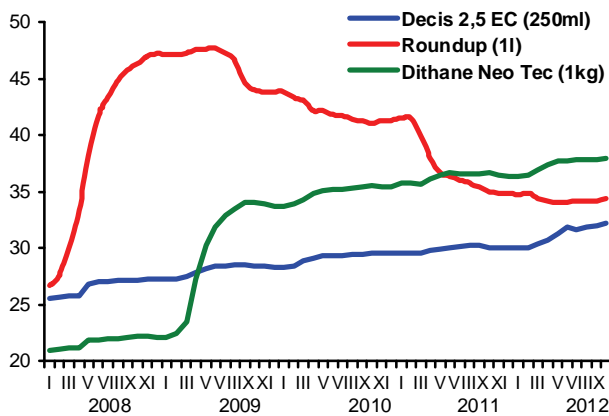
Rys. 1. Ceny wybranych nawozów mineralnych (zł/dt)

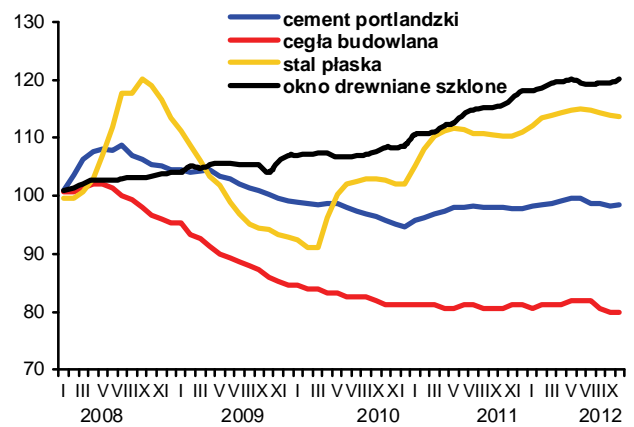
Rys. 2. Ceny nawozów mineralnych na światowych rynkach (USD/t) według danych Banku Światowego

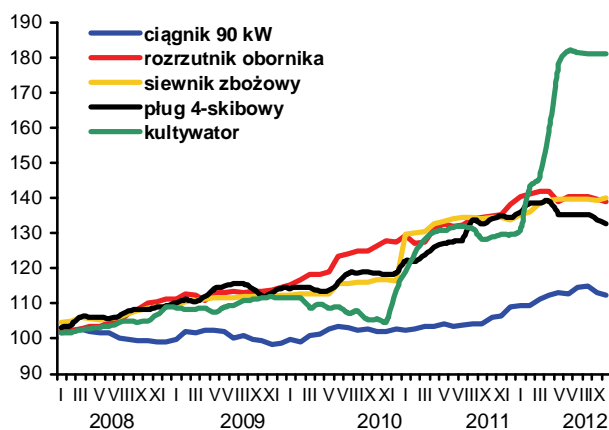
Rys. 3. Ceny wybranych środków ochrony roślin (zł)

Rys. 4. Dynamika cen wybranych materiałów budowlanych (XII 2007=100)

Rys. 5. Dynamika cen wybranych maszyn rolniczych (XII 2007=100)

Rys. 6. Ceny oleju napędowego i benzyny E95 w Polsce oraz światowe ceny ropy naftowej

